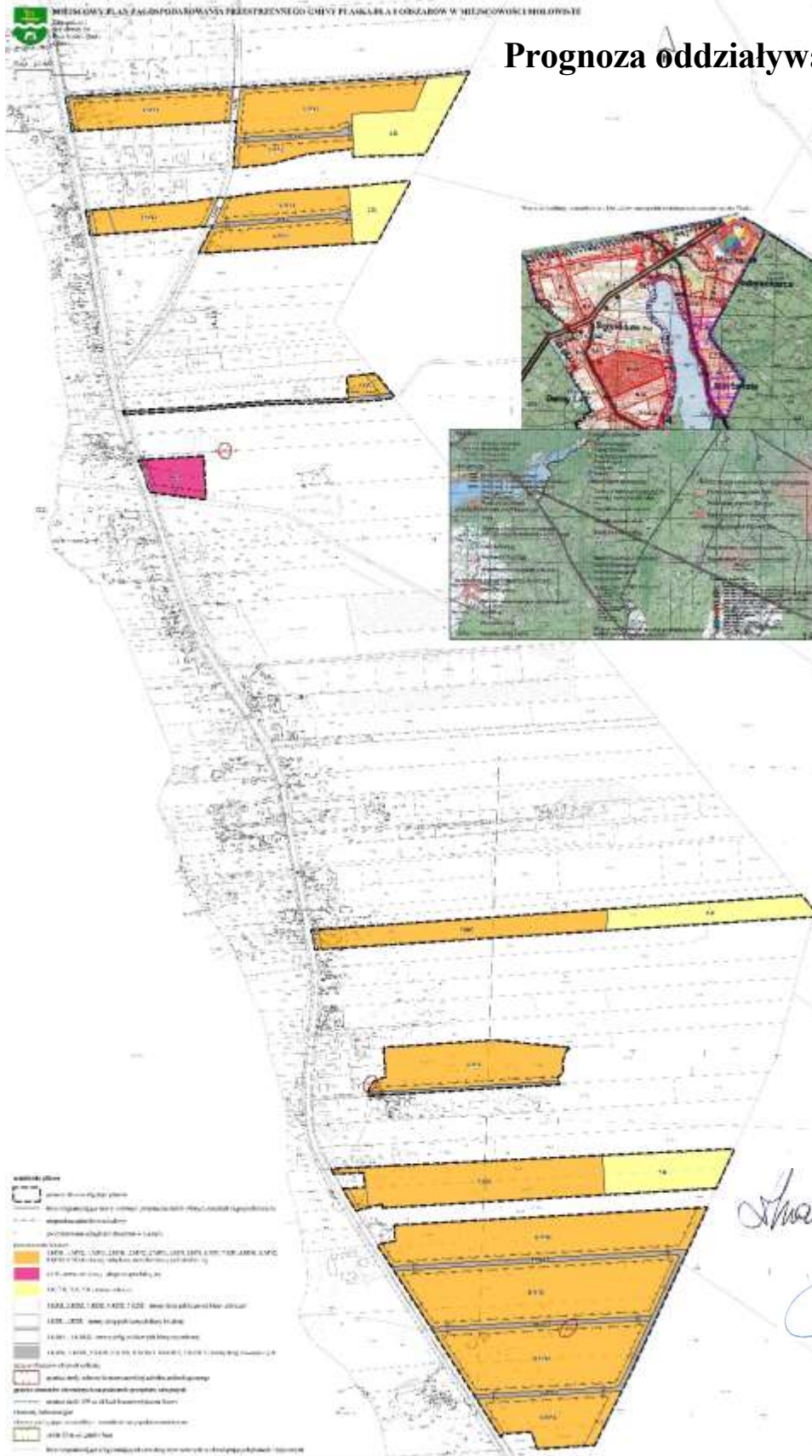

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska dla 8 obszarów w miejscowości Mołowiste

Prognoza oddziaływania na środowisko

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA	4
1.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA	4
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU I JEGO POWIĄZANIU Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	5
2.1. GŁÓWNE CELE PROJEKTU PLANU	5
2.2. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU PLANU	5
2.3. PROPORCJE POMIĘDZY TERENEM BIOLOGICZNIE AKTYWNYM I POZOSTAŁYMI SPOSOBAMI ZAGOSPODAROWANIA TERENU	11
2.4. CHŁONNOŚĆ TERENU WEDŁUG STANDARDÓW PROJEKTU PLANU	11
2.5. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI	12
2.5.1 Akty planowania przestrzennego	12
2.5.1.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska	12
2.5.1.2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	14
2.5.1.3 Opracowanie ekofizjograficzne.....	15
2.5.2 Dokumenty strategiczne Gminy Płaska i Powiatu Augustowskiego	16
2.5.2.1 Strategia Rozwoju Gminy Płaska na lata 2017 - 2027 (wraz z prognozą oddziaływania na środowisko)	16
2.5.2.2 Plan Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Płaska na lata 2019 – 2025 z perspektywą do roku 2030 (wraz z prognozą oddziaływania na środowisko)	17
2.5.2.3 Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Augustowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.....	17
2.5.3 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego	18
2.5.4 Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku.....	18
2.5.5 Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030.....	19
2.5.6 Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej.....	19
2.5.7 System dokumentów strategicznych kraju.....	19
2.5.8 Polityka ekologiczna państwa 2030 r. – PEP2030.....	20
2.5.9 Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.....	20
2.5.10 Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 r.	20
2.5.11 Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2003 r.	21
2.5.12 Kontrakt terytorialny dla województwa podlaskiego na lata 2014-2023	21
2.5.13 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna	21
2.6. ISTNIEJĄCE ZAGOSPODAROWANIE OBSZARÓW PLANU.....	21
3. METODYKA PRAC	26
4. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	27
5. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	27
6. STAN ŚRODOWISKA.....	27
6.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	27
6.1.1 Budowa geologiczna i rzeźba terenu.....	28
6.1.2 Gleby	30
6.1.3 Złóża kopalin.....	30
6.1.4 Wody podziemne	30
6.1.5 Wody powierzchniowe.....	31
6.1.6 Warunki meteorologiczne	31
6.1.7 Warunki aerosanitarne	32
6.1.8 Klimat akustyczny.....	33
6.1.9 Promieniowanie elektromagnetyczne	33
6.1.10 Szata roślinna.....	33

6.1.11	Fauna	34
6.1.12	Zabytki i krajobraz kulturowy	35
6.2.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU 36	
7.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	37
8.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA.....	38
8.1.	FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	38
8.1.1	Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska”.....	39
8.1.2	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Ostoja Augustowska”	41
8.1.3	Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”	44
8.2.	POWIĄZANIA PRZYRODNICZE	46
8.3.	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA CELÓW OCHRONY W PROJEKCIE PLANU	47
9.	PRZEWIDYWANY WPŁYW ORAZ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE	48
9.1.	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	49
9.2.	LUDZIE.....	50
9.3.	ZWIERZĘTA	50
9.4.	ROŚLINY	50
9.5.	WODA	52
9.6.	POWIETRZE	53
9.7.	POWIERZCHNIA ZIEMI.....	53
9.8.	KRAJOBRAZ KULTUROWY I ZABYTKI	53
9.9.	KLIMAT.....	54
9.10.	ZASOBY NATURALNE	54
9.11.	ZALEŻNOŚCI MIĘDZY WYMIENIONYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANAMI NA TE ELEMENTY	54
9.12.	WPŁYW USTALEŃ PLANU NA USTAWOWE FORMY OCHRONY PRZYRODY	54
10.	PODSUMOWANIE PROGNOZY	55
11.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	58
12.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	58
13.	MONITORING REALIZACJI USTALEŃ PLANU W PRZYPADKU ZNACZĄCEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO	59
14.	WNIOSKI.....	60
15.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	61
16.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I FOTOGRAFII.....	62

Opracowanie chronione jest prawem autorskim. Kopiowanie całości lub fragmentów, posługiwanie się tabelami o identycznym lub podobnym układzie, metodami oceny itp. - wymaga zgody autorów.

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna

Obowiązek wykonania prognozy oddziaływania na środowisko, wynika z:

- art. 17 pkt 4 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹ - zwanej dalej „ustawą o planowaniu”;
- art. 46 pkt 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko² - zwanej dalej „ustawą ooś”.

W myśl wyżej przywołanego art. 46 **prognoza stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**, w ramach której organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (art. 53 ustawy ooś);
2. sporządza prognozę oddziaływania na środowisko (art. 51 ust.1 ustawy ooś);
3. poddaje projekt dokumentu wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy (art.54 ust. 1 ustawy ooś);
4. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (art.54 ust 2. ustawy ooś) oraz wnoszenie uwag i wniosków;
5. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Ocena oddziaływania przedsięwzięć na środowisko jest istotnym elementem procesu identyfikacji potencjalnych skutków wywieranych na środowisko przez różnego rodzaju przedsięwzięcia oraz wykorzystywanie terenów. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. dostarcza podstaw umożliwiających wywieranie wpływu na proces decyzyjny zachodzący na wcześniejszym etapie realizacji danych przedsięwzięć, tj. podczas opracowywania ich planów i programów. Ponadto daje możliwość pełnego zrozumienia zakresu oddziaływania planów i programów na środowisko. Dzięki temu umożliwia ona ustalenie prawdopodobnych konsekwencji wynikających z podjęcia konkretnej decyzji mającej wpływ na środowisko oraz określenie działań likwidujących lub ograniczających skutki negatywne dla środowiska³.

Celem opracowania prognozy jest ocena skutków dla środowiska przyrodniczego oraz jakości życia ludzi jakie mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń dokumentu. Skutki powinny być zidentyfikowane dla poszczególnych komponentów środowiska, to jest dla bioróżnorodności, zwierząt, roślin, ludzi, wód, powierzchni ziemi, zasobów naturalnych, klimatu oraz krajobrazu i dziedzictwa kulturowego – zabytków, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań i relacji między tymi komponentami. Prognoza w szczególności powinna określić przewidywany wpływ realizacji dokumentu na obszary objęte formami ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000 i relacje między nimi.

Projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że realizacja ustaleń projektu dokumentu może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko – zwanej dalej Prognozą, jest projekt **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska dla 8 obszarów w miejscowości Mołowiste** - zwanego w dalszej części opracowania projektem planu.

Sporządzanie planu zostało zainicjowane uchwałą Nr XIV/132/20 Rady Gminy Płaska z dnia 11 września 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska dla 8 obszarów w miejscowości Mołowiste

Projekt planu dotyczy ośmiu obszarów, na które składają się następujące działki z obrębu ew. Mołowiste:

- 1) 16, 25, 26 w ich granicach geodezyjnych oraz część działki 28 - obszar 1;
- 2) 19, 29, 30, 31 w ich granicach geodezyjnych oraz część działki 28 - obszar 2;
- 3) 36/4, 37 w ich granicach geodezyjnych - obszar 3;
- 4) 39/1 w jej granicach geodezyjnych - obszar 4;
- 5) 96 i 97 w ich granicach geodezyjnych - obszar 5;

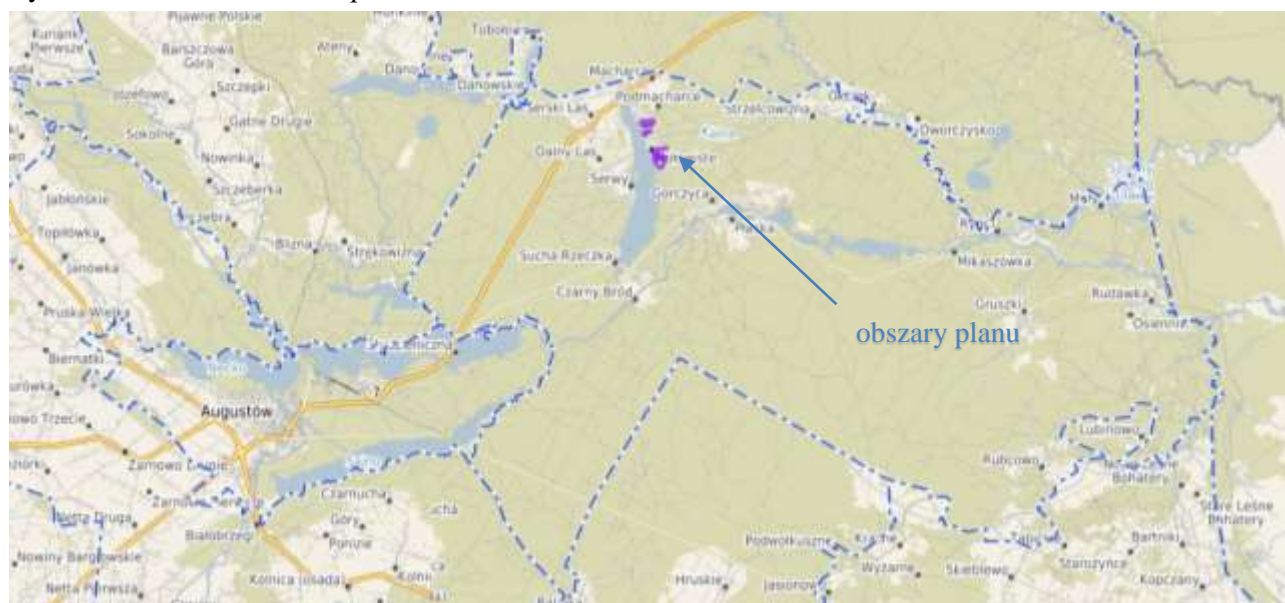
¹ Dz.U.2022.503 t.j. ze zm. z dnia 2022.03.02

² Dz.U.2022.1029 ze zm. z dnia 2022.05.16

³ Kowalczyk A, Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko – komentarz praktyczny, <https://sip.lex.pl>

- 6) 106, 107/9, 108, 109/2 w ich granicach geodezyjnych - obszar 6;
- 7) 125/1, 126/1 w ich granicach geodezyjnych - obszar 7;
- 8) 127/3, 127/4, 128/1, 128/2, 128/3 w ich granicach geodezyjnych - obszar 8.

Ryc. 1. Położenie obszarów planu

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU I JEGO POWIĄZANIU Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektu planu

Potrzeba sporządzenia planu jest konsekwencją wniosków złożonych przez właścicieli nieruchomości, wynikających z chęci wykorzystania rezerw terenowych pod rozwój strefy zabudowy mieszkaniowej przewidzianych w Studium.

2.2. Zawartość projektu planu

Zawartość projektu planu odpowiada zakresowi opisanemu w art. 15 ustawy o planowaniu oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego⁴.

Przepisy projektu planu dotyczą 8 obszarów o łącznej powierzchni ok. 23 ha. Obszary są ponumerowane liczbami 1 - 8.

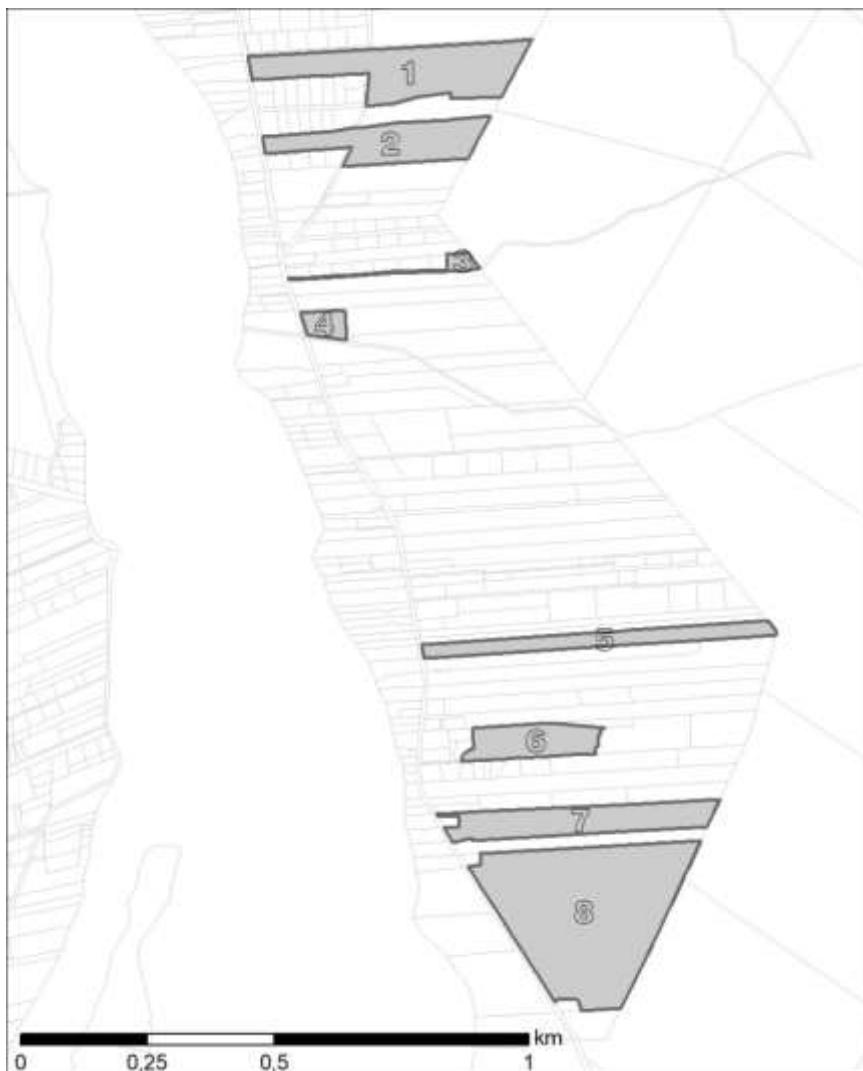
Położenie poszczególnych działek ewidencyjnych tworzących obszary planu przedstawia Ryc. 1.

Tabela 1 Charakterystyka obszarów planu – powierzchnia, liczba działek ewidencyjnych

lp	nazwa	pow. [ha]	liczba działek
1	Obszar 1	4,1336	4
2	Obszar 2	2,5767	5
3	Obszar 3	0,2808	2
4	Obszar 4	0,4235	1
5	Obszar 5	1,9149	2
6	Obszar 6	1,5781	4
7	Obszar 7	2,8036	2
8	Obszar 8	9,3305	5
	razem	23,0417	

⁴ Dz. U. z 2003 r. Nr 164 poz. 1587

Ryc. 2. Schemat oznakowania obszarów planu

Projektowane przeznaczenie terenów:

- 1) 1.MN1, 1.MN2, 1.MN3, 2.MN1, 2.MN2, 2.MN3, 3.MN, 5.MN, 6.MN, 7.MN, 8.MN1, 8.MN2, 8.MN3, 8.MN4 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 2) 4.UP – teren zabudowy usługowo-produkcyjnej;
- 3) 1.R, 2.R, 5.R, 7.R – tereny rolnicze;
- 4) 1.KDZ, 2.KDZ, 3.KDZ, 4.KDZ, 5.KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej;
- 5) 1.KDL, 2.KDL – tereny dróg publicznych klasy lokalnej;
- 6) 1.KDD1, 1.KDD2 – teren dróg publicznych klasy dojazdowej;
- 7) 1.KDW, 2.KDW, 3.KDW, 6.KDW, 8.KDW1, 8.KDW2, 8.KDW3 - tereny dróg wewnętrznych.

Ochrona środowiska przyrodniczego:

Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu została uwzględniona w ustalonym planem przeznaczeniu terenów, lokalizacji nieprzekraczalnych linii zabudowy oraz we wskaźnikach zabudowy i zagospodarowania terenu określonych w ustaleniach szczegółowych dla poszczególnych terenów.

Ponadto plan ustala:

- 1) zakaz realizacji:
 - przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu komunikacji, łączności publicznej i infrastruktury, jak również inwestycji dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała znaczący negatywny wpływ na ochronę przyrody w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000,

- przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w przypadku, gdy wykonana ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko lub znaczące negatywne oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000,
 - instalacji stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii oraz działalności związanej ze stosowaniem substancji niebezpiecznych,
 - instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru,
- 2) zgodnie z przepisami odrębnymi ustanowionymi dla Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, plan uwzględni zakaz budowy nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych poprzez:
- uwzględnienie na rysunku planu przebiegu granicy pasa szerokości 100 m od linii brzegu jeziora Serwy;
 - ustalenie na rysunku planu nieprzekraczalnych linii zabudowy względem linii brzegu jeziora Serwy;
- 3) ze względu na położenie obszarów planu w całości w Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska”, Obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Ostoja Augustowska” i Obszarze Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, poza obowiązującymi zakazami, nakazami i ograniczeniami określonymi odpowiednimi przepisami odrębnymi, plan ponadto ustala:
- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt lub w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
 - przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli nakaz stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na zdrowie ludzi i krajobraz).
- 4) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu; ze względu na występowanie na lub w sąsiedztwie obszaru planu gatunków ptaków oraz siedlisk, stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000:
- do czasu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej, niedopuszczalne jest inne użytkowanie tych gruntów niż rolnicze;
 - w przypadku użytków zielonych niewyłączonych z produkcji rolniczej nakazuje się ich koszenie oraz konserwację rowów melioracyjnych na nich zlokalizowanych;
 - do czasu wyłączenia gruntów leśnych z produkcji leśnej, niedopuszczalne jest inne użytkowanie tych gruntów niż las oraz niedopuszczalne jest modyfikowanie kompleksu roślinności charakterystycznej dla istniejącego lasu;
 - realizację zabudowy należy tak przeprowadzić, aby poza terenem posadowienia budynków i niezbędnych urządzeń nie doszło do trwałej zmiany stosunków wodnych, stosunków wysokościowych i profilu glebowego, w szczególności:
 - zakazuje się podpiwniczania budynków, chyba że ustalenia szczegółowe dla terenu stanowią inaczej,
 - zakazuje się składowanie ziemi i innych odpadów, w tym budowlanych na gruntach niewyłączonych z produkcji rolnej,
 - zakazuje się podnoszenia istniejącego poziomu terenu – zmiany rzędnych wysokościowych terenu, poza miejscem lokalizacji zabudowy.
- 5) dopuszczalny poziom hałasu w środowisku, określone w przepisach odrębnych:
- dla terenów oznaczonych symbolami 1.MN1, 1.MN2, 1.MN3, 2.MN1, 2.MN2, 2.MN3, 3.MN, 5.MN, 6.MN, 7.MN, 8.MN1, 8.MN2, 8.MN3, 8.MN4 dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w przepisach odrębnych, należy stosować jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Ochrona środowiska kulturowego:

- 1) cały obszar planu znajduje się w granicach zabytkowego zespołu wpisanego do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku – Kanał Augustowski z zespołem budowli i urządzeń.
- 2) wszelkie przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące obiektu, o których mowa w ust. 1, wymagają postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
- 3) w celu ochrony krajobrazu kulturowego zabytkowego zespołu Kanału Augustowskiego, ustala się strefę ochrony konserwatorskiej obejmującą cały obszar objęty planem.
- 4) w strefie ochrony konserwatorskiej ustala się:

- zakaz zmiany naturalnej rzeźby terenu poza wyznaczonym obszarem zabudowy;
 - zakaz lokalizacji wszelkich tymczasowych obiektów budowlanych poza wyznaczonym obszarem zabudowy;
 - ochronę istniejącego drzewostanu o pierśnicy powyżej 60 cm, z wyjątkiem klonu jesionolistnego, topoli, dębu czerwonego i robinii akacjowej;
 - nakaz nawiązania do architektury regionalnej poprzez stosowanie tradycyjnych materiałów i technologii, w szczególności drewna, czerwonej cegły, kamienia;
 - zakaz stosowania do wykończenia elewacji oblicówki wykonanej z paneli z tworzyw sztucznych i z metalu;
 - w przypadku barwienia oblicówki drewnianej nakaz stosowana koloru brązowego lub koloru czerwono-brązowego (bordo);
 - w przypadku elewacji lub jej fragmentów wykończonych tynkiem zakaz stosowania innych barw niż: biele, szarości i bardzo jasne (silnie rozbielone) żółcienie;
 - w przypadku wykończenia elewacji lub jej fragmentów kamieniem, cegłą klinkierową, cegłą cementową, betonem architektonicznym - niedopuszczalna jest istotna zmiana naturalnej barwy tych materiałów;
 - nakaz stosowania dachu stromego, dwuspadowego o jednakowym kącie nachylenia obu głównych połaci dachowych nie mniejszym niż 37° i nie większym niż 45° z zastrzeżeniem pkt 10 i 11,
 - w przypadku realizacji budynku bez poddasza użytkowego dopuszcza się zmniejszenie nachylenia połaci dachowych, jednak nie mniej niż 27°,
 - dach płaski o kącie nachylenia połaci dachowych nie większym niż 15° dopuszcza się tylko w przypadku parterowych garaży i budynków gospodarczych o powierzchni zabudowy nie większej niż 5 m²,
 - nakaz nawiązania do architektury regionalnej poprzez stosowanie tradycyjnych materiałów i technologii do budowy i pokrycia dachu, zwłaszcza gontu drewnianego, dachówki ceramicznej i blachy płaskiej, z uwzględnieniem współczesnych ich odpowiedników i blachodachówki;
 - zakaz stosowania do pokrycia dachu stromego płyt falistych i papy dachówkowej oraz niedopuszczalne jest stosowanie jakichkolwiek materiałów w innych kolorach niż szarości, brązy, czernie i czerwienie oraz stonowane odcienie koloru ciemnozielonego;
 - nakaz ujednoczenia formy i kolorystyki dachów oraz kolorystyki i wykończenia elewacji wszystkich budynków na działce budowlanej;
 - wysokość zabudowy:
 - dla budynków mieszkalnych nie więcej niż 10 m i nie więcej niż 2 kondygnacje nadziemne włącznie z poddaszem,
 - dla budynków usługowych i produkcyjnych nie więcej niż 12 m,
 - dla garaży i budynków gospodarczych nie więcej niż 8 m i nie więcej niż 2 kondygnacje nadziemne,
 - dla wiat nie więcej niż 6 m i nie więcej niż 1 kondygnacja nadziemna,
 - dla innych obiektów budowlanych, w tym budynków inwentarskich – 10 m;
 - na działkach budowlanych o powierzchni mniejszej niż 2000 m² możliwość sytuowania budynków w odległości 1,5 m od granicy działki lub bezpośrednio przy granicy z uwzględnieniem przepisów odrębnych oraz wyznaczonych planem nieprzekraczalnych linii zabudowy.
- 5) w celu ochrony stanowisk archeologicznych o nr ewid. AZP 20-87/27 i AZP 20-87/28 ustala się strefę ochrony konserwatorskiej zabytku archeologicznego w granicach określonych na rysunku planu. W granicach stref ochrony konserwatorskiej zabytku archeologicznego znalazły się fragmenty terenów 6.MN, 8.MN2, 8.MN3, 8.KDW2.

Wyposażenie w urządzenie techniczne:

1. zaopatrzenie w wodę:
 - docelowo z gminnej sieci wodociągowej o min. średnicy przewodów 50 mm;
 - dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z ujęć własnych do czasu doprowadzenia wodociągu do działki,
 - rozmieszczenie hydrantów nadziemnych zapewniających możliwość intensywnego czerpania wody do celów przeciwpożarowych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
2. odprowadzenie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych, sukcesywnie opróżnianych przez wyspecjalizowane służby lub do indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
3. wody opadowe i roztopowe:

- z dachów budynków nakazuje się zagospodarować na terenie działki budowlanej, poprzez odprowadzenie powierzchniowo na teren biologicznie czynny działki lub do studni chłonnych ewentualnie zbiorników powierzchniowych lub podziemnych po doprowadzeniu parametrów wody do zgodnych z przepisami,
 - z nawierzchni utwardzonych dróg, placów i parkingów do systemu rowów odwadniających zaopatrzone w odpowiednie urządzenia podczyszczające,
4. zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych urządzeń wykorzystujących konwencjonalne lub odnawialne źródła energii (OZE); w przypadku, gdy źródłem ciepła są instalacje wykorzystujące OZE, niedopuszczalne jest stosowanie instalacji, które mają moc przekraczającą 100 kW,
 5. zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącej sieci elektroenergetycznej rozdzielczej lub z instalacji wykorzystujących OZE; w przypadku zaopatrzenia z instalacji wykorzystujących OZE dopuszcza się wyłącznie mikroinstalacje fotowoltaiczne oraz małe instalacje fotowoltaiczne o mocy nie przekraczającej 100 kW.
 6. gospodarka odpadami komunalnymi - obowiązek zapewnienia warunków do prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, w szczególności do segregowania i magazynowania odpadów komunalnych przed ich transportem do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania, zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Płaska;

Szczególne formy ochrony⁵

Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu została uwzględniona w: ustalonym planem przeznaczeniu terenów, lokalizacji nieprzekraczalnych linii zabudowy oraz we wskaźnikach zabudowy i zagospodarowania terenu określonych w ustaleniach szczegółowych dla poszczególnych terenów

1. obszar planu położony jest w granicach Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska”, dla którego obowiązują wszystkie zakazy, nakazy i ograniczenia określone odpowiednimi przepisami odrębnymi, a ponadto plan wprowadza zakaz realizacji przedsięwzięć mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt lub w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz plan nakazuje stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na zdrowie ludzi i krajobraz) przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli oraz zakaz plantacji roślin energetycznych,
2. obszar planu położony jest w granicach Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Ostoja Augustowska”, gdzie obowiązują wszystkie zakazy, nakazy i ograniczenia określone odpowiednimi przepisami odrębnymi, a ponadto zakaz realizacji przedsięwzięć mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt lub w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, nakaz stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na zdrowie ludzi i krajobraz) przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli oraz zakaz plantacji roślin energetycznych,
3. obszar planu położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, dla którego obowiązują wszystkie zakazy, nakazy i ograniczenia określone odpowiednimi przepisami odrębnymi, w tym ograniczenia dla zabudowy w sąsiedztwie zbiorników wodnych. W granicach uwidocznionych na rysunku planu granic 100 m pasa wokół jeziora Serwy znalazły się:
 - 1) teren 2.MN1.
 - 2) teren 7.MN;

Ochrona stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych:

- 1) docelowe zaopatrzenie w wodę dla celów bytowych z gminnej sieci wodociągowej,
- 2) zagospodarowanie wód opadowych na działce własnej;

Ochrona stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego – na obszarze planu nie przewiduje się źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego;

Ochrona powierzchni biologicznie czynnej i bioróżnorodności - określony został minimalny współczynnik powierzchni biologicznie czynnej - nie mniej niż 70% działki budowlanej dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej [MN];

⁵ w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody

Ochrona przed ponadnormatywnym hałasem:

- 1) na obszarze planu nie przewiduje się źródeł ponadnormatywnego hałasu w środowisku,
- 2) ustalonym planem przeznaczeniu terenu przypisana jest także odpowiednia funkcja z przepisów wykonawczych prawa ochrony środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku; umożliwia to jednoznaczne określenie dopuszczonego dla terenu poziomu hałasu;

Ochrona zdrowia ludzi – następuje poprzez wymienione już ustalenia w zakresie ochrony stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego, ochrony przed ponadnormatywnym hałasem;

Racjonalna gospodarka odpadami - obowiązek zapewnienia warunków do prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, w szczególności do segregowania i magazynowania odpadów komunalnych przed ich transportem do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania, zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Płaska.

2.3. Proporcje pomiędzy terenem biologicznie aktywnym i pozostałymi sposobami zagospodarowania terenu

Ustalenia projektu planu w zakresie proporcji pomiędzy terenem biologicznie aktywnym i pozostałymi sposobami zagospodarowania terenu, cechuje:

- wysoki uśredniony współczynnik udziału terenów biologicznie czynnych dla obszaru planu – (69,3%);
- 13,5% powierzchni planu pozostanie terenami o pełnej aktywności biologicznej (R);
- 78,5% powierzchni obszaru planu pozostanie terenami o wysokiej aktywności biologicznej (teren biologicznie czynny stanowi 70% powierzchni działki);
- 6,2 % powierzchni planu to drogi publiczne i wewnętrzne, dla których plan nie ustala minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Zgodnie z przepisami technicznymi dla dróg publicznych należy spodziewać się wskaźnika nie mniejszego niż 10%.

Tabela 2 Ustalenia projektu planu w zakresie określenia minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej

l.p	minimalny, projektowany udział powierzchni biologicznie czynnej	powierzchnia terenów [ha]	minimalna powierzchnia biologicznie czynna [ha]	udział w powierzchni opracowania [%]
1	< 10%	1,43	0,1	6,2
2	30%	0,41	0,1	1,8
3	70%	18,09	12,7	78,5
4	100%	3,11	3,1	13,5
5	razem 8 obszarów	23,04	16,0	100,0
6	średnia			69,3

2.4. Chłonność terenu według standardów projektu planu

W wyniku realizacji ustaleń planu na 8 terenach opracowania sukcesywnie powstawać będą nowe gospodarstwa domowe, oddziałujące na środowisko. Będzie to proces rozciągnięty w czasie, a biorąc pod uwagę dotychczasowe trendy - następować będzie powoli. Uwzględniając ustalone planem przeznaczenie, wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu można prognozować maksymalną liczbę nowych gospodarstw. Symulację opracowano na rok 2040 w oparciu o *Prognozę gospodarstw domowych na lata 2016 -2050* GUS⁶. Wyniki przedstawia tabela 2.

⁶ GUS DBDiRP, Warszawa, czerwiec 2016, str. 25

Tabela 3 Prognozowana maksymalna liczba gospodarstw domowych powstałych w wyniku realizacji planu

obszar	powierzchnia terenu przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową	minimalna wielkość działki budowlanej	max. liczba gospodarstw domowych	średnia liczba osób w gosp.dom.	max. liczba mieszkańców
Obszar 1	28796	1000	28	2,43	68
Obszar 2	19322	1000	19	2,43	46
Obszar 3	1444	1000	1	2,43	2
Obszar 5	10980	1000	10	2,43	24
Obszar 6	14721	1000	14	2,43	34
Obszar 7	19136	1000	19	2,43	46
Obszar 8	86537	1000	86	2,43	209
razem			177		430

2.5. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Przy opracowywaniu prognozy przeanalizowano i uwzględniono informacje zawarte w następujących dokumentach powiązanych z planem :

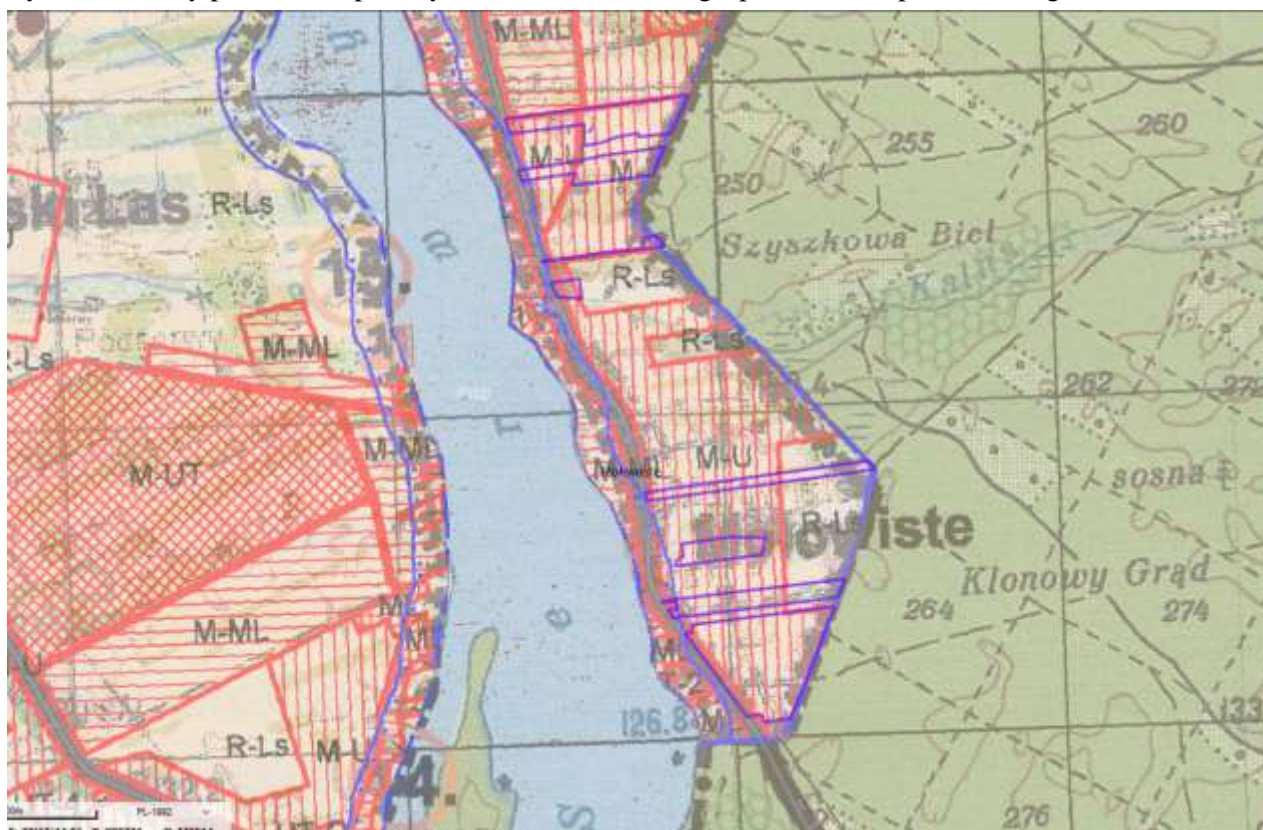
- 1) Akty planowania przestrzennego (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska, obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego),
- 2) Dokumenty strategiczne Gminy Płaska (Strategia Rozwoju, Plan Rozwoju Lokalnego, Program Ochrony Środowiska, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej)
- 3) Dokumenty strategiczne Powiatu Augustowskiego (Strategia rozwoju),
- 4) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego,
- 5) Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku,
- 6) Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030,
- 7) Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej,
- 8) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.
- 9) Polityka ekologiczna państwa 2030 r. – PEP2030,
- 10) Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- 11) Unijna polityka przeciwdziałania zmianie klimatu i polityka energetyczna na lata 2020–2030,
- 12) Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 r.
- 13) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2003 r.,
- 14) Kontrakt terytorialny dla województwa podlaskiego na lata 2014-2023,
- 15) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna.

2.5.1 Akty planowania przestrzennego

2.5.1.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska, przyjęte uchwałą Nr XX/102/96 Rady Gminy Płaska z dnia 24 października 1996 r., zmienione uchwałą nr XX/154/09 Rady Gminy Płaska z dnia 30 czerwca 2009 r. oraz uchwałą nr V/29/11 Rady Gminy Płaska z dnia 19 kwietnia 2011 r., ustaliło kierunki przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz główne elementy kształtujące krajobraz gminy.

Ryc. 4. Obszary planu na tle planszy Studium - kerunki zagospodarowania przestrzennego

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Główne cele rozwoju gminy

1. Generalnie celem rozwoju gminy pierwszego rzędu jest zapewnienie mieszkańcom pracy i dochodów pozwalających na godziwy, w odczuciu społecznym poziom Śycia (wszelkie działania prowadzone, w tym celu mają za zadanie przeciwdziałać intensywnemu wyludnianiu się wsi),
2. Należy wykorzystać dla rozwoju istniejące wysokie walory środowiska przyrodniczego przy racjonalnych i zgodnych z ekorozwojem programach gospodarowania na jego obszarach,
3. Należy wykorzystać dla rozwoju istniejące położenie gminy w obszarze transgranicznym (w tym na potencjalnym szlaku wymiany międzynarodowej).
4. Stworzyć możliwości ochrony krajobrazu kulturowego i środowiska naturalnego z zachowaniem jego regionalnego charakteru i tożsamości społeczności lokalnej.

Cele ekologiczne rozwoju

1. Ochrona funkcjonowania i zachowanie ciągłości przestrzennej systemu środowiska przyrodniczego,
2. Wzbogacanie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa,
3. Utrzymanie i racjonalne wykorzystanie dla potrzeb turystyczno – krajoznawczych, rekreacyjnych i usługowych obiektów środowiska kulturowego,
4. Zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie: jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.
5. Budowa ścieżek rowerowych i rowerowo – narciarskich.

Wszystkie obszary położone są w granicach wyznaczonego w Studium obszaru: WIEŚ MOŁOWISTE⁷

Przeznaczenie obszaru wg Studium ma podążać w następujących kierunkach⁸:
M-U – tereny zabudowy jednorodzinnej, usługowej oraz zagrodowej,

⁷ Studium, str. 156

⁸ tamże, str. 158 - 159

M-ML – tereny zabudowy jednorodzinnej, letniskowej (rekreacji indywidualnej) i zagrodowej,
UT-1 – tereny usług turystyczno-rekreacyjnych,
UT-2 – tereny usług turystycznych,
R-LS – tereny użytkowane rolniczo i leśne,
K-1 – tereny komunikacji i transportu.

Wszystkie obszary objęte planem znalazły się w konturze oznaczonym M-U a ponadto fragmenty obszarów 5 i 6 znalazły się w konturze R-LS.

Dla wydzielenia M-U Studium przewiduje: *M-U - tereny zabudowy jednorodzinnej, usługowej, zagrodowej, infrastruktury społecznej i technicznej oraz komunikacji; są to tereny częściowo zainwestowane przy drodze powiatowej nr 1207 B Macharce – Mołowiste – Gorczyca i możliwe jest ich powiększenie; dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę, przebudowę istniejących obiektów, remonty oraz budowę nowych obiektów wraz ze zmianą sposobu użytkowania;*

Dla wydzielenie R-LS Studium przewiduje, że są to tereny wyłączone z zabudowy.

Ustalone w projekcie planu przeznaczenie i zagospodarowanie terenów nie naruszają ustaleń Studium.

2.5.1.2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszary objęte projektem planu położone są w granicach obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska, uchwalonego uchwałą nr XII/67/04 Rady Gminy Płaska z dnia 8 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 88 poz. 1312) zmienionego uchwałą Nr XIII/76/04 Rady Gminy Płaska z dnia 23 września 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 151 poz. 199), sukcesywnie aktualizowanego poprzez uchwalenie nowych planów zazwyczaj obejmujących niewielkie rozproszone obszary.

Ryc. 5. Obowiązujące plany miejscowe - rejon obszarów 1, 2, 3, 4

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Ryc. 6. Obowiązujące plany miejscowe - rejon obszarów 5, 6, 7, 8.

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Z niniejszym planem, ma związek uchwała Nr XIV/80/12 Rady Gminy Płaska z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska [z 2004 roku]⁹ – sąsiaduje z obszar 1, 2, 3, 4, 6 oraz pokrywa się częściowo z obszarem 8.

W obowiązującym planie¹⁰ obszary przeznaczone są pod:

- obszar 1** - 1 MR/MN/UTL – tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usług z możliwością uzupełnienia zabudową jednorodzinną lub letniskową; 2MN – tereny projektowanej zabudowy jednorodzinnej; 10 RP/RZ/RL – tereny istniejących użytków rolnych i leśnych do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu;
- obszar 2** - 1 MR/MN/UTL – tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usług z możliwością uzupełnienia zabudową jednorodzinną lub letniskową; 10 RP/RZ/RL – tereny istniejących użytków rolnych i leśnych do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu,
- obszar 3** - 10 RP/RZ/RL – tereny istniejących użytków rolnych i leśnych do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu,
- obszar 4** - 1 MR/MN/UTL – tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usług z możliwością uzupełnienia zabudową jednorodzinną lub letniskową; 10 RP/RZ/RL – tereny istniejących użytków rolnych i leśnych do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu,
- obszar 5** - 1 MR/MN/UTL – tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usług z możliwością uzupełnienia zabudową jednorodzinną lub letniskową; 10 RP/RZ/RL – Tereny istniejących użytków rolnych i leśnych do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu;
- obszar 6** - 1 MR/MN/UTL – tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usług z możliwością uzupełnienia zabudową jednorodzinną lub letniskową; 10 RP/RZ/RL – tereny istniejących użytków rolnych i leśnych do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu,
- obszar 7** - 1 MR/MN/UTL – tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usług z możliwością uzupełnienia zabudową jednorodzinną lub letniskową; 10 RP/RZ/RL – Tereny istniejących użytków rolnych i leśnych do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu;
- obszar 8** - 1 MR/MN/UTL – tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usług z możliwością uzupełnienia zabudową jednorodzinną lub letniskową; 10 RP/RZ/RL – tereny istniejących użytków rolnych i leśnych do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu; MN-2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z KDW – droga wewnętrzna o orientacyjnym przebiegu.

2.5.1.3 Opracowanie ekofizjograficzne

Dla Gminy Płaska nie wykonano opracowania ekofizjograficznego podstawowego. Nie zlecono również wykonania takiego opracowania dla obszaru objętego projektem planu.

⁹ Dz.U.Woj.Podlask. 2012, poz. 1765.

¹⁰ uchwała Nr XII/67/04 z 8 czerwca 2004 r. oraz zmianach planu

2.5.2 Dokumenty strategiczne Gminy Płaska i Powiatu Augustowskiego

Pod kątem identyfikacji celów ochrony środowiska oraz sposobu w jaki analizowany projekt planu je realizuje, przeanalizowano tylko dokumenty aktualne, w związku z czym pominięto analizę programu ochrony środowiska dla gminy Płaska, plan rozwoju lokalnego¹¹ i strategię rozwoju powiatu augustowskiego¹².

2.5.2.1 Strategia Rozwoju Gminy Płaska na lata 2017 - 2027 (wraz z prognozą oddziaływania na środowisko)

Wizja rozwoju gminy Płaska została zdefiniowana jako:

*Gmina Płaska jako ośrodek tworzący wysokiej jakości przestrzeń do życia i działania
Miejsce nowoczesne, przy tym przyjazne dla środowiska oraz wychodzące naprzeciw dążeniom
lokalnej społeczności.*

Misja rozwoju gminy Płaska:

*Bezpieczna gmina, rozwijająca się w sposób dynamiczny w oparciu o lokalne zasoby wykorzystywane
w celu zapewnienia wielofunkcyjnego rozwoju obszaru zapewniająca wysoki standard życia
mieszkańców oraz warunki dla ich rozwoju także w zakresie przedsiębiorczości.*

Strategia została opracowana dla czterech głównych „obszarów strategicznych”: Infrastruktura, Kapitał ludzki, Gospodarka, Środowisko. Dla każdego obszaru wyznaczono cel strategiczny oraz cele operacyjne.

Analizowany projekt planu (i generalnie planowanie przestrzenne) wpisuje się w realizację Celu operacyjnego w obszarze Infrastruktura – Rozwój gospodarki przestrzennej, dla którego wyznaczono następujące kierunki działań¹³:

- 1) tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie nowych terenów pod działalność gospodarczą,
- 2) systematyczne wyznaczanie terenów pod budownictwo jednorodzinne,
- 3) rozwój terenów pod budownictwo mieszkaniowe oraz poprawa standardu istniejących zasobów mieszkaniowych,
- 4) tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem infrastruktury turystycznej, wskazujących funkcje kluczowych dla gminy obszarów, o wysokich walorach przyrodniczych w celu odpowiedniego zorganizowania ruchu turystycznego i okołoturystycznego,

Analizowany projekt planu (i generalnie planowanie przestrzenne) mogą przyczynić się do realizacji następujących celów ochrony środowiska wyznaczonych w strategii dla „obszaru środowisko”¹⁴:

- 1) zachowanie ciągłości terenów otwartych, istniejących na terenie gminy cieków wodnych i użytków zielonych,
- 2) uporządkowanie systemu odprowadzania wód opadowych,
- 3) wspieranie działań mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- 4) wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi,
- 5) modernizacja systemów wodociągowych,
- 6) budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie,
- 7) zwiększenie racjonalnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- 8) zmeliorowanie użytków rolnych,
- 9) odnowa i konserwacja obiektów zabytkowych i historycznych przy współdziałaniu partnerów prywatnych, publicznych oraz trzeciego sektora z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej i innych dotacji,
- 10) ochrona dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenie roli zabytków w ofercie turystycznej gminy.
- 11) zwiększenie udziału innowacyjnych technologii z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
- 12) promocja innowacyjnych technologii grzewczych jako naturalnego źródła energii cieplnej i jej pozytywnego wpływu na środowisko naturalne,
- 13) wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na terenie gminy,

¹¹ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Płaska na lata 2008 – 2015, przyjęty uchwałą Nr XII/83/08 Rady Gminy Płaska dnia 18 marca 2008 r.

¹² Strategia Rozwoju Powiatu Augustowskiego do 2020 r. <http://www.augustowski.home.pl/plany-i-programy/>

¹³ Pominięto cele niemające związku z planowaniem przestrzennym

¹⁴ Pominięto cele niemające związku z planowaniem przestrzennym

2.5.2.2 Plan Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Płaska na lata 2019 – 2025 z perspektywą do roku 2030 (wraz z prognozą oddziaływania na środowisko)

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Płaska wyznacza cele i określa działania na rzecz zrównoważonego energetycznie i ekologicznie rozwoju gminy oraz ochrony i poprawy jakości powietrza. Celem strategicznym jest ograniczenie poziomu emisji dwutlenku węgla o 3,03% w stosunku do danych za rok 2018 (do 2025 roku) oraz o 9,82% do 2030 roku. Osiągnięciu celu strategicznego służą cele szczegółowe, z których związek z planowaniem przestrzennym mają następujące:

- ograniczenie „niskiej emisji” z mieszkalnictwa i budynków indywidualnie ogrzewanych (własne źródło ciepła);
- podniesienie poziomu wykorzystania OZE w gospodarstwach indywidualnych, budynkach użyteczności publicznej i przedsiębiorstwach;
- wzrost liczby zmodernizowanych systemów grzewczych i wprowadzonych w tym zakresie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii;
- poprawa bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń związanych z ruchem komunikacyjnym;
- wspieranie wzrostu zadrzewień, w tym ich skupisk (w szczególności liściastych i mieszanych).

2.5.2.3 Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Augustowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

Program przyjęto w grudniu 2020 r.¹⁵ Dla obszarów wymagających interwencji wyznaczono cele, kierunki oraz zadania, które służyć mają poprawie stanu środowiska¹⁶.

W obszarze interwencji – Ochrona klimatu i jakość powietrza - wyznaczono trzy cele:

- spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza
- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych jako działania adaptacyjne do zmian klimatu

W obszarze interwencji – Zagrożenie hałasem - wyznaczono jeden cel – ograniczenie emisji hałasu,

W obszarze interwencji – Pola elektromagnetyczne – wyznaczono jeden cel – ochrona przed polami elektromagnetycznymi;

W obszarze interwencji – Gospodarowanie wodami – wyznaczono jeden cel – ograniczenie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych;

W obszarze interwencji – Gospodarka wodno-ściekowa – wyznaczono dwa cele:

- racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;

W obszarze interwencji – Zasoby geologiczne – wyznaczono jeden cel – racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,

W obszarze interwencji – Gleby – wyznaczono jeden cel – zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;

W obszarze interwencji – Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – wyznaczono jeden cel – racjonalne gospodarowanie odpadami,

W obszarze interwencji – Zasoby przyrodnicze – wyznaczono cztery cele:

- zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków,
- adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych,
- ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym.

W obszarze interwencji – Zagrożenia poważnymi awariami – wyznaczono trzy cele:

- zapobieganie poważnym awariom przemysłowym,
- doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego,
- monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii.

¹⁵ Uchwała Nr 150/XVII/2020 Rady powiatu Augustowskiego z dnia 29 grudnia 2020 r.

¹⁶ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Augustowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, str 113 - 116.

W kontekście analizowanego dokumentu należy zwrócić uwagę na następujące zadania, do których realizacji program wskazuje plany miejscowe:

- 1) uwzględnienie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym,
- 2) planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi,
- 3) ochrona zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków),
- 4) odtwarzanie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek,
- 5) planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania wodami,
- 6) uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę,
- 7) ochrona siedlisk i gatunków – poprzez właściwe decyzje w zakresie przeznaczenia i zagospodarowania terenów,
- 8) powiązanie systemów dolin rzecznych (jako naturalnych korytarzy ekologicznych) z zarządzaniem ryzykiem powodziowym, systemem obszarów chronionych i programem zwiększania możliwości retencyjnych, poprzez wykorzystanie naturalnych uwarunkowań terenu,
- 9) planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania środowiskiem,
- 10) ochrona krajobrazu.

2.5.3 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, przyjętego uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r., przyjęto pięć celów do realizacji:

- 1) zwiększenie konkurencyjności miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków -wojewódzkiego Białegostoku, subregionalnych Łomży i Suwałk oraz powiatowych w zakresie jakości: infrastruktury funkcji publicznych ponadlokalnych, potencjału gospodarczego, powiązań funkcjonalnych zewnętrznych i struktur przestrzennych zagospodarowania,
- 2) wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego,
- 3) poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej,
- 4) osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych oraz racjonalne jego wykorzystanie,
- 5) zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz jego zdolności obronnych i ochronnych.

2.5.4 Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku

W Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego, zatwierdzonym uchwałą Sejmiku Województwa Nr XXIX/262/2016 z dnia 24 października 2016 r., wyznaczono 10 obszarów interwencji i 18 celów do realizacji. Osiągnięciu celów służyć ma realizacja w sumie 172 zadań podejmowanych w 61 kierunkach inwestycji.

Na podstawie diagnozy stanu środowiska oraz przepisów dokumentów rządowych i regionalnych w ramach poszczególnych obszarów interwencji określono następujące cele:

- 1) ochrona klimatu i jakości powietrza w tym: spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza, poprawa efektywności energetycznej, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu;
- 2) zagrożenia hałasem – ograniczenie emisji hałasu;
- 3) pola elektromagnetyczne – ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
- 4) gospodarowanie wodami – ograniczenie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych;
- 5) gospodarka wodno-ściekowa, w tym: racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej, poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- 6) zasoby geologiczne – racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin;
- 7) gleby – zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;
- 8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – racjonalne gospodarowanie odpadami;
- 9) zasoby przyrodnicze, w tym: zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie, utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków, adaptacja do zmian klimatu w zakresie

zasobów przyrodniczych, ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego, podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym;

- 10) zagrożenia poważnymi awariami, w tym: zapobieganie poważnym awariom przemysłowym, doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego, monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii.

2.5.5 Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Została przyjęta Uchwałą NR XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. Określone w niej zostały trzy główne cele strategiczne a w ich ramach 12 celów operacyjnych:

Cel strategiczny 1. Dynamiczna gospodarka z pięcioma celami strategicznymi: 1.1 przemysły przyszłości, 1,2 Podlaski system otwartych innowacji, 1.3. Lokalna przedsiębiorczość, 1.4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego, 1.5 E-podlaskie

Cel strategiczny 2. Zasobni mieszkańcy z trzema celami strategicznymi: 2.1. Kompetentni mieszkańcy, 2.2. Aktywni mieszkańcy, 2.3. Przestrzeń wysokiej jakości.

Cel strategiczny 3. Partnerski region z czterema celami operacyjnymi: 3.1. Dobre zarządzanie, 3.2. Kapitał społeczny, 3.3. Partnerstwa międzynarodowe i ponadregionalne, 3.4. Gościnny region.

Strategia wyznaczyła obszary strategicznej interwencji, w tym obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Gmina Płaska nie została zaliczona, do tego typu obszarów, natomiast zalicza się do obszarów wiejskich i jednocześnie cennych przyrodniczo. Polityka regionalna w stosunku do obszarów wiejskich powinna być oparta na inicjatywach lokalnych, rozwijających kapitał społeczny. W gminach, objętych szczególną ochroną prawną ze względu na obszary cenne przyrodniczo (m.in. obszary Natura 2000), co może stanowić istotną barierę ich rozwoju, m.in. poprzez ograniczenia organizacyjne, społeczne, prawne i zwiększone koszty inwestycji, należy sprzyjać działaniom ochrony środowiska i wartości krajobrazowych, z jednoczesnym wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości, która pozwoli zachować walory przyrodnicze, w tym turystyki kwalifikowanej czy ekoturystyki. Rolnictwo powinno rozwijać się w kierunku produkcji żywności wysokiej jakości oraz rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego. Na obszarach wiejskich należy koncentrowanie się na realizacji działań służących realizacji celów operacyjnych związanych z przestrzenią wysokiej jakości (cel operacyjny 2.3.), a także rozwojem przedsiębiorczości (cel operacyjny 1.3.) w powiązaniu z aktywizacją mieszkańców (cel operacyjny 2.2.). W przedsiębiorczości można liczyć na rozwój ekologicznych i zrównoważonych form produkcji rolniczej i powiązany z nimi rozwój przetwórstwa żywności wysokiej jakości.

2.5.6 Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej, zatwierdzony uchwałą Sejmiku Województwa Nr XXXIV/414/13 z dnia 20 grudnia 2013 r., zmienioną uchwałą Nr XXIX/261/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 24 października 2016 r., opracowany został w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu w 2011 i 2012 r.

Głównym celem sporządzenia i wdrożenia Programu jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w aglomeracji.

2.5.7 System dokumentów strategicznych kraju

Podstawą aktualnie obowiązującego systemu zarządzania rozwojem kraju jest ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Głównym dokumentem strategicznym, na którym opiera się prowadzona polityka rozwoju, jest: strategia średniookresowa – Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.¹⁷ Realizacji celów rozwojowych, zawartych w strategii średniookresowej służy 9 strategii sektorowych, do m.in. których należą¹⁸:

1. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej z 16 lipca 2019 r.
2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 z 17 września 2019 r

¹⁷ Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), M.P.2017 poz. 260. – akt prawny uznany za uchylony ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw

¹⁸ Pozostałe 5 strategii sektorowych to: Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 z 19 listopada 2020 r., Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” z 15 stycznia 2013 r., Strategia Sprawne Państwo 2020 z 12 lutego 2013 r., Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022 z 9 kwietnia 2013 r., Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego z 18 czerwca 2013 r.

3. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku z 24 września 2019 r.
4. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 z 15 października 2019 r.

2.5.8 Polityka ekologiczna państwa 2030 r. – PEP2030¹⁹

Celem głównym PEP jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Nadrzędną wartością w *Polityce ekologicznej państwa 2030 jest człowiek* poprzez koncentrację tematyczną na jakości życia, zdrowiu i dobrobycie Polaków. Kluczowa dla osiągnięcia celów polityki ekologicznej jest dbałość o kulturę współżycia ze środowiskiem na szczeblu samorządowym, zwłaszcza poprzez racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem oraz przyrodę przed nadmierną presją²⁰.

Trzy główne cele szczegółowe to²¹:

- Środowisko i zdrowie – poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- Środowisko i gospodarka – zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
- Środowisko i klimat – łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych.

Najważniejszymi kierunkami interwencji PEP2030 dla województwa podlaskiego są:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej

Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

2.5.9 Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Głównym celem SPA2020, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r., jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 r. w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i wybrzeża.

2.5.10 Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 r.

22 stycznia 2014 r. Komisja przedstawiła ramy klimatyczno-energetyczne do roku 2030²². W komunikacie zarysowała **unijną politykę przeciwdziałania zmianie klimatu i politykę energetyczną** na lata 2020–2030.

Cel w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych – ograniczenie o co najmniej 40% w porównaniu z poziomem z roku 1990.

Cel w zakresie odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej – udział energii ze źródeł odnawialnych w energii zużywanej powinien wynosić co najmniej 27%.

Cel w zakresie osiągnięcia w pełni funkcjonującego i połączonego wewnętrznie rynku energii

Cel w zakresie bezpieczeństwa energetycznego.

¹⁹ W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów średniookresowej strategii rozwoju kraju – *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* – SOR. Uchwała Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. z 2017 r. poz. 260)

²⁰ Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030” - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (ID176) przyjęty w trybie obiegowym 16 lipca 2019 r.

²¹ Ponadto PEP w celu wspierania realizacji celów szczegółowych określiła dwa cele horyzontalne:

- Środowisko i edukacja – rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.
- Środowisko i administracja – poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

²² EUCO 169/14, <https://www.consilium.europa.eu/pl>

2.5.11 Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2003 r.

Tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadziła zintegrowaną politykę wodną, której celem jest zapewnienie ludziom dostępu do czystej wody pitnej, która umożliwi rozwój gospodarczy i społeczny przy równoczesnym poszanowaniu potrzeb środowiska, jednocześnie wskazując plany gospodarowania wodami jako podstawowy dokument planistyczny na obszarze dorzecza.

2.5.12 Kontrakt terytorialny dla województwa podlaskiego na lata 2014-2023

Kontrakt obowiązuje od 27 września 2014 r. Do roku 2020 do kontraktu Strony podpisały 3 Aneksy. Wśród celów rozwojowych, których realizacji kontrakt, wraz z aneksami dotyczy, za wyjątkiem 5 - lepsze wykorzystanie istniejącego potencjału przyrodniczego i kulturowego Województwa [podlaskiego], żaden nie ma bezpośredniego wpływu na rozwój gminy i obszarów opracowania.

Wśród określonych w Kontrakcie przedsięwzięć priorytetowych – podstawowych i warunkowych, żadne nie dotyczy obszaru gminy Płaska, a tym bardziej obszarów objętych planem.

2.5.13 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna

Plan z 2016 roku²³ jest aktualizacją dokumentu z 2011 r.

Obszar dorzecza Niemna to obszar, dla którego prognozuje się istotny wpływ ocieplenia klimatu na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Istotnym zagrożeniem dla gospodarki wodnej na obszarze dorzecza Niemna jest stwierdzony oraz prognozowany znaczący przyrost średniej temperatury powietrza na obszarze dorzecza. Podąża za tym prognozowane znaczące wydłużenie okresu wegetacyjnego roślin.

Weryfikacja klimatyczna została przeprowadzona ogółem dla 95 działań, wskazując grupę działań odpornych klimatycznie i wrażliwych klimatycznie. Działania wrażliwe klimatycznie lokują się w gospodarce komunalnej. Realizacja tych działań i ich wrażliwość klimatyczna jest powiązana przyczynowo m.in. z gospodarką przestrzenną i polega na uwzględnieniu w planowaniu przestrzennym ryzyka wystąpienia w regionie tendencji do obniżania się horyzontu płytkich wód gruntowych i korygowania zasięgu stref ochronnych dla zbiorników wodnych. Relacje między Planem gospodarowania wodami dorzecza Niemna a obszarami objętymi projektem planu miejscowego omówiona jest w dalszych rozdziałach.

2.6. Istniejące zagospodarowanie obszarów planu

Sposób zagospodarowania poszczególnych obszarów jest podobny, są to w większości niezabudowane grunty rolne średniej jakości użytkowane lub odłogowane, zazwyczaj obejmujące grunty jednego gospodarstwa rolniczego, którego zabudowania także są włączone w granice obszaru planu. Wyjątek stanowią obszary 3 i 4 obejmujące pojedyncze działki, wydzielone wcześniej z obszaru gospodarstwa. Różni je dostępność do układu drogowego gminy oraz położenie względem kompleksu lasów i jeziora Serwy.

Obszary (z wyjątkiem 3 i 4) rozciągają się pomiędzy drogą powiatową 1207B, biegnącą mniej więcej równolegle do linii brzegowej jeziora Serwy a kompleksem lasów Puszczy Augustowskiej na wschodzie.

²³ Rozporządzenie RM z dnia 18 października 2016 r w sprawie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna. [Dz.U. z 2016 poz 1915]

Ryc. 7. Użytkowanie obszarów 1 i 2 widoczne na ortofotomapie

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Obszary 1 i 2 to siedliska z polami położone po dwóch stronach drogi gminnej o nawierzchni gruntowej (102681B). Fragmenty siedlisk po zachodniej stronie drogi położone są pomiędzy kompleksami zabudowy letniskowej. Części położone po wschodniej stronie drogi to w przypadku obszaru 1 pole orne oraz pastwisko z zadrzewieniami w wilgotnej, zatorfionej, znacznie obniżonej w stosunku do pól dolince przy lesie, a w przypadku obszaru 2 – siedlisko z sadem także zakończone na wschodzie przy lesie zatorfioną dolinką z zadrzewieniami, które w kompleksie lasu przyjmują postać boru bagiennego.

Fot. 1. Obszar 1 - część zachodnia, w głębi zabudowania siedliska.

Fot. Dorota Gadomska, lipiec 2021 r.

Fot. 2. Obszar 2 - część wschodnia, w głębi obszar 1 część wschodnia.

Fot. Dorota Gadomska, lipiec 2021 r.

Fot. 3. Obszar 2 część zachodnia.

Fot. Dorota Gadomska, lipiec 2021 r.

Ryc. 8. Użytkowanie obszarów 3 i 4 widoczne na ortofotomapie

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Obszar 3 to zabudowana działka przy lesie, natomiast obszar 4 zajęty jest pod skład drewna. Od południa przylega do epizodycznego rowu melioracyjnego, od północy graniczy z młodym lasem sosnowym.

Fot. 4. Obszar 4.

Fot. Dorota Gadomska, lipiec 2021 r.

Ryc. 9. Użytkowanie obszarów 5 i 6 widoczne na ortofotomapie

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Ryc. 10. Użytkowanie obszarów 5 i 6 widoczne na ortofotomapie

Zródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Obszar 5, to siedlisko rozciągające się od drogi powiatowej do granicy kompleksu lasów na wschodzie. Pole jest stosunkowo wąskie (ok. 28 m) z zabudowaniami na zachodzie przy drodze. Obszar obejmuje fragment zatorfionego bezodpływowego obniżenia terenu z zadrzewieniami i niewielkim stawem.

Obszar 6 ma urozmaiconą rzeźbę, dzięki wyraźnie zarysowującym się dwóm pagórkom kemowym w środkowej i zachodniej części. Reszta terenu jest stosunkowo wilgotna i zajęte pod użytki zielone z zadrzewieniami śródpolnymi. Na wschodnim krańcu obszaru podobnie jak w obszarze 5 znajduje się niewielki staw na zakończeniu zatorfionego, bezodpływowego zagłębienia rozciągającego się na północ od tego obszaru.

Stosunkowo najmniej urozmaicony krajobraz mają obszary 7 i 8 a to głównie ze względu na monotonną rzeźbę i jednolite warunki gruntowo wodne (nie występują na nich pradolinki). Jedyntm urozmaiceniem jest zabudowane siedliskami wzgórze kemowe rozciągające się pomiędzy obszarem 7 i 8.

Obszar 7 od jakiegoś czasu nie jest uprawiany i w połowie porośnięty bardzo młodym podrostem sosny. Obszar 8 stanowi jednolite pole orne bez zadrzewień śródpolnych i z praktycznie bezdrzewnym siedliskiem położonym przy drodze w środkowej partii kompleksu pól.

Fot. 5. Obszar 8 - widok z granicy z kompleksem lasów na wschodzie.

Fot. Dorota Gadomska, lipiec 2021 r

3. METODYKA PRAC

W zakresie metodycznym wzięto pod uwagę następujące pozycje:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - art. 51 i 52;
- Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (polski tekst w Dz. U. 1999 r. Nr 96 poz. 1110) wraz z Protokołem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (polski tekst w Dz. U. 2011 r. Nr 180 poz. 1074);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – nieobowiązujące.

Prace nad prognozą były prowadzone równocześnie z projektowaniem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych obszarów objętych sporządzeniem planu miejscowego. Wyniki analiz i oceny stanu środowiska były na bieżąco uwzględniane najpierw w koncepcji planu a następnie w projekcie planu.

Głównymi metodami wykorzystanymi w Prognozie są analiza treści oraz metody eksperckie.

Prace nad prognozą przebiegały w dwóch fazach - faza prac terenowych oraz faza prac kameralnych. Podczas prac terenowych, wykonano obserwacje stanu podstawowych komponentów środowiska, wstępnie zdiagnozowano konflikty oraz dokonano wstępnej waloryzacji obiektów i krajobrazów. Wykonano dokumentację fotograficzną obiektów i terenów.

W pierwszym etapie fazy prac kameralnych oceniono ustalenia projektu planu w aspekcie skutków, jakie mogą wywołać w środowisku przyrodniczym oraz wpływu na jakość życia mieszkańców. Określono potencjalne proporcje pomiędzy terenami biologicznie aktywnymi oraz oszacowano potencjalny, maksymalny przyrost liczby użytkowników terenu – gospodarstw domowych.

W drugim etapie przeanalizowano stan środowiska, charakteryzując poszczególne komponenty, relacje między nimi oraz podstawowe procesy i prawidłowość ich przebiegu. Zidentyfikowano cele ochrony środowiska ustanowione na wyższym szczeblu oraz obszary, gdzie są realizowane formy ochrony przyrody. Wnioski z wykonanego rozpoznania posłużyły do sformułowania diagnozy stanu środowiska obszaru ewentualnego oddziaływania projektu planu oraz identyfikacji problemów w funkcjonowaniu środowiska.

W trzecim etapie prac sformułowano prognozę oddziaływania planu na środowisko. W prognozie uwzględniono możliwe znaczące oddziaływanie na elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i inne dobra kultury, dobra materialne oraz zależności między wymienionymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy²⁴. W opisie uwzględniono przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne.

Opis stanu środowiska na obszarach objętych projektem planu przedstawiono w postaci analizy stanu istniejącego poszczególnych komponentów przyrodniczych oraz istniejących zagrożeń środowiska.

Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko przeanalizowano dla każdego z komponentów środowiska osobno.

Do wykonywania analiz oraz tworzenia raportów graficznych z odniesieniami przestrzennymi wyników, wykorzystano narzędzia programu ARC GIS oraz dane uporządkowane w przestrzennej bazie danych. Przedstawione w prognozie wyniki uzyskano za pomocą przestrzennego arkusza kalkulacyjnego, umożliwiającego w zintegrowany sposób precyzyjne i sprawne łączenie obliczeń dotyczących powierzchni terenów, ich interakcji przestrzennych jak i zmiennych nieprzestrzennych.

Źródłem danych przestrzennych były dane pobrane z serwerów instytucji i przedsiębiorstw za pośrednictwem strony internetowej <http://plaska.e-mapa.net/>

Podane w prognozie dane mają charakter szacunkowy i służą wyłącznie do określenia prawdopodobnych podstawowych wskaźników związanych z realizacją planu i ewentualnymi skutkami dla środowiska i ludzi z tego wynikającymi. Założenia zawarte w prognozie przyjęto opierając się na aktualnych wskaźnikach

²⁴ zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 lit e Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

i tendencjach podawanych przez GUS. Mogą one ulegać zmianom w czasie ze względu na koniunkturę gospodarczą, inflację i inne zewnętrzne uwarunkowania, na które samorząd lokalny nie ma wpływu.

Szacunkowe wielkości podane w niniejszym opracowaniu nie mogą stanowić podstawy do wydawania decyzji administracyjnych.

4. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby kontrolować praktyczne skutki zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, zarówno z punktu widzenia ich zgodności z ustaleniami planu, jak i ich potencjalnego wpływu na środowisko przyrodnicze oraz implementacji zaleceń i sugestii zawartych w niniejszej prognozie, pożądane jest monitorowanie planu, czyli systematyczne prowadzenie obserwacji jego realizacji. Monitoring powinien umożliwić korygowanie działań, które nie przynoszą planowanych efektów i rezultatów, reagowanie na zmiany sytuacji w gminie.

Zgodnie z art. 32. ust 1 i 2 oraz art. 33 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt jest zobowiązany raz w czasie kadencji rady przeprowadzić i przedstawić radzie gminy analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Analiza taka, między innymi, obejmuje oszacowanie postępu w realizacji uchwalonych planów, jak również bada ich zgodność z obowiązującymi przepisami oraz z aktualnym studium uikzp.

Wobec braku przepisów wykonawczych, które określałyby zakres i metody sporządzania takiej analizy, problematyka skutków realizacji ustaleń planu w odniesieniu do środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi często jest pomijana lub sprowadzana do analizy zgodności z obowiązującymi przepisami, w tym dotyczącymi ustanowionych form ochrony przyrody.

Należy dążyć, aby w ramach wyżej wspomnianego dokumentu, przeanalizować skutki realizacji obowiązujących planów na środowisko, w szczególności na obszary chronione, krajobraz i zdrowie ludzi tak, aby w przypadku zidentyfikowania negatywnych skutków, mogły być one podstawą do zmiany planu a w uzasadnionych przypadkach aktualizacji uwarunkowań a następnie kierunków zagospodarowania przestrzennego w ramach aktualizacji Studium UiKZP

W odniesieniu do projektu planu obszaru opracowania zakres analizy powinien uwzględniać w szczególności następujące zagadnienia:

- tempo realizacji przeznaczenia ustalonego planem, zaludnienia, użytkowania rekreacyjnego;
- monitoring wskaźników zagospodarowania terenu ustalonego planem, w szczególności udziału powierzchni biologicznie czynnej;
- skuteczność ochrony stosunków wodnych, w tym istniejącej sieci rowów melioracyjnych;
- przyrost areału gruntów odłogowanych, zwłaszcza użytków zielonych i sukcesja krzewów i drzew na odłogowanych gruntach rolnych;
- skala i skutki grodzenia terenu w aspekcie defragmentacji siedlisk oraz zmian krajobrazu;
- obserwacje zmian w bioróżnorodności zwłaszcza liczebności zbiorowisk i liczebności poszczególnych gatunków w zbiorowiskach;
- intensywność i zasięg ekspansji inwazyjnych gatunków obcych (takich jak m.in. nawłóć kanadyjska, robinia akacjowa, czeremch amerykańska, rdestowiec ostrokończasty, róża pomarszczona, klon jesionolistny, dąb czerwony)
- obserwacje zmian w bioróżnorodności jako skutek introdukcji do ogrodów przydomowych gatunków obcych polskiej flory,

Nie przewiduje się prowadzenia osobnych badań określających skutki realizacji postanowień Planu.

Analiza zmian jakościowych poszczególnych komponentów środowiska będzie prowadzona w ramach monitoringu środowiska WIOŚ.

5. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ze względu na nieduży zasięg przewidywanych oddziaływań wynikających z realizacji projektu planu, nie ma możliwości transgranicznego jego oddziaływania na środowisko.

6. STAN ŚRODOWISKA

6.1. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Proponowane w projekcie planu przeznaczenie i zasady zagospodarowania poszczególnych terenów nie kwalifikują ich realizacji jako potencjalne choćby przedsięwzięć mogących znacząco, negatywnie

oddziaływać na środowisko. W związku z tym przedstawiona dalej charakterystyka środowiska przyrodniczego skupia się na rejonie lokalizacji wszystkich obszarów planu, bez konieczności postawienia diagnozy stanu większego obszaru, będącego obszarem potencjalnego znaczącego oddziaływania realizacji dokumentu.

6.1.1 Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Wg podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego teren opracowania położony jest w Niziu Wschodnioeuropejskim, Prowincji Niz Wschodniobałtycko-Białoruski, w granicach Prowincji Pojezierza Wschodniobałtyckiego, Makroregionie Pojezierze Litewskie, Mezoregionie Równina Augustowska.

Ryc. 11. Obszary opracowania na tle szczegółowej mapy geologicznej

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Tabela 4 Oznaczenia mapy geologicznej

Ozn. na mapie	Litologia/geneza	Wodno-przepuszczalność	Wiek symbol	Wiek opis
	Piaski i żwiry kemów	dobra	QPB3	Czwartorzęd/pleistocen/zlod. bałtyckie
	Piaski i piaski ze żwirami - osady wodnolodowcowe	bardzo dobra	QPB3	Czwartorzęd/pleistocen/zlod. bałtyckie
	Piaski i namuły piaszczyste den dolin – osady rzeczne	średnia	QH	Czwartorzęd/holocen
	Torfy na piaskach i piaskach ze żwirami wodnolodowcowych	średnia	QH	Czwartorzęd/holocen
	Wody powierzchniowe			

Budowa geologiczna wynika z położenia na skraju starej monolitycznej prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Fundament krystaliczny zalega tu bardzo płytko pod powierzchnią terenu i pokryty jest co najwyżej kilkusetmetrową warstwą skał osadowych. Na wszystkich analizowanych obszarach utwory powierzchniowe to osady wodnolodowcowe (fluwioglacjalne, rzeczno-lodowcowe i sandrowe) – piaski, miejscami piaski ze żwirami.

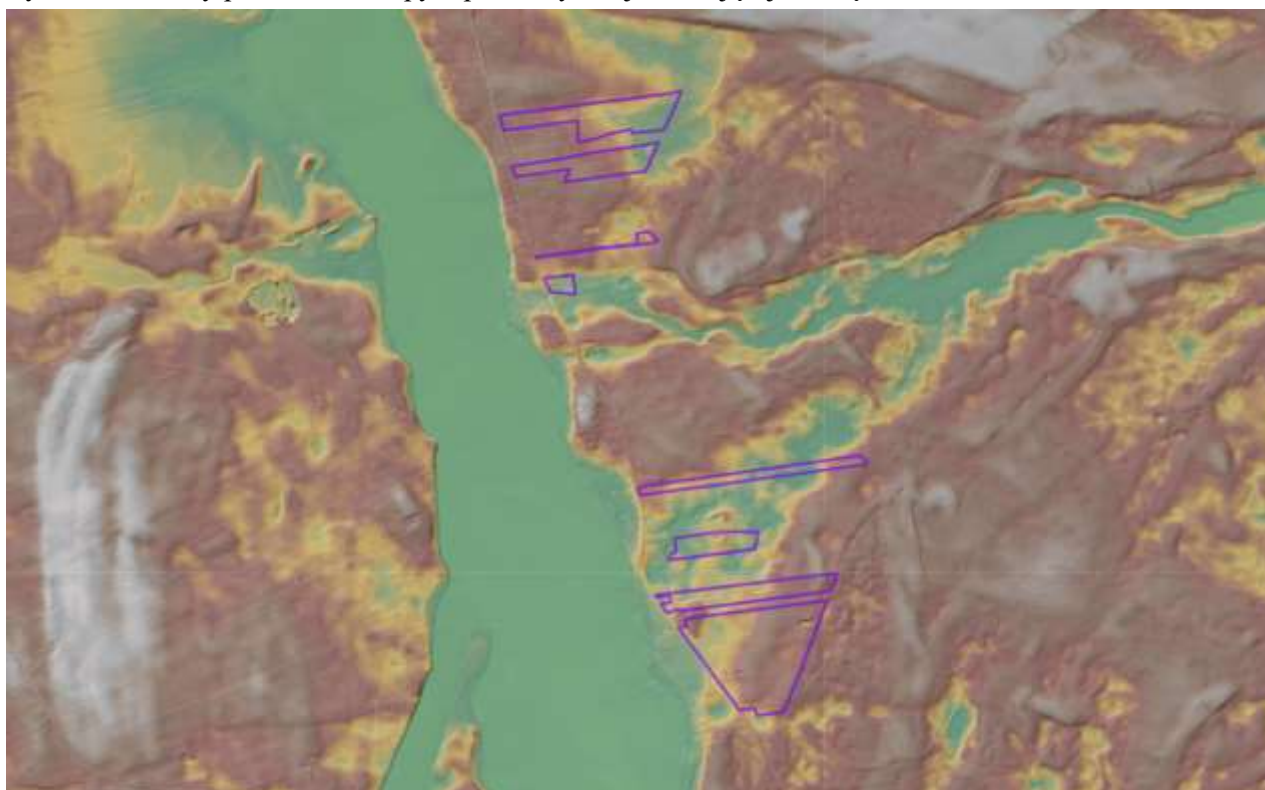
Na poziomie lokalnym można wyróżnić w podłożu:

- piaski i żwiry kemów
- piaski i piaski ze żwirami - osady wodnolodowcowe [fluwioglacjalne, sandrowe] równin sandrowych
- piaski i namuły piaszczyste den dolin – osady rzeczne
- holocenijskie torfy i torfy na piaskach ze żwirami wodnolodowcowymi w dolinach cieków wodnych i obszarach bezodpływowych.

Na obszarze planu występują grunty organiczne – torfy, które są słabym podłożem do lokalizacji zabudowy a co ważniejsze, ich rola w kształtowaniu stosunków wodnych jest bardzo ważna dla wszystkich cennych siedlisk. Generalnie grunty takie wyłącza się z zabudowy. Lokalizacje granic obszaru planu względem rejonów występowania gruntów organicznych przedstawia Ryc. 11 i Ryc. 13. Należy nadmienić, że stosunki wodne zostały zmodyfikowane wieloletnim użytkowaniem gruntów głównie jako gruntów ornych.

Krajobraz miejscowości Płaska ma dość urozmaiconą rzeźbę młodoglacjalną. Kształtują go formy fluwioglacjalne pochodzenia wodnolodowcowego ostatniego zlodowacenia. Na równinie sandrowej wyraźnie widoczne są wzniesienia form akumulacji szczelinowej - w tym wzniesienia kemowe a towarzyszą im zbiorniki wodne oraz płytsze obniżenia, zazwyczaj bezodpływowe wypełnione torfami i glebami organicznymi. Piaszczysto-żwirowe podłoże sandrów i kemów stanowi korzystne podłoże dla budownictwa, natomiast mało wartościowe dla rozwoju rolnictwa.

Ryc. 12. Obszary planu na tle mapy hipsometrycznej obrazującej rzeźbę terenu.

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

W rejonie opracowania, rzędne terenu wahają się pomiędzy 126,8 m (w dolinkach i obniżeniach bezodpływowych) a 132 - 133 m n.p.m. na wierzchołkach licznych (7) kemów. Lokalnie spadki terenu przekraczają 5%. Na poszczególnych obszarach planu względna różnica wysokości oscyluje wokół 2-4 m, maksymalnie 7 m.

Na obszarze objętym projektem planu nie występują zagrożenia związane z masowymi ruchami ziemi.

6.1.2 Gleby

W gminie Płaska występują najslabsze gleby w porównaniu do innych gmin powiatu Augustowskiego. Grunty obszarów opracowania zostały sklasyfikowane głównie jako kompleks 7 przydatności rolniczej – kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-lubinowy) występujący w dwóch podtypach – 7Bk i 7B – gleby brunatne właściwe. W obrębie kompleksów 7B i 7Bk – w podłożu występują żwiry piaszczyste.

W zatorfionych dolinkach i obniżeniach bezodpływowych występuje kompleks 3zT – użytki zielone bardzo słabe. W przypadku gleb 3zT – w podłożu do 50 cm występują torfy a poniżej piaski słabo gliniaste lub piaski luźne.

W rejonie obszarów 1 i 2 występuje kompleks 7Bk oraz od wschodu 3zT. Obszar 3 i 4 to w całości kompleks 7Bk, obszary 5 i 6 to mozaika gruntów 7B i 3zT, natomiast obszary 7 i 8 to w całości kompleks 7B²⁵.

Ryc. 13. Mapa glebowo-rolnicza (1:5000) rejonu opracowania

<https://portale.wrotapodlasia.pl/wodgik/>

Gleby obszarów planu cechują się niską przydatnością dla rolnictwa jako grunty orne, natomiast grunty kompleksu 7B i 7Bk z żwirami piaszczystymi w podłożu są dobrym podłożem budowlanym. Grunty organiczne kompleksu 3zT, ze względu na występowanie torfu w podłożu i wysoki poziom wód gruntowych powinny być wyłączone z zabudowy

Zgodnie z danymi dostępnymi w starostwie powiatowym w Augustowie, na terenie gminy Płaska nie stwierdzono występowania gleb zdegradowanych.

6.1.3 Złóża kopalin

W granicach opracowania brak udokumentowanych złóż kopalin.

6.1.4 Wody podziemne

Obszar położony jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 22²⁶, poza granicami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Pierwszy i główny poziom wodonośny stanowią piaski i piaski ze żwirem. Występują one na zróżnicowanej głębokości ok. 10-40 m p.p.t. Głębokość występowania użytkowego poziomu wodonośnego jest bardzo zmienna i waha się od 10 do 30 m p.p.t. Jednostka nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów

²⁵ <https://portale.wrotapodlasia.pl/wodgik/>

²⁶ PLGW800022

środowiskowych, o dobrym stanie chemicznym i ilościowym. Jest przeznaczona do poboru wody do celów spożywczych²⁷.

Na terenie opracowania nie występują czynniki sprawcze punktowych zanieczyszczeń takie jak: oczyszczalnia ścieków, przemysł, składowiska odpadów. Także czynniki sprawcze rozproszonych i obszarowych źródeł zanieczyszczeń nie dotyczą rejonu planu, głównie ze względu zamierającą gospodarkę rolną [niezbyt powszechne stosowanie nawozów], niezbyt intensywne osadnictwo i zabudowa rekreacji indywidualnej a w związku z tym małe zagrożenie ze strony ścieków od ludności niekorzystającej z systemu kanalizacji sanitarnej oraz depozycji atmosferycznej (z niskiej emisji).

6.1.5 Wody powierzchniowe

Obszar opracowania, pod względem hydrograficznym, położony jest w zlewni Niemna w regionie wodnym Niemna.

Wszystkie obszary położone są w bezpośredniej zlewni jeziora Serwy. Nie występują wody płynące z wyjątkiem rowu melioracyjnego, biegnącego po granicy obszaru 4. W zatorfionych obniżeniach bezodpływowych w północno wschodniej części rejonu opracowania (obszary 1,2) oraz w środkowej (obszary 5,6) występują podmokłości, które wykorzystano do uzyskania stawów o powierzchni ok. 500 m².

Jezioro Serwy²⁸ leży w południowej części Pojezierza Litewskiego zwanego Pojezierzem Suwalsko-Augustowskim. Powierzchnia jeziora wynosi 438,5 – 460,3 hektara. Maksymalna głębokość to 41,5 metra, a średnia 14,1 – 14,5 metra. Podłużny kształt jeziora ma wymiary 7 km na 1,2 km. Poziom lustra wody znajduje się na 126,6 – 126,8 m n.p.m. Linia brzegowa jest umiarkowanie rozwinięta. Brzeg nie jest równy, ale zatoki nie wcinają się zbyt daleko. Na jeziorze są trzy wyspy: Wyspa Sosnowo (rezerwat kormoranów), Wyspa Lipowo i Wyspa Dębowo. Wody Serw zasilają system Kanału Augustowskiego. Na południowym krańcu jeziora jest początek kanału, który odprowadza nadmiar wody do Kanału Augustowskiego. Wejście do kanału jest przegrodzone śluzą.

Na podstawie wyników badań z 2017 roku zaklasyfikowano je do II klasy jakości. W typologii makrofitowej²⁹ jezioro zaliczane jest do ramienicowych głębokich, a więc jest to typ zbiornika wodnego charakteryzujący się warunkami sprzyjającymi rozwojowi łąk ramienicowych, czyli podwodnych zbiorowisk roślinnych zdominowanych przez ramienice³⁰.

W wykazie JCWP jeziornych jezioro Serwy ma kod PLLW30652 [5a] - jest to jezioro stratyfikowane³¹ o małym wpływie zlewni i wysokiej zawartości wapnia na Nizinach Wschodniobałtycko-Białoruskich. Jednostka ma status naturalnej JCWP, nie była ostatnio badana i nie jest monitorowana, obciążona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, to znaczy dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego³².

6.1.6 Warunki meteorologiczne

Analizowany teren należy do mazurskiego regionu klimatycznego. Pozostaje on pod bezpośrednim wpływem Morza Bałtyckiego, na który nakłada się wpływ kontynentalizmu (szczególnie w części południowej i wschodniej). Amplitudy temperatury są większe niż w regionie pomorskim i rosną ku wschodowi. Lato jest łagodne, lecz krótkie, zima zaś długa i mroźna (zwłaszcza na wschodzie). Średnia roczna temperatura powietrza to 6°C. Najcieplejszymi miesiącami w roku są lipiec i sierpień, najchłodniejszym styczeń. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio od połowy grudnia do połowy kwietnia i wynosi około 0,6 m. Długość okresu wegetacji wynosi niepełne 200 dni. Średnie roczne opady wynoszą około 600 mm. Najbardziej deszczowymi miesiącami są kwiecień i maj, najmniej opadów przypada na grudzień. Największe zachmurzenie notowane jest

²⁷ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpPGW; Rozporządzenie RM z dnia 18 października 2016 r w sprawie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna. [Dz.U. z 2016 poz 1915]

²⁸ Wg Wikipedii - nazwa jeziora wywodzi się prawdopodobnie z jaćwieskiego słowa *širvis*, oznaczającego *szary*

²⁹ Wg Wikipedia - Makrofitowy Indeks Stanu Ekologicznego, Makrofitowy jest to Wskaźnik Stanu Ekologicznego, ((ang.) *Ecological State Macrophyte Index* – ESMI) – jeden z biologicznych wskaźników jakości wód stosowany w biomonitoringu śródlądowych wód stojących, opracowywany na podstawie występowania zbiorowisk roślin wodnych, których bogactwo jest miarą stanu ekologicznego.

³⁰ https://pl.wikipedia.org/wiki/Jezioro_ramienicowe

³¹ Wg Wikipedia - znaczna głębokość zbiorników wodnych sprawia, że zmagazynowana w nich woda ma poziome uwarstwienie termiczne spowodowane poziomym zróżnicowaniem temperatury wody, a tym samym jej gęstością. Jezioro rozdziela się w poziomej strukturze na części, które okresowo prowadzą samodzielną gospodarkę ekosystemową.

³² Rozporządzenie RM z dnia 18 października 2016 r w sprawie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna. [Dz.U. z 2016 poz 1915]

w listopadzie, najmniejsze w sierpniu i wrześniu. Średnia liczba dni pochmurnych (zachmurzenie powyżej 80%) wynosi 120-160 dni w roku, zaś dni pogodnych jest 30-50 w roku (zachmurzenie poniżej 20%)³³.

Klimat Równiny Augustowskiej, na której znajduje się Puszcza Augustowska, odbiega pod pewnymi względami od ogólnej charakterystyki klimatycznej regionu. W sąsiedztwie licznych w puszczy zbiorników wodnych i terenów podmokłych występują mniejsze dobowe wahania temperatury. Okresowo może też występować silniejszej nawietrznie przy wiatrach od strony jeziora i większa możliwość występowania mgieł przy pogodzie bezwietrznej. Duże zalesienie stanowi ochronę przed silnymi wiatrami oraz poprawia czystość powietrza.

Obszar dorzecza Niemna: to obszar, dla którego prognozuje się istotny wpływ ocieplenia klimatu na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Pod względem warunków klimatycznych znajduje się w stresie lokalnego „bieguna chłodu”. Stwierdzono tu istotny statystycznie wzrost temperatury powietrza: średniej rocznej oraz poszczególnych pór roku. W regionie prognozowane jest zwiększenie liczby dni gorących, przy zachowaniu dotychczasowych warunków występowania liczby dni zimnych. Pod wpływem oddziaływania mas powietrza arktycznych oraz kontynentalnych notuje się tu niższą średnią roczną sumę opadu w porównaniu do regionu. Prognozy nie stwierdzają istotnych zmian w rozkładzie opadów w regionie, sugeruje się jednak wydłużenie czasu trwania suszy atmosferycznej oraz nieznaczny wzrost długości trwania okresów mokrych. Obszar pojezierny w stosunku do pozostałych regionów kraju jest najbardziej odporny (najmniej narażony) na przyrodnicze zdarzenia ekstremalne pod względem częstości i obszaru występowania. Obszar ten ma charakter konserwatywny: nie stwierdza się podatności na występowanie osuwisk, intensywnej erozji gleb, procesów erozji wodnej. Jako bardzo mało prawdopodobne określa się występowanie ekstremalnych wezbrań w rozumieniu definiowania błyskawicznych powodzi, równie niskie prawdopodobieństwo ma wystąpienie głębokiej suszy hydrologicznej. Odporności środowiska sprzyjają bardzo liczne i o zróżnicowanej pojemności jeziora, stabilizujące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych. Istotnym zagrożeniem dla gospodarki wodnej na obszarze dorzecza Niemna jest stwierdzony oraz prognozowany znaczący przyrost średniej temperatury powietrza na obszarze dorzecza. Podąża za tym prognozowane znaczące wydłużenie okresu wegetacyjnego roślin. Już współczesny, niewielki przyrost temperatury skutkuje wzrostem parowania wpływającym na wielkoobszarowe obniżanie stanu wody jezior. Należy z dużym prawdopodobieństwem zakładać kontynuację tej tendencji w przyszłości. Skutkować to będzie regionalnym obniżaniem zasobów wód powierzchniowych.³⁴

6.1.7 Warunki aerosanitarnie

W prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku pomiarach jakości powietrza gmina Płaska przynależy do strefy podlaskiej (kod PL2002), obejmującej całe województwo z wyjątkiem powiatu miasta Białystok. Na terenie objętym projektem planu nie występują stacje pomiarowe monitoringu jakości powietrza. Najbliższa, stacja tła miejskiego, znajduje się w Suwałkach, a pozostałe w: Białymstoku (2 stacje tła miejskiego i 1 stacja tła podmiejskiego), Łomży (stacja tła miejskiego) i gminie Krynki koło Białegostoku (stacja tła wiejskiego).

Wykonywana corocznie „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego” wykazała w 2016 r.³⁵ przekroczenie stężenia dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu dopuszczalnego poziomu docelowego II fazy dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} w Strefie Podlaskiej – z uwagi na kryterium ochrony zdrowia. Obszarami przekroczeń jest Łomża i okolice.

Poziomy stężenie pozostałych badanych wskaźników (SO₂, NO₂, PM₁₀, Pb, Ni, As, Cd, O₃, CO, benzen) na terenie Strefy Podlaskiej nie przekraczały poziomów dopuszczalnych dla poszczególnych zanieczyszczeń pod względem wymaganych celów (ochrona zdrowia, ochrona roślin).

Ocena zachowania poziomu celu długoterminowego ozonu wykazała przekroczenia pod względem kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin w obu strefach (klasa D1 i D2). Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego jest jednym z zadań wojewódzkich planów ochrony środowiska.

Wykonana klasyfikacja Strefy podlaskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – osiągnęła klasę A dla poziomu docelowego oraz klasę D2 dla celu długoterminowego. Nie zostały przekroczone poziomy dopuszczalne dwutlenku siarki i tlenków azotu.

³³ Rozporządzenie RM z dnia 18 października 2016 r w sprawie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna. [Dz.U. z 2016 poz 1915]

³⁴ Rozporządzenie RM z dnia 18 października 2016 r w sprawie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna. [Dz.U. z 2016 poz 1915]

³⁵ Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego w 2016 r.

Wynikową klasę C dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskaną w ocenie rocznej, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla obszaru Strefa podlaska uzyskała ze względu na przekroczone normy pyłu zawieszonego PM 2,5 w Łomży i okolicach. Pod względem pozostałych zanieczyszczeń strefa uzyskała wynikową klasę A.

Na emisję lokalną składa się emisja ze źródeł stacjonarnych pochodzących z kotłowni domowych. Ze względu na brak znaczących źródeł emisji na obszarze opracowania oraz w jego okolicach, można przyjąć, że stan aerosanitarny jest dobry.

6.1.8 Klimat akustyczny

Klimat akustyczny gminy Płaska kształtowany jest przede wszystkim ruchem pojazdów na drogach. Układ drogowy obszaru opracowania tworzy: droga powiatowa 1207B, droga gminna 102681B, droga gminna 102691B. Droga powiatowa łączy obszary opracowania z biegnącą na południu drogą wojewódzką nr 672, która łączy Augustów poprzez Płaską z Rygołem, oraz z drogą krajową DK 16, biegnącą na północy w kierunku przejścia granicznego w Ogrodnikach. Z uwagi na niezbyt duże natężenie ruchu oraz mały udział pojazdów ciężkich na drogach gminnych i powiatowych na analizowanych obszarach, nie dochodzi do przekraczania norm.

Na obszarze planu nie stwierdzono przemysłowych i stacjonarnych źródeł ponadnormatywnego hałasu.

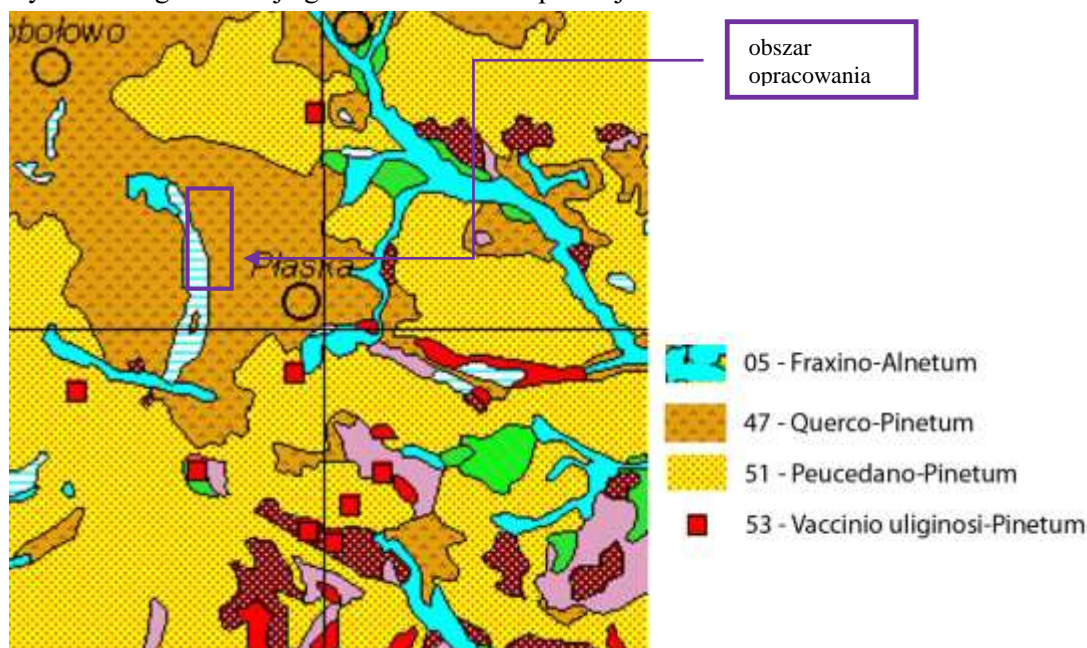
6.1.9 Promieniowanie elektromagnetyczne

Od 2008 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska zrealizował program badań pól elektromagnetycznych. W gminie Płaska wyznaczono jeden punkt pomiarowy, w którym badania zostały przeprowadzone w 2010, 2013 i 2016 r. Nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.³⁶

6.1.10 Szata roślinna

Według regionalizacji geobotanicznej J. M. Matuszkiewicza teren opracowania znajduje się w Krainie Augustowsko-Suwalskiej, okręg Puszczy Augustowskiej, podokręg Północnej Części Puszczy Augustowskiej. Rejon obszarów objętych planem należy do jednostki roślinności potencjalnej³⁷ nr 47 – kontynentalny bór mieszany sosnowo-dębowy (*Quercu-Pinetum*), występujący na północ od Kanału Augustowskiego.

Ryc. 14. Regionalizacja geobotaniczna oraz potencjalna roślinność naturalna

źródło:

„Regionalizacja geobotaniczna Polski” i „Potencjalna roślinność naturalna Polski” J.M. Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.

³⁶ Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego w 2016 r.

³⁷ Roślinność potencjalna - hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska.

Roślinność rzeczywista obszarów objętych planem odzwierciedla niuanse budowy geologicznej, która ma zasadniczy wpływ na warunki siedliskowe. Czynniki różnicującymi są głównie stosunki wodne oraz zasobność w cząstki organiczne podłoża. Pewną rolę odgrywa także ekspozycja stoków wzniesień względem słońca oraz presja antropogeniczna w tym zwłaszcza wykorzystanie lub zaniechanie wykorzystania rolniczego.

W rejonie opracowania występują 2 siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a więc wymagające ochrony w formie obszarów Natura 2000. Są to:

91D0 – Bory i lasy bagienne³⁸ - priorytetowy typ siedliska – niewielka enklawa w kompleksie lasów położona na północ od obszaru 5;

3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* – całe jezioro Serwy;

Ponadto wokół jeziora Serwy wyznaczono strefę ochronną.

Charakterystyka położenia tych siedlisk względem obszarów planu znajduje się w rozdziale poświęconym Formom Ochrony Przyrody i wyznaczonym działaniom ochronnym.

Na obszarach opracowania występują powszechnie zbiorowiska roślinne związane z gospodarką rolną siedlisk i pól ornych - antropogeniczne zbiorowiska pól uprawnych i jednorocznych roślin terenów ruderalnych. W obniżeniach bezodpływowych występują trawiaste zbiorowiska łąk i muraw o podłożu mineralnym, zbiorowiska roślin wodnych i szuwały oraz zadrzewienia o składzie gatunkowym charakterystycznym dla borów bagiennych. Na południowych stokach pagórków kemowych można spotkać, zbiorowiska wrzosowisk i ubogich muraw napiaskowych, a w ekotonie lasu, w zależności od stosunków wodnych zbiorowiska okrajkowe.

Na większości obszarów prowadzona gospodarka rolna, powstrzymywała naturalną, wtórną sukcesję drzew i krzewów na gruntach rolnych. Takie zjawisko występuje jedynie na terenie 6 i 7 oraz w podmokłych fragmentach obszarów 1 i 2. Zbiorowiska ruderalne z udziałem drzew owocowych towarzyszą zabudowie siedliskowej we wschodniej części obszaru 1, w środkowej części obszaru 2, we wschodniej części obszaru 5 i 7. Siedlisko w granicach obszaru 8, podobnie jak cały obszar praktycznie pozbawione jest zadrzewień.

6.1.11 Fauna

Obszar opracowania położony jest w granicach Puszczy Augustowskiej, stanowiącej szczególnie cenny przyrodniczo obszar. Na jej obszarze stwierdzono występowanie ponad dwóch tysięcy gatunków zwierząt, z których najwięcej jest owadów. W Puszczy stwierdzono występowanie ponad 215 gatunków ptaków, z których ponad 150 uznano za lęgowe. Należą do nich między innymi:

- lęgowe gatunki leśne osiadłe: bielik, jastrząb, jarząbek, głuszc, puszczyk, włochatka, sóweczka, dzięcioły (czarny, duży, średni, dzięciołek, biało-grzbiety, trójpalczasty, zielonosiwy), sikory, kowalik, krzyżodziób świerkowy, czyż, orzechówka, kruk;
 - lęgowe gatunki leśne wędrowne: orlik krzykliwy, trzmielojad, kania czarna, kania ruda, bocian czarny, kobuz, lerka, lelek, siniak, grzywacz, słonka, żuraw, pokrzewki, świstunki, drozdy
 - gatunki łąk i pól: derkacz, gąsiorek, słowik, dziwonia, łożówka, kszyc, samotnik, przepiórka, bocian biały
 - gatunki związane z jeziorami: bąk, czapla siwa, perkoz dwuczuby, perkoz, krzyżówka, gągoł, nurogęś, głowienka, łabędź niemy, kormoran, łyska, wodnik, zielonka, kropiatka, kokoszka, mewa śmieszka, mewa pospolita, rybitwa zwyczajna, rybitwa czarna, rybitwa białoskrzydła
 - wróblowate (trzciniak, trzcinniczek, rokitniczka, potrzos, wąsatka, brzęczka, świerczak) zimorodek, brzegówka.
- Dla głuszc Puszcza jest jedną z ostatnich naturalnych ostoi w Europie.

Jest to jedna z najważniejszych w kraju ostoi wilka i rysia i zająca bielaka (gatunek północny). Z innych ssaków licznie występują tu: jelenie, łosie, sarny, borsuki, bobry i wydry. W przeszłości żyły tu także tury, żubry, niedźwiedzie i rosomaki. Ponadto, na terenie tym występują prawie wszystkie gatunki krajowych płazów i gadów. W wodach puszczańskich żyje ok. 30 gatunków ryb. Najcenniejsze przyrodniczo miejsca objęte zostały ochroną rezerwatową np. Kuriańskie Bagno, Perkuć, Mały Borek, Swaróżyn, Kozi Rynek.

³⁸ priorytetowy typ siedliska przyrodniczego będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000

Faunę gminy tworzą populacje zwierząt łownych, tj.: jeleni, sarna, zając, lis, dzik, kuna leśna, bóbr, piżmak. Można również spotkać największego przedstawiciela jeleniowatych – łośia. Występują też liczne drapieżniki: wilk, ryś, jenot, borsuk, tchórz, łasica i wydra. Najliczniej jednak reprezentowane są gryzonie, m.in.: bóbr, karczownik ziemnowodny, piżmak amerykański, nornik, mysz, wiewiórka, smużka, orzesznica, nornica.

Z entomofauny na terenie Puszczy mają swoje stanowiska głównie motyle i ważki. Występujące na niezalesionych nieużytkach i odłogowanych polach murawy napiaskowe charakteryzują się dużą różnorodnością florystyczną, z czym związana jest bogata fauna bezkręgowców, zwłaszcza chrząszczy, muchówek, błonkówek i owadów prostoskrzydłych, pluskwiaków i motyli.

6.1.12 Zabytki i krajobraz kulturowy

Ważnym elementem krajobrazu gminy jest rynna lodowcowa, ułożona równoleżnikowo, wypełniona licznymi jeziorami. Rynna ta niemal w całości wykorzystana zastała do budowy Kanału Augustowskiego. Kanał Augustowski wpisany jest do rejestru zabytków województwa podlaskiego decyzją z dnia 23 października 1968 r., nr rejestru 324, oraz decyzją z dnia 9 lutego 1979 r. (poszerzenie obszaru chronionego), nr rejestru 5³⁹, i czynione są starania o wpisanie go na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego. Od 2007 r. Kanał jest uznany za Pomnik Historii oraz włączony został w Europejski Szlak Tematyczny Transport i Komunikacja, będący częścią Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego. Został wybudowany w latach 1824 – 1838. Szlak dla żeglugi udostępniono w 1839 r. W celu wyrównania różnic poziomu wód wybudowano 18 śluz oraz 23 jazy regulujące wodę. Śluzy wykładane były czerwoną cegłą i białym piaskowcem, nawiązując do barw narodowych.

Ryc. 15. Położenie obszarów planu względem strefa 200 m od brzegu jeziora Serwy.

Źródło: <https://plaska.e-mapa.net/>

Wody jeziora Serwy zasilają system Kanału Augustowskiego. Na południowym krańcu jeziora jest początek kanału, który odprowadza nadmiar wody do Kanału Augustowskiego. Wejście do kanału jest przegrodzone śluzą.

Celem ochrony pomnika historii „Kanał Augustowski” jest zachowanie, ze względu na wartości historyczne, architektoniczno-techniczne oraz autentyczność i integralność drogi wodnej, Kanału Augustowskiego będącego przykładem harmonijnego połączenia zabytku techniki z wartościami przyrodniczymi i kulturowymi krajobrazu, stanowiącego ponadto materialne Świadectwo XIX-wiecznej kultury technicznej polskich inżynierów. Granica zespołu zabytkowego obejmuje położony na powierzchni około 74 ha liniowy układ drogi wodnej Kanału Augustowskiego z 15 śluzami, wyposażonymi w urządzenia hydrotechniczne i historyczną zabudowę oraz otaczający krajobraz kulturowy pasie 1000 m w terenie otwartym i 200 m

³⁹ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/kanal-augustowski-65>

w terenie zalesionym po obu stronach kanału, stanowiącym jego strefę ochronną, od śluzy nr 1 (Dębowo) do śluzy nr 15 (Kurzyniec) na granicy państwowej⁴⁰.

Na krajobraz kulturowy strefy Kanału Augustowskiego składają się wszystkie elementy przyrody ożywionej i nieożywionej (naturalne lasy, jeziora, podmokłe łąki i torfowiska), w warstwie kulturowej natomiast obszary przekształcone przez człowieka, w tym układy ruralistyczne i urbanistyczne. Zapoczątkowany przed I wojną światową rozwój turystyki związanej z kanałem spowodował powstawanie w miejscowościach letniskowych pensjonatów, hoteli i schronisk turystycznych - dziś zabytkowych obiektów architektury okresu międzywojennego⁴¹. Na obszarze planu nie występują tego typu obiekty.

Niewielkie fragmenty obszarów planu znajdują się w granicach obszaru wyznaczonego jako pas 200 m od linii brzegu jeziora Serwy, które formalnie należy do zespołu Kanału Augustowskiego i jezior, przez które Kanał przebiega. Położenie obszaru planu względem pasa 200 m od Kanału przedstawia rys.22. W związku z położeniem obszaru planu w granicach zabytkowego zespołu, wszelkie przedsięwzięcia inwestycyjne, wymagają postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

6.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu

Dla 8 obszarów obowiązuje plan uchwalony w 2004 roku i późniejsze zmiany z 2009 r. i 2012 r (patrz ryc. 5 i 6) Przy braku realizacji ustaleń projektu planu (odpowiadających zamierzeniom inwestorskim właścicieli terenów) część powierzchni analizowanych obszarów najprawdopodobniej będzie dalej użytkowana rolniczo jako pola orne i ekstensywne pastwiska i łąki. Jeżeli jednak dojdzie do zaprzestania działalności i odłogowania gruntów, tak jak ma to miejsce w przypadku obszarów 5 i 6 nastąpi wtórna sukcesja roślin, gdzie po sekwencji niestabilnych zbiorowiskach przejściowych dojdzie po dwóch, trzech dekadach do naturalnego zalesienia terenu. Na wszystkich obszarach, zwłaszcza dobrze skomunikowanych, mogą pojawić się obiekty służące rekreacji, których lokalizacja nie podlega procedurom prawa budowlanego.

Porzucone pola i użytki zielone, położone z dala od siedlisk, stają się terenami spontanicznej regeneracji i sukcesji roślinnej. Przyrodnicza wartość odłogów wyraża się w tym, że są one obszarami mogącymi odzyskać pokrywą roślinną wskutek autonomicznego działania procesów ekologicznych. W początkowym okresie odłogowania na danym terenie występują przede wszystkim chwasty polne, związane najczęściej z charakterem i agrotechniką ostatnio uprawianej tam rośliny. Po kilku dalszych latach skład tych zbiorowisk roślinnych staje się coraz wyraźniej zależny od lokalnych warunków glebowych. Niejednokrotnie wraz z upływem lat, odłogujące grunty odznaczają się coraz większym bogactwem florystycznym, często z występowaniem roślin rzadkich i chronionych. W warunkach przyrodniczych Polski część wieloletnich odłogów posiada fizjonomię zbliżoną do lasów. Obserwacje botaniczne wskazują, że spontanicznie powstałe zadrzewienia są bogatsze w elementy cenne przyrodniczo, niż monokulturowe nasadzenia iglaków. Badania porównawcze roślinności terenów porolnych zalesionych i pozostawionych naturalnej sukcesji wykazały, że na działkach rolnych, gdzie toczy się spontaniczna sukcesja wtórna krajobraz jest bardziej zróżnicowany z uwagi na różnowiekowość pojawiania się pionierskich drzew, różnogatunkowość powiązaną z troficznością i wilgotnością siedlisk oraz wielowarstwowość drzew. Z punktu widzenia ochrony przyrody spontanicznie zarastające tereny porolne przyczyniają się do zwiększenia różnorodności biologicznej, wzrostu mozaikowości struktury krajobrazu, powstawania korytarzy ekologicznych, zwiększania bazy pokarmowej dla szeregu gatunków zwierząt. Te nowe, powstające w naturalny sposób, układy fitocenotyczne posiadają pozytywne znaczenie dla przyrody, stanowią zatem alternatywny, nie kosztujący, sposób zwiększania lesistości. W krajobrazach rolniczych, znajdujących się poza terenami miast i stref podmiejskich o obecności odłogów zazwyczaj przesądzają aspekty siedliskowe. Największy udział nieużytkowanych gruntów porolnych zaznacza się na terenach o średniej i słabej przydatności rolniczej, głównie na powierzchniach zbudowanych przepuszczalnych utworów lodowcowych, wodnolodowcowych i rzecznych. W geokompleksach o takiej budowie odłogi mają zazwyczaj charakter wielkopowierzchniowy, często wraz z lasami stanowiąc dominantę w fizjonomii krajobrazu⁴².

⁴⁰ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2007 r. w sprawie uznania za pomnik historii „Kanał Augustowski”. Dz.U. 2007 Nr 86 poz. 572.

⁴¹ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/kanal-augustowski-65>

⁴² Krysiak S. 2011. K Odłogi w krajobrazach Polski środkowej – aspekty przestrzenne, typologiczne i ekologiczne, Problemy Ekologii Krajobrazu T.XXXI, 6-1.

Biorąc pod uwagę sposób użytkowania oraz zakres dotychczasowych przekształceń środowiska na obszarach opracowania i w sąsiedztwie, powrót do stanu seminaturalnego jest kwestią kilkunastu lat na siedliskach świeżych i do kilkudziesięciu lat na siedliskach suchych i ubogich. Proces usprawni zaplecze genetyczne znajdujących się w sąsiedztwie. Ważne jest, aby podczas wtórnej sukcesji roślin nie doszło do nadmiernego rozprzestrzenienia się zawleczonych gatunków ekspansywnych roślin takich jak nawłoc kanadyjska, co obserwuje się na obszarze 20, klonu jesionolistnego, debu czerwonego i niektórych topoli

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Poddany ocenie projekt **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska dla 8 obszarów w miejscowości Mołowiste**, dotyczy 8 obszarów niemal nie zainwestowanych – istnieje tu tylko kilka siedlisk zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Analizowane obszary objęte są obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Środowisko przyrodnicze większości obszarów objętych opracowaniem jest umiarkowanie zantropogenizowane. Część jego komponentów, w szczególności stosunki wodne i szata roślinna - zostały przekształcone w wyniku działalności rolniczej człowieka. Na mniejszą skalę, także w ramach działalności rolniczej przekształceniu lokalnie uległa rzeźba terenu poprzez budowę siedlisk, kopanie stawów rybnych, budowę dojazdów do pól.

Zmiany ustrojowe i przejście na kapitalistyczną gospodarkę sprawiły, że przez ostatnie 30 lat opłacalność działalności rolniczej w pozbawionej żyznych gruntów gminie Płaska z roku na rok maleje. Sukcesywnie maleje także liczba osób stale zamieszkujących gminę. W 2021 roku liczba ta wyniosła 2370 osób i przez ostatnie 10 lat zmalała o 208 osób, co oznacza średni spadek roczny powyżej 2%. Ludność odpływa a ci mieszkańcy, którzy pozostali coraz mniej są zainteresowani rolnictwem i stopniowo podstawowym dla nich źródłem utrzymania staje się inna dziedzina gospodarki - turystyka i wypoczynek. Lokalni właściciele gruntów albo budują infrastrukturę wypoczynkową i świadczą usługi turystyczne – wynajmują pokoje lub całe domy, albo stopniowo wyprzedają się z ziemi rolnej i lasów. Nabywcami ziemi w przypadku gminy Płaska są mieszkańcy dużych miast, którzy na zakupionych działkach budują domy do rekreacji indywidualnej. Nawet relatywnie mały popyt na działki rekreacyjne, powoduje dużą presję rolników na władzach gminy, aby uchwały plany i formalnie przeprowadzały zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych pod inne funkcje. Pola, łąki i lasy dzielone są na niewielkie działki i wystawiane na sprzedaż. Działalność rolnicza (lub gospodarka leśna) zamierają. Warto zaznaczyć, że największa presja co do zmiany przeznaczenia z rolniczego na rekreacji indywidualnej wywierana jest na najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo tereny: działki przylegające do rzek i jezior, działki leśne lub działki sąsiadujące z lasami.

Należy zaznaczyć, że formy ochrony przyrody i zabytków, którym podlega obszar gminy Płaska, w tym rejon, gdzie znajdują się obszar opracowanie – nie stanowią przeszkody dla rozdrabniania gruntów rolnych, ich sprzedaży a następnie przekształceń, które negatywnie wpływają na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego a w konsekwencji na walory krajobrazu. Na terenach potencjalnie bez prawa zabudowy prowadzona jest ekstensywna rekreacja pobytowa (namioty, kampery) oraz stawiane są obiekty nietrwale związane z gruntem, których lokalizacja nie jest weryfikowana procedurami prawa budowlanego.

W granicach obszarów, które zmieniły przeznaczenie w wyniku uchwalania i aktualizowania planu miejscowego, tempo zabudowy jest bardzo wolne. Średni wskaźnik powierzchni terenów zabudowanych, do ogólnej powierzchni terenu przeznaczonego pod zabudowę w planie miejscowym z 2004 r i późniejszych jego zmianach, na analizowanym obszarze nie osiąga nawet 25%. Przy tak wolnym tempie realizacji planów, stają się one instrumentem rozpraszania zabudowy.

Poza zaniechaniami w prowadzeniu gospodarki rolnej i leśnej, na analizowanym obszarze umiarkowanym źródłem oddziaływania na środowisko są pozarolnicze działalności człowieka, których skutkiem jest:

- fragmentacja siedlisk jako skutek grodzenia terenu – sąsiedztwo obszarów 1,2,3
- zaorywanie gleb organicznych, które powinny być użytkowane jako użytki zielone – obszar 1, 5,6,
- zagęszczanie gleby i mechaniczne niszczenie roślinności na terenach służących jako parkingi, place składowe – obszar 4 (przejazd, parkowanie sprzętu, składowanie drewna);
- nawożenie odpadów budowlanych na tereny podmokłe – sąsiedztwo obszarów 5 i 6,
- przekształcenie fizyczne i mechaniczne gleb terenów ogrodów przydomowych – obszary 1,2, 4, 6,7,8
- zmiana rzeźby terenu i stosunków wodnych – kopanie stawów (obszar 5,6),
- introdukowanie gatunków obcych rodzimej florze (tuje, jałowce ozdobne, cyprysniki) do ogrodów domów mieszkalnych i rekreacji indywidualnej. Podtrzymywanie w "atrakcyjnym" dla właścicieli

stanie tak urządzonych ogrodów przydomowych wymagać będzie dostarczania znacznych ilości wody do podlewania – (obszar 4),

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA

Analiza dokumentów powiązanych z analizowanym projektem planu oraz analiza dokumentów strategicznych pozwoliła sformułować lokalne cele ochrony środowiska:

- poprawa jakości powietrza, ograniczenie niskiej emisji i wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na terenie gminy
- zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi (grunty organiczne),
- odtwarzanie ciągłości ekologicznej,
- ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska, w tym sieci ekologicznej, dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych oraz racjonalne jego wykorzystanie

8.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Płaska obszary podlegające ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁴³ zajmują łączną powierzchnię 373,2 km².

Tabela 5. Formy ochrony przyrody na terenie gminy

Lp.	Nazwa obszaru	Pow.	% pow. gm.
OBSZARY NATURA 2000		373,2 km ²	100 %
1.	Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Augustowska”	373,2 km ²	100 %
2.	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Augustowska”	373,2 km ²	100 %
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU		231,0 km ²	61,9 %
3.	Puszcza i Jeziora Augustowskie	231,0 km ²	61,9 %
REZERWATY		14,13 km ²	3,8 %
4.	Mały Borek	0,91 km ²	0,2 %
5.	Starożyn	2,98 km ²	0,8 %
6.	Perkuć	2,10 km ²	0,6 %
7.	Kuriańskie Bagno	7,86 km ²	2,1 %
8.	Stara Ruda	0,28 km ²	0,1 %

Na terenie gminy znajdują się również dwadzieścia dwa pomniki przyrody, ale wszystkie zlokalizowane są w znacznej odległości od obszarów opracowania – ponad 2,5 km.

Tabela 6. Analiza odległości obszaru objętego projektem planu od obszarów chronionych⁴⁴

Lp.	Nazwa obszaru	odległość
OBSZARY NATURA 2000		
1.	Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Augustowska”	w obszarze
2.	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Augustowska”	w obszarze
3.	Specjalny Obszar Ochrony „Ostoja Wigierska”	6,31 km
4.	Specjalny Obszar Ochrony „Pojezierze Sejneńskie”	11,72 km
5.	Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Biebrzańska”	18,47 km
6.	Specjalny Obszar Ochrony „Dolina Górnej Rospudy”	29,64 km
7.	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Dolina Biebrzy”	20,48 km
PARKI NARODOWE		
1.	Otulina Wigierskiego Parku Narodowego	5,65 km
2.	Wigierski Park Narodowy	6,30 km
3.	Otulina Biebrzańskiego Parku Narodowego	16,67 km
4.	Biebrzański Park Narodowy	21,05 km
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU		
1.	Puszcza i Jeziora Augustowskie	w obszarze
2.	Pojezierze Sejneńskie	11,73 km
3.	Dolina Rospudy	15,08 km

⁴³ tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 142

⁴⁴ Wg <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

4.	Dolina Biebrzy	15,71 km
5.	Pojezierze Północnej Suwalszczyzny	19,09 km
REZERWATY		
1.	Stara Ruda	8,85 km
2.	Perkuć	6,97 km
3.	Mały Borek	7,37 km
4.	Starożyn	10,00 km
5.	Jezioro Kalejty	10,45 km
6.	Kuriańskie Bagno	9,17km
7.	Brzozowy Grąd	10,09 km
8.	Kozi Rynek	13,46 km
9.	Tobolinka	15,98 km
10.	Pomorze	16,86 km
11.	Glinki	17,84 km
12.	Kukle	18,76 km
13.	Łempis	19,01 km
14.	Jezioro Kolno	21,40 km
15.	Ostoja bobrów Marycha	23,13 km
16.	Cmentarzysko jaćwingów	29,71 km
STANOWISKA DOKUMENTACYJNE		
1.	Posejanka	18,15 km
2.	b.n.	27,95 km

Źródło: <https://geoservis.gdos.gov.pl>

Ochronę gatunkową regulują przepisy:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin,
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów,
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

8.1.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska”

Cały obszar powierzchni gminy Płaska leży w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (OSO) „Puszcza Augustowska” ustanowionego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.⁴⁵ Od 2011 roku sporządzany jest plan zadań ochronnych (PZO) dla tego obszaru (8 marca 2011 r. Dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego ogłosił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 „Puszcza Augustowska” PLB200002).

Obszar Natura 2000 PLB200002 „Puszcza Augustowska” zajmuje powierzchnię 134 377,7 ha i położony jest na terenie województwa Podlaskiego. Obejmuje kompleks leśny Puszczy Augustowskiej, leżący na pograniczu Równiny Augustowskiej i Kotliny Biebrzańskiej. Obszar ten pokrywają urozmaicone drzewostany (ok. 90% powierzchni), które w wielu fragmentach zachowały naturalny charakter.

Wg danych⁴⁶ opracowywanych na potrzeby planu ochrony OSOP w „Puszczy Augustowskiej” występuje 40 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, i 19 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, oraz 15 gatunków ptaków wędrownych. Na obszarze gminy Płaska znajdują się liczne stanowiska przedmiotów ochrony m.in. gągoła, nurogęsi, błotniaka stawowego, orlika krzykliwego, derkacza, żurawia, błotniaka łąkowego, zimorodka, , dudka, bąka, lelka i kani czarnej

Lokalizację występowania gatunków stanowiących przedmiot ochrony OSOP w rejonie opracowania przedstawia Ryc. 16

Wg projektu PZO dla OSO Puszcza Augustowska w większości przypadków obowiązujący plan z 2004 roku nie zmienia przeznaczenia gruntów, gdzie wykazane są stanowiska przedmiotów ochrony,

⁴⁵ Dz. U. Nr 25, poz. 133

⁴⁶ publikacja „Wyniki inwentaryzacji ornitologicznej na terenie OSO PLB 200002 Puszcza Augustowska w 2010 r.” Dorota, Jerzy, Grzegorz, Stanisław – Zawadzcy oraz prezentacja „Stan populacji gatunków podlegających ochronie na mocy Dyrektywy Ptasiej w OSO Puszcza Augustowska PLB200002,,

jednak przy realizacji zadań z zakresu gospodarki przestrzennej i lokalizacji przyszłych inwestycji należy traktować indywidualnie każdy przypadek i brać pod uwagę zalecenia dotyczące przedmiotów ochrony. Przy zmianie lub sporządzaniu planu należy ograniczyć zabudowę rozproszoną. Zalecenia odnoszące się do działań ochronnych dla przedmiotów ochrony oraz lokalizacja stanowisk winny być brane pod uwagę przy realizacji zadań związanych z planowaniem przestrzennym⁴⁷.

Ryc. 16. Rozmieszczenie gatunków stanowiących przedmiot ochrony OSO Puszcza Augustowska

Oznaczenia: BC - gągoł, BS – bąk, CIA – błotniak stawowy, L – lerka, MEM – nurogęś, XA – trzcinniak,

Według projektu PZO wymagane działania to: utrzymanie naturalnych stosunków wodnych w puszczańskich ciekach, utrzymanie pow. trzciniowisk, śródpolnych bagienek i oczek wodnych. Utrzymanie rozlewisk tworzonych przez bobry. Wykluczenie działań obniżających poziom wód gruntowych. Utrzymanie stabilnego poziomu wody w jeziorach. Tabela przedstawia cele środowiskowe określone dla rejonu lokalizacji obszarów planu, który leży w granicach Jednolitej Części Wody PLRW80006469 – Kanał Augustowski⁴⁸.

Tabela 7 Wymagania właściwego stanu ochrony gatunków dla OSO „Puszcza Augustowska” dla JCW PLRW80006469 – Kanał Augustowski

	gatunek	Cel środowiskowy
XA	trzcinniak	zachowanie wodnych szuwarów trzciniowych
BS	bąk	Zachowanie bagiennych, podtopionych szuwarów
BC	gągoł	Zachowanie akwenów z leśną strefą brzegową bogatą w drzewa dziuplaste, zachowanie spokoju tafli wody w okresie wodzenia młodych

⁴⁷ http://www.wigry.org.pl/inf_i_rozw/plany/konsultacje_spoleczne/dok_pzo.pdf

⁴⁸ Rozporządzenie RM z dnia 18 października 2016 r w sprawie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna. [Dz.U. z 2016 poz 1915]

CIA	Błotniak stawowy	Zachowanie naturalnej mozaiki mokradłowego krajobrazu, zwykle z udziałem stawów, zbiorników wodnych, podmokłych szuwarów.
MEM	nurogęś	Zachowanie akwenów z naturalną leśną strefą brzegową, bogatą w drzewa dziuplaste, ograniczenia urbanizacji terenów wokół akwenów, ograniczenie presji rekreacji i turystyki wodnej

Tabela 8 Zagrożenia dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony według projektu PZO dla OSO Puszcza Augustowska

		Zagrożenia istniejące	Zagrożenia potencjalne
BC	gągoł	drapieżnictwo, kajakarstwo, żeglarstwo – inne rodzaje sportów, wycinka lasu	obniżanie wieku rębności, usuwanie drzew dziuplastych
CIA	Błotniak stawowy	zmiana sposobu uprawy, melioracje, zasypywanie	inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją
L	lerka	drapieżnictwo	
MEM	nurogęś	drapieżnictwo, inwazja gatunku, kajakarstwo, żeglarstwo, inne rodzaje sportów, wycinka lasu	obniżanie wieku rębności, usuwanie drzew dziuplastych
XA	trzciniak	koszenie/ścinanie, inwazja gatunku, drapieżnictwo	

Projekt PZO określa szereg terenów realizacji zadań ochronnych na obszarze gminy Płaska, ale żaden z nich nie dotyczy rejonu obszarów objętych planem⁴⁹.

8.1.2 Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Ostoja Augustowska”

Gmina Płaska leży w całości w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 (OZW) „Ostoja Augustowska” zatwierdzonego Decyzją Komisji Europejskiej z dn. 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) składających się na kontynentalny region biogeograficzny.

Obszar Natura 2000 PLH200005 „Ostoja Augustowska” ma powierzchnię 107 068,7 ha i obejmuje prawie całą polską część Puszczy Augustowskiej, stanowiącej jeden z największych i najlepiej zachowanych kompleksów leśnych Europy środkowo-wschodniej, z pominięciem Węgierskiego Parku Narodowego.

Charakterystyczną cechą drzewostanów Puszczy Augustowskiej jest wysoki udział świerka w zbiorowiskach leśnych. Obszar wyróżnia ponadto duży udział gatunków borealnych. Brak tu natomiast gatunków rozprzestrzenionych w zachodniej oraz środkowej Polsce (dębu szypułkowego, jodły, buka, jaworu, lipy szerokolistnej, brekinii). W Ostoi dominują bory sosnowe i sosnowo-świerkowe, mniejszą powierzchnię zajmują bory mieszane, w tym ciepłolubne, natomiast stosunkowo niewiele jest lasów liściastych na glebach mineralnych - głównie grądów subkontynentalnych. Rozległe obszary, zwłaszcza w południowej części Puszczy (pradolina Biebrzy), zajmują olsy. Szczególnie dobrze zachowane i charakterystyczne dla ostoi są lasy na torfowiskach (świerczyny na torfie, bagienne, subborealne lasy brzozowo-sosnowe, bory bagienne) z drzewostanami o wieku przekraczającym niekiedy 180 lat i z licznymi gatunkami związanymi ze strefą borealną w runie.

Na terenie ostoi występuje wiele dystroficznych jezior z otaczającymi je torfowiskami przejściowymi. Niektóre tereny wododziałowe zajmują torfowiska wysokie, w tym jedno z większych w Polsce - Kuriańskie Bagno. W dolinach niektórych rzek (zwłaszcza nad Rospudą) i nad niektórymi jeziorami (zwłaszcza w rejonie jezior: Wiłkokuk, Zelwa na Pojezierzu Wschodniosuwalskim oraz nad Kanałem Augustowskim) wykształciły się rozległe torfowiska niskie mechowiskowe, zasilane przez wody bogate w związki wapnia, w tym torfowiska nakredowe. Jeziora Ostoi wykazują znaczne zróżnicowanie względem trofii; występują jeziora eutroficzne, mezotroficzne, dystroficzne, a także różnego typu zbiorniki astatyczne. wskazujące znaczne zróżnicowanie zawartości związków wapnia oraz zawartości tzw. kwasów humusowych.

Ostoja jest ważnym korytarzem migracyjnym dla leśnych gatunków flory i fauny, łączącym lasy Europy środkowej i wschodniej. Występuje tu wiele zagrożonych gatunków zwierząt, m.in. rysie i wilki, a także wydry i bobry. Ogółem stwierdzono tu 10 gatunków zwierząt objętych Załącznikiem II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Typy siedlisk z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmują ok. 12% obszaru. Spośród zagrożonych i cennych siedlisk największą powierzchnię zajmują bagienne lasy, w tym bagienne lasy sosnowo-brzozowe. Teren ostoi jest najważniejszym obszarem występowania tego typu siedlisk w Polsce.

⁴⁹ http://www.wigry.org.pl/inf_i_rozw/plany/konsultacje_spoleczne/lok_zad.pdf

Szczególną wartość przedstawiają zagrożone ekosystemy otwartych torfowisk różnego typu, ekosystemy wodne oraz niektóre leśne na glebach mineralnych (zwłaszcza widne, (sub-) kontynentalne bory i lasy mieszane). Dużą wartość przedstawiają też zróżnicowane troficznie jeziora ostoi.

Na terenie ostoi występuje 7 gatunków roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego dla czterech obszar ma zasadnicze znaczenie w skali Polski, a tutejsze populacje stanowią znaczną część krajowych zasobów, będąc często najobfitszymi w Polsce. Liczne są tu stanowiska rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków roślin naczyniowych. Występują tu 24 gatunki storczykowatych.

Najwięcej rzadkich gatunków związanych jest z mszysto-turzycowymi torfowiskami niskimi i przejściowymi. Bogactwu przyrodniczemu sprzyja, ekstensywna gospodarka łąkowa i pastwiskowa na naturalnych polanach śródleśnych Puszczy. Pozostałe tereny to głównie łąki kośne i pastwiska.

Standardowy Formularz Danych dla Ostoi wymienia zagrożenia dla funkcjonowania obszaru. Występowanie zagrożeń na analizowanym obszarze przedstawia tabela 9.

Tabela 9 Występowanie zagrożeń dla funkcjonowania OZW "Ostoja Augustowska".

l.p	Opis zagrożenia		Nr obszaru
1	uprawy, w tym również zwiększanie obszarów rolnych kosztem użytków zielonych, zmiana sposobu uprawy, w tym również zakładanie wieloletnich upraw nierzewnych	-	1,2,5,6
2	zrzucenie pasterstwa i brak wypasu	x	11,14,15,16,23
3	stosowanie nawozów sztucznych	-	
4	zalesienie terenów otwartych, odnawianie lasu po wycince (nasadzenie na obszarach leśnych po wycince), wycinka lasu,	-	
5	wydobywanie piasku i żwiru,	-	
6	budowa ścieżek, szlaków pieszych i rowerowych, w tym gruntowych dróg leśnych,	-	
7	budowa dróg i autostrad	-	
8	tereny zurbanizowane i zamieszkane, w tym nieciągła miejska zabudowa oraz zabudowa rozproszona,	X	1,2,3,5,7,8
9	pozostawienie odpadów z gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych (dzikie wysypiska)	-	
10	akwakultura słodkowodna ⁵⁰ i wędkarstwo	-	
11	polowania i pozyskiwanie zwierząt (chwywanie, trucie, kłusownictwo)	-	
12	pozyskiwanie i usuwanie roślin lądowych	-	
13	sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze, w tym żeglarsstwo, turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych	-	
14	budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, w tym zakładanie kempingów i karawaningów	-	
15	wandalizm	-	
16	uciążliwości hałasu	-	
17	obce gatunki inwazyjne (roślin i zwierząt)	-	
18	pożary i ich gaszenie	-	
19	wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfiarek	x	4
20	modyfikowanie funkcjonowania wód	x	4, 5, 6
21	zatonienia	-	
22	ewolucja biocenotyczna, sukcesja	x	5,6
23	nagromadzenie materii organicznej	-	
24	eutrofizacja (naturalna),	-	
25	międzygatunkowe interakcje między gatunkami	-	
26	szkody wyrządzone przez roślinożerców, w tym przez zwierzynę łowną	-	

Oznaczenia: X zjawisko występuje z umiarkowanym nasileniem, x – zjawisko występuje lokalnie.

Dla Obszaru Ostoi Augustowskiej Zarządzeniem Nr 27/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 grudnia 2013 r. ustanowiono plan zadań ochronnych⁵¹ [PZO]. Plan został zmieniony Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r.⁵² W ramach planu zdefiniowanych zostało 17 celów działań ochronnych, dla realizacji których określonych zostało 78 działań ochronnych.

⁵⁰ akwakultura - forma gospodarki ludzkiej, mająca na celu zwiększenie pozyskiwania żywności (rzadziej innych produktów) ze środowiska wodnego; polega na hodowli wybranych rodzajów organizmów wodnych, głównie zwierzęcych, w naturalnych lub sztucznych zbiornikach wodnych.

⁵¹ Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 137.

⁵² Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 4651.

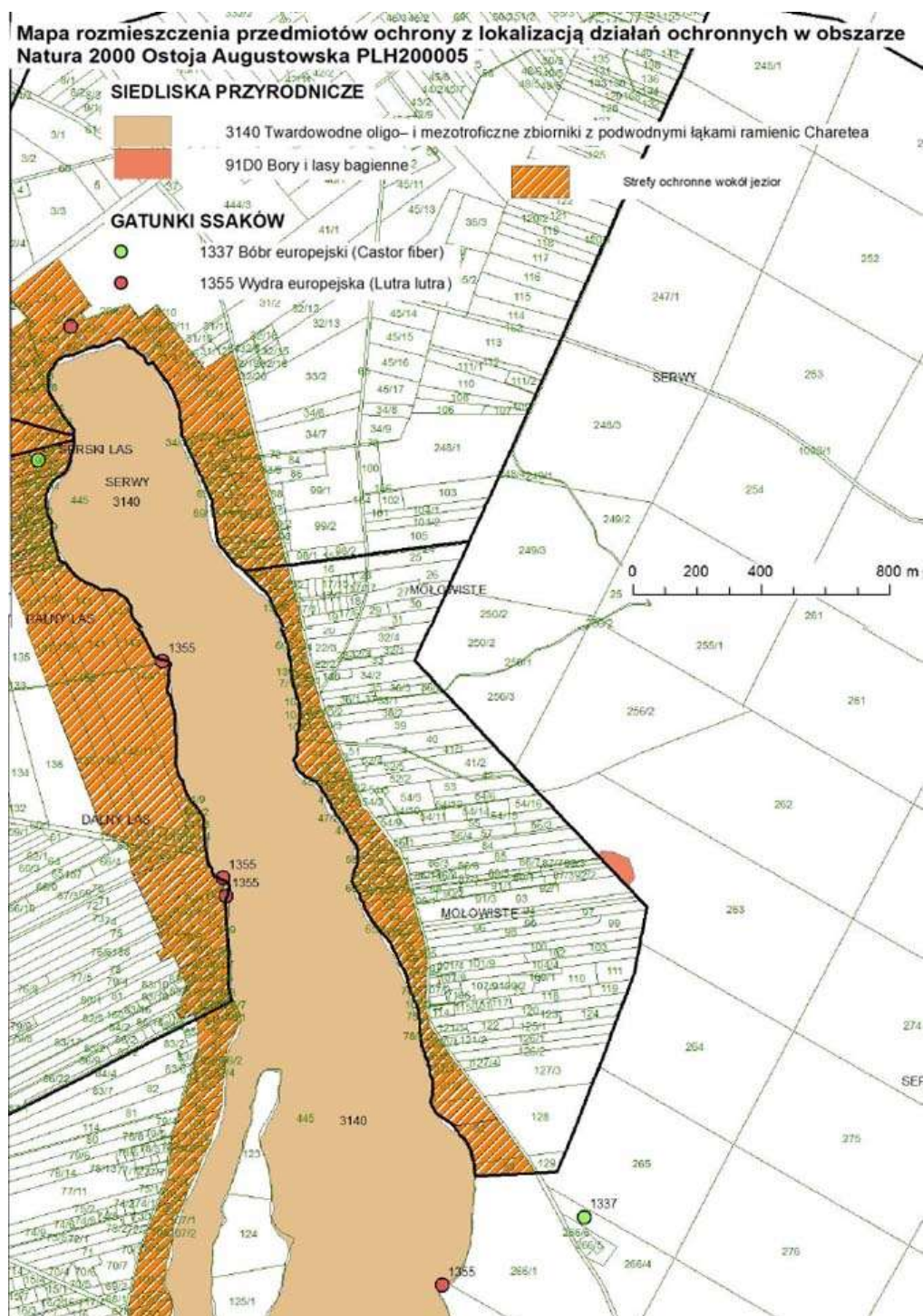
Żaden z terenów działań ochronnych nie jest zlokalizowany na obszarach objętych planem.

W pobliżu bądź w sąsiedztwie obszarów planu znajdują się następujące siedliska przyrodnicze:
91D0 – Bory i lasy bagienne, które obejmują tereny położone w odległości niepełna 100 m od obszaru 4, oraz w odległości 130 m od obszaru 5; kolor pomarańczowo-czerwony na mapie;

3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic Charetea – które obejmują akwen Serw, oddzielone są od obszarów planu drogą powiatową i znajdują się w odległości od 80 do 130 m od obszarów - kolor piaskowy na rysunku;

Ponadto działania ochronne obejmują **strefę ochronną wokół jeziora Serwy**, której granica jest droga powiatowa, a więc większość obszarów sąsiaduje z tą strefą poprzez drogę; kreskowanie w kolorze jasnobrązowym na rysunku.

Ryc. 17. Rozmieszczenie przedmiotów ochrony Ostoi Augustowskiej.

Działania ochronne dotyczą także zwierząt, a konkretnie dla rejonu opracowania jest to:

1355 - Wydra europejska (*Lutra lutra*) – czerwony punkt na rysunku;

1337 – Bóbr europejski (*Castor fiber*) – zielony punkt na mapie.

W przypadku ochrony siedliska **91D0 – Bory i lasy bagienne** - zagrożenia to niewłaściwie realizowane działania małej retencji, ogólnie postępujące osuszanie siedlisk bagiennych oraz częsta na gruntach prywatnych eksploatacja lasu bez odnawiania lub całkowita wycinka lasu co dzieje się w następstwie:

G05.07 – niewłaściwie realizowanych działań ochronnych lub ich brak,

J02.01.02 – osuszania terenów bagiennych,

B03 – eksploatację lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania

B02.02 – wycinki lasu [zagrożenie potencjalne]

W przypadku ochrony siedliska **3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic Charetea** – zagrożenia to:

E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych lub obiektów rekreacyjnych powodujących eutrofizację, która z kolei prowadzi do wypłykania, zarastania, zaniku różnorodności świata ożywionego, powoduje niekorzystne zjawiska jak np. zakwity, dominacja dennego gatunku.

H01.05 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – spływy powierzchniowe z pól wspomagają eutrofizację oraz mogą dodatkowo zanieczyszczać wodę związkami chemicznymi ze środków ochrony roślin itp. Zabudowa rozproszona oraz odpady stałe (puszki, butelki pet itp.) i ścieki mogą powodować pogorszenie siedliska.

A08 - nawożenie lub nawozy sztuczne– zmiany stosunków wodnych oraz obce introdukowane gatunki ryb mogą spowodować zubożenie bioróżnorodności siedlisk.

Ponadto PZO wskazuje na potencjalne inne zagrożenia ze strony człowieka, które mogą spowodować zmiany stosunków wodnych [J02.15].

W przypadku ochrony gatunku ssaka **1355 Wydry europejskiej** (*Lutra lutra*) – zagrożeniem jest niepokojenie i płoszenie wydry spowodowane obecnością człowieka, ryzyko kolizji z pojazdami, postępująca zabudowa letniskowa, zagospodarowanie linii brzegowej na plaże i przystanie co dzieje się w następstwie występowania:

G02.08 – kempingów i karawaningów

E01 – terenów zurbanizowanych i terenów zamieszkałych,

D01.02 – dróg i autostrad

G01 – sportów i różnych form czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawianych w plenerze.

Celem działań ochronnych określonych w PDO jest utrzymanie obecnego trendu populacji wydry oraz niepogarszanie dobrego stanu ekologicznego wód powierzchniowych w sensie zarówno ilościowym jak i jakościowym. Działania zaplanowane w związku z czynną ochroną to eliminacja gatunków konkurencyjnych, zwalczanie norki amerykańskiej – odłowy (pułapki żywo łowne) w okresie największej aktywności norek: wiosną, a szczególnie jesienią i eliminacja odłowionych osobników.

W przypadku gatunku ssaka **1337 Bóbr** (*Castor fiber*) – nie planuje się działań ochronnych, zakłada się utrzymanie stanu populacji na obecnym, właściwym poziomie.

Żaden z obszarów planu nie został objęty granicami działań ochronnych. Podczas wizji lokalnej na obszarze planu oraz w jego sąsiedztwie nie stwierdzono śladów, które świadczyłyby o występowaniu na terenach działań ochronnych zjawisk stanowiących istotne zagrożenie dla funkcjonowania siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony OZW Ostoja Augustowska.

8.1.3 Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”

Około 61,9% powierzchni gminy Płaska, w tym również obszar opracowania, leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, utworzonego Rozporządzeniem Wojewody Suwalskiego z dnia 2 maja 1991 r. Dla Obszaru obowiązuje Uchwała Nr XII/89/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”⁵³, zmieniona Uchwałą Nr L/467/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 25 czerwca 2018 r.⁵⁴ oraz Uchwałą Nr LI/468/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 10 września 2018 r.⁵⁵

⁵³ Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 2117.

⁵⁴ Dz. Urzęd. Woj. Podl. poz. 2905.

⁵⁵ Dz. Urzęd. Woj. Podl. poz. 3723.

Ochronie podlega jeden z największych i najcenniejszych pod względem przyrodniczym kompleks leśny Puszczy Augustowskiej o łącznej powierzchni 69 574,99 ha, położony na terenie ośmiu gmin – Augustów (miejska i wiejska), Lipsk, Nowinka, Płaska, Sztabie, Giby i Suwałki.

W Obszarze obowiązują następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym [...] z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej [...]

przy czym zakazy te nie dotyczą:

- 1] części Obszaru, dla których w dniu wejścia w życie uchwały⁵⁶ obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę;
- 2] obszarów zwartej zabudowy miejscowości w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i lotniskowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 3] siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nieprzekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;
- 4] obiektów budowlanych na terenach ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych niezbędnych do ich funkcjonowania;
- 5] odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących obiektów lotniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszkalnej w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych pod warunkiem nieprzybliżania zabudowy na działce do brzegów wód, a także zwiększania istniejącej powierzchni budynku:
 - a) o nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,
 - b) o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;
- 6] terenów wokół sztucznych zbiorników wodnych o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i głębokości nie większej niż 3 m,
[...]
- 8] obiektów małej architektury bez możliwości ich rozbudowy i zmiany użytkowania.

Sposób sformułowania przepisu § 4 ust. 1 pkt 7, a zwłaszcza możliwość interpretacji odstępstw od zakazów sformułowanych w tym przepisie (§ 4 ust. 3), powoduje pewne problemy przy ocenie czy na analizowanych obszarach obowiązujące zakazy są łamane. Trudności z interpretacją przepisów występują zwłaszcza w odniesieniu do t.zw. gospodarstw agroturystycznych, w przypadku, gdy na terenie tych gospodarstw w praktyce cała aktywność właścicieli sprowadza się do obsługi turystów poprzez świadczenie

⁵⁶ Uchwała Nr L/467/18 Sejmiku Województwa podlaskiego z 25 czerwca 2018 r. (Dz.U. 2018.295 z 29 czerwca 2018 r.)

usług noclegu, gastronomii, rekreacji i wypoczynku. W tych gospodarstwach następuje całkowity zanik gospodarki rolnej.

Zgodnie z oznaczeniem na rysunku planu, w granicach strefy 100 m od linii brzegowej jez. Serwy położona jest część obszarów nr 2 i 7. Fragmenty terenów 2.MN1 i 7.MN, które położone są w granicach tej strefy, przeznaczone są w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania gminy Płaska pod tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usług z możliwością uzupełnienia zabudową jednorodziną lub letniskową (1 MR/MN/UTL). Zatem ma zastosowanie odstępstwo od zakazu budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych określone w §4 ust. 3 pkt 1 Uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego.

Niewielkie fragmenty obszaru 2 i 7 znajdują się w pasie 100 m od linii brzegu jeziora Serwy, ale nie powoduje istotnych ograniczeń w przeznaczeniu terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną.

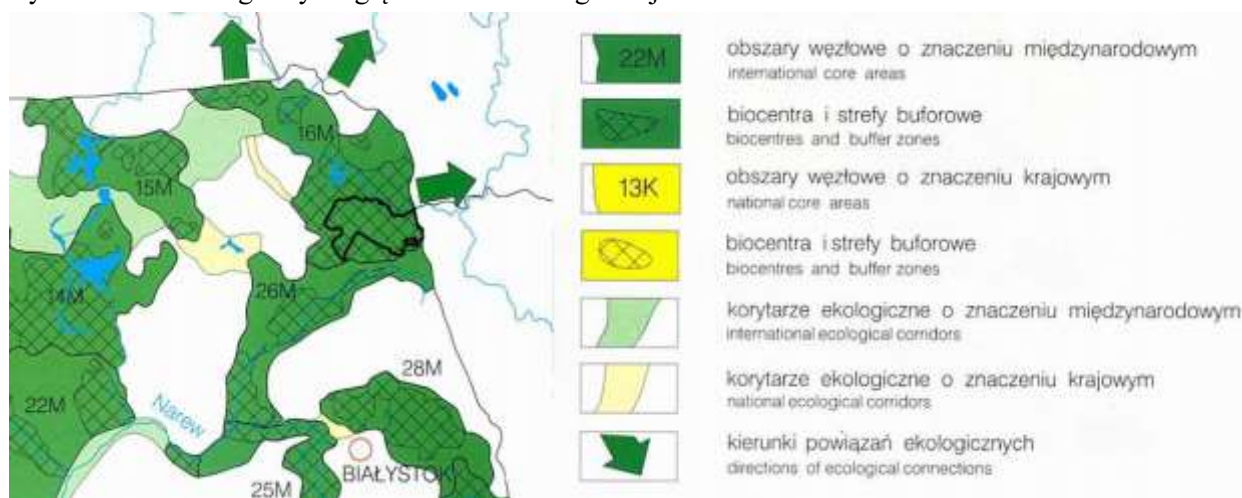
8.2. Powiązania przyrodnicze

Ważnym elementem zapewniającym łączność i spójność ekologiczną są korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne nie są prawną formą ochrony przyrody, jednakże przeciwdziałają izolacji najcenniejszych przyrodniczo obszarów, co w konsekwencji przyczynia się do utrzymania oraz wzrostu różnorodności na poziomie ekosystemu, gatunkowym oraz genowym (stała migracja gatunków flory i fauny).

W ramach europejskiego programu międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody opracowano w 1995 roku koncepcję krajowej sieci ekologicznej ECONET. Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Składa się ona z 78 obszarów węzłowych połączonych siecią korytarzy ekologicznych i obejmuje 46% powierzchni kraju.

Gmina Płaska, a więc i obszary objęte projektem planu, leży w obszarze korytarza ekologicznego Obszar Suwalski (16M) Jednocześnie gmina zaliczona została do biocentra – miejsca nagromadzenia dużej ilości różnorodnych gatunków roślin i zwierząt o największych walorach przyrodniczych.

Ryc. 18. Położenie gminy względem sieci ekologicznej ECONET

[na podstawie mapy <http://www.ecologicalnetworks.eu/images/Maps/ECONET%20-%20Poland.jpg>]

W 2005 r. na zlecenie Ministra Środowiska został opracowany „Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce”. Głównym założeniem projektu było zapewnienie łączności i spójności ekologicznej sieci Natura 2000 oraz innych obszarów prawnie chronionych na terenie kraju. W ramach projektu wyznaczono sieć korytarzy ekologicznych, która obejmuje 7 korytarzy głównych (o znaczeniu międzynarodowym) oraz korytarze uzupełniające o znaczeniu krajowym.

Gmina leży w granicach korytarza Puszcza Augustowska (GKPn-4), który stanowi część Głównego Korytarza Północnego, łączącego Puszcze Augustowską na północnym wschodzie Polski (granica z Litwą) z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na północnym zachodzie (granica z Niemcami). Puszcza Augustowska, w tym również gmina Płaska, tworzy jeden z największych zwartych kompleksów leśnych na nizinach środkowej Europy i stanowi niezwykle ważny korytarz migracyjny dla leśnych gatunków flory i fauny, łączący lasy Europy środkowej i wschodniej.

Wszelkie przedsięwzięcia realizowane na terenie gminy Płaska powinny być oceniane w aspekcie utrzymania, a tam gdzie to możliwe, wzmocnienia ciągłości przyrodniczej korytarza ekologicznego.

Barierami dla ciągów przyrodniczych są przede wszystkim bariery liniowe – drogi o znacznej szerokości przekroju poprzecznego i równocześnie dużym natężeniu ruchu. Dla ptaków ważną barierą jest występowanie napowietrznych linii energetycznych.

Na analizowanych obszarach nie występują bariery, które mogłyby zakłócić funkcjonowanie korytarza ekologicznego. Ponadto zaproponowany projektem planu sposób zagospodarowania terenu nie będzie miał wpływu na integralność tego korytarza.

8.3.Sposób uwzględnienia celów ochrony w projekcie planu

Tabela 10. Sposób uwzględnienia celów ochrony w projekcie planu

Cel ochrony środowiska	Sposób uwzględnienia celów ochrony w planie
poprawa jakości powietrza, ograniczenie niskiej emisji i wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none"> – Możliwość wykorzystywania urządzeń na odnawialne źródła energii, – zaopatrzenie w energię elektryczną m.in. z instalacji wykorzystujących OZE
zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi (grunty organiczne),	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona przed zmianą przeznaczenia gruntów organicznych (tereny 1.R, 2.R, 5.R, 7.R, – do czasu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej, niedopuszczalne jest inne użytkowanie tych gruntów niż rolnicze, – w przypadku użytków zielonych niewyłączonych z produkcji rolniczej nakazuje się ich koszenie oraz konserwację rowów melioracyjnych na nich zlokalizowanych, – realizację zabudowy należy tak przeprowadzić, aby poza terenem posadowienia budynków i niezbędnych urządzeń nie doszło do trwałej zmiany stosunków wodnych, stosunków wysokościowych i profilu glebowego,
odtworzenie ciągłości ekologicznej,	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona przed zmianą przeznaczenia gruntów organicznych, – ustalenie na wysokim poziomie wskaźnika minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (70%)
ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> – nakaz nawiązania do architektury regionalnej poprzez stosowanie tradycyjnych materiałów i technologii, – szczegółowe ustalenia dotyczące materiałów i kolorystyki i obiektów budowlanych, – szczegółowe ustalenia dotyczące materiałów i kolorystyki dachów, – ustalenie ekstensywnych wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, – zakaz lokalizacji wszelkich tymczasowych obiektów budowlanych poza wyznaczonymi liniami zabudowy obszarem zabudowy, – ochrona przed zmianą przeznaczenia trwałych użytków zielonych i związanych z nimi zadrzewień
osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska, w tym sieci ekologicznej, dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych oraz racjonalne jego wykorzystanie	<ul style="list-style-type: none"> – zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu komunikacji, łączności publicznej i infrastruktury, – zakaz realizacji instalacji stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii oraz działalności związanej ze stosowaniem substancji niebezpiecznych, – nakaz zagospodarowania na terenie działki wód opadowych i roztopowych z dachów, – ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu została uwzględniona w: ustalonym planem przeznaczeniu terenów, lokalizacji nieprzekraczalnych linii zabudowy oraz we wskaźnikach zabudowy i zagospodarowania terenu, – zakaz realizacji przedsięwzięć mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin

	<p>i zwierząt lub w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,</p> <p>– przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli nakaz stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na zdrowie ludzi i krajobraz).</p>
--	---

9. PRZEWIDYWANY WPŁYW ORAZ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE

Poddany analizie projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska dla 8 obszarów w miejscowości Mołowiste – obejmuje 8 niewielkich, izolowanych względem siebie obszarów, niezbyt zróżnicowanych pod względem uwarunkowań środowiska przyrodniczego. Projekt wyznacza 38 terenów w podziale na 7 głównych kategorii przeznaczenia terenu, zgodnie z wykazem - Tabela 11.

Tabela 11 Analiza zmian przeznaczenia terenów w odniesieniu do stanu istniejącego i obowiązującego w mpzp, oraz skala ubytku pbcz.. (powierzchni biologicznie czynnej).

Symbol terenu	Projektowane przeznaczenie	Funkcja wg mpzp	stan na gruncie	ist i proj. pbcz.
1.MN1	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL	r	100→70%
1.MN2	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL	r	100→70%
1.MN3	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL	r	100→70%
1.R	tereny rolnicze	RP/RZ/RL	uz	100%
1.KDZ	tereny dróg publicznych – droga zbiorcza	K	dr	=
1.KDL	tereny dróg publicznych - drogi lokalne	K	dr	=
1.KDD1	tereny dróg publicznych – drogi dojazdowe	K	dr	=
1.KDD2	tereny dróg publicznych – drogi dojazdowe	K	dr	=
1.KDW	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/RL	r	↓
2.MN1	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL	r	100→70%
2.MN2	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL	r	100→70%
2.MN3	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL, MR/UTL	r, b-r	100→70%
2.R	tereny rolnicze	RP/RZ/RL	uz	100%
2.KDZ	tereny dróg publicznych - drogi zbiorcze	RP/RZ/RL	dr	=
2.KDL	tereny dróg publicznych - drogi lokalne		dr	=
2.KDW	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/LS	r	↓
3.MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/LS	b-r	100→70%
3.KDZ	tereny dróg publicznych - drogi zbiorcze	K	dr	=
3.KDW	tereny dróg wewnętrznych	K	dr	=
4.UP	tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej	MR/UTL	r	100→70%
4.KDZ	tereny dróg publicznych - drogi zbiorcze	K	dr	=
5.MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL, MR/UTL	r, b-r	100→70%
5.R	tereny rolnicze	RP/RZ/RL	uz	100%
5.KDZ	tereny dróg publicznych - drogi zbiorcze	K	dr	=
6.MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL	r	100→70%
6.KDW	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/RL	r	↓
7.MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL, MR/UTL	r, r-odłóg	100→70%
7.R	tereny rolnicze	RP/RZ/RL	uz-odłóg	100%
8.MN1	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL, MR/UTL	r	100→70%
8.MN2	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	100→70%
8.MN3	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	100→70%
8.MN4	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	100→70%
8.KDW1	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	↓
8.KDW2	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	↓
8.KDW3	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	↓
8.KDW4	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	↓
8.KDW5	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	↓
8.KDW6	tereny dróg wewnętrznych	RP/RZ/RL, MN, KDW	r	↓

dr – droga, **r** – grunt orny, **r-odłóg** – grunt orny odłogowany, **uz** – użytek zielony, **uz-odłóg** – użytek zielony odłogowany, **b-r** – zabudowa.

Art. 51 ust.1 pkt 2 lit. e Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko wśród ocen i analiz nakazuje określenie przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko ustaleń analizowanego dokumentu (w tym przypadku projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz zależności między wymienionymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Wpływ na wymienione komponenty środowiska ma różnego rodzaju oddziaływanie, związane głównie z formą zagospodarowania terenu. W opisie uwzględniono przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne. Relacje zawiera Tabela 12

Tabela 12 Oddziaływanie podstawowych uciążliwości i zagrożeń wynikających z realizacji mpzp na główne komponenty środowiska

komponenty środowiska podlegające oddziaływaniom		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	gleba	wody powierzchniowe	wody podziemne	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
ODDZIAŁYWANIE	Wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza		X	X	X	X	X		X			X		X	X
	Wytwarzanie odpadów	X				X	X	X		X					
	Wprowadzanie ścieków do wody i do ziemi	X		X	X	X	X	X		X					
	Wykorzystanie zasobów środowiska	X		X	X			X			X		X		
	Zanieczyszczenie gleby i ziemi				X	X	X	X		X					
	Ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej	X		X	X		X	X		X	X	X			
	Zmiany rzeźby			X	X	X	X			X	X		X		
	Emitowanie hałasu i drgań	X	X	X	X										X
	Emitowanie pól elektromagnetycznych	X	X	X	X										
	Ryzyko wystąpienia awarii	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				

źródło: na podstawie tabeli mgr inż. arch. kraj. Hanny Czajkowskiej

9.1. Różnorodność biologiczna⁵⁷

Na obszarach objętych planem naturalna roślinność rzeczywiście nie występuje, ponieważ została zmodyfikowana użytkowaniem rolniczym. Realizacja przewidzianego zagospodarowania, będzie miała wpływ na różnorodność gatunkową i siedliskową oraz liczebność gatunków, ale znaczącą rolę także odegra czas realizacji i kolejność zabudowy terenów. Wiele wskazuje na to, że niektóre grunty rolne a zwłaszcza użytki zielone, szybciej zarosną lasem niż zostaną zabudowane, bowiem realizacja planów miejscowych w Płaskiej postępuje bardzo powoli a kolejność jest trudna do przewidzenia, ponieważ działają tu mechanizmy rynkowe i kluczową rolę odgrywa często cena ziemi i determinacja właścicieli w pozbywaniu się ziemi. Niemniej jednak, powiększane rezerwy terenów pod zabudowę mieszkaniową (lub rekreacji indywidualnej) oraz usługi turystyki stanowią potencjalne źródło zagrożenia bioróżnorodności. Różnorodne florystycznie murawy i łąki oraz towarzyszące im zadrzewienia śródpolne mogą być stopniowo zastępowane zbiorowiskami ogrodów przydomowych. Minimalizowaniu negatywnego oddziaływania służą przepisy rozdziału 6 Planu, których celem jest podtrzymanie istniejącego użytkowania terenu do czasu realizacji ustaleń planu, zwłaszcza w odniesieniu do użytków zielonych. Zgodnie z określonymi planem szczególnymi warunkami użytkowania terenu, do czasu realizacji planu, niedopuszczalne jest inne niż rolnicze – w przypadku gruntów rolnych użytkowanie terenu. Sprzyjać to będzie stopniowej adaptacji świata roślinnego i zwierzęcego do nowych warunków siedliskowych.

Na terenach przewidzianych pod zabudowę projekt planu wprowadza wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej – 70% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Największe ryzyko utraty bioróżnorodności a nawet całkowitego zniszczenia szaty roślinnej grozi licznym terenom przeznaczonym pod drogi publiczne i drogi wewnętrzne. Jeżeli zagospodarowaniu rekreacyjnemu w pierwszej kolejności ulegną najatrakcyjniejsze tereny w sąsiedztwie lasu – drogi zostaną zrealizowane, choćby prowizorycznie, na całej długości. Co by się jednak nie działo, ponad 80% powierzchni obszarów objętych planem zachowa wysoką, aktywność biologiczną.

Wraz z postępującą zmianą zagospodarowania terenów, będzie dochodziło do defragmentacji siedlisk z powodu grodzenia terenu. Ponieważ obszary nie stanowią zwartego bloku i jak już to było wielokrotnie podkreślane, zmiany postępują bardzo powoli – świat zwierząt zapewne dostosuje się do zmian, bez istotnego

⁵⁷ Przez różnorodność biologiczną rozumie się różnorodność gatunkową i siedliskową oraz liczebność gatunków.

uszczerbku w składzie gatunkowym i liczebnym. Harmonijne współistnienie świata zwierzęcego i aktywności rekreacyjnej ludzi w dużej mierze będzie zależało od świadomości tych ostatnich.

9.2. Ludzie

Rejon opracowania mimo umiarkowanych walorów krajobrazowych w porównaniu do innych części gminy, ze względu na bliskość do dużego akwenu Serw poddawany jest dużej antropopresji związanej z rekreacją nadwodną. Projekt planu w stosunku do stanu aktualnego zakłada znaczący rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (ok. 177 budynków). W efekcie może dojść, choć jest to w najbliższej perspektywie mało prawdopodobne, do osiedlenia się na stałe ok. 430 osób oraz odpowiedniego do tej liczby wzrostu zapotrzebowania na wodę i energię elektryczną, wzrostu produkcji ścieków bytowych, wytwarzania odpadów, wzrostu ruchu samochodowego, związanego z nim hałasu i poziomu zanieczyszczeń komunikacyjnych. Liczba ta, w porównaniu z aktualną liczbą ludności gminy (ok. 2,5 tys) i corocznym spadkiem zaludnienia o 2 % wydaje się liczbą znaczącą. Należy mieć jednak na uwadze fakt, że prawdopodobnie, jeśli będzie postępować zabudowa, to raczej będzie to zabudowa letniskowa (drugie domy), wykorzystywane co najwyżej kilka tygodni w roku. W tym kontekście wzrost zapotrzebowania na media będzie znacznie mniejszy i będzie nasilał się sezonowo. Poddane krótkotrwale, nawet silnej antropopresji środowisko będzie miało warunki do regeneracji.

W przypadku zaopatrzenia w ciepło projekt planu zakłada indywidualne systemy wykorzystujące konwencjonalne lub odnawialne źródła energii (OZE). W przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych na konwencjonalne paliwa, przy korzystaniu z produktów niskiej jakości (paliw i pieców) należy liczyć się z proporcjonalnym do liczby domów wzrostem emisji niskiej w okresie jesienno-zimowym. Mając jednak na uwadze fakt, że przyrost liczby domów i ich użytkowników będzie procesem powolnym, rozłożonym na wiele lat, oraz zakładając stałe unowocześnianie technologii indywidualnych systemów oraz zaostrożania przepisów, wzrost tzw. niskiej emisji będzie niewielki i nie powinien mieć wpływu na stan zdrowotny mieszkańców tych terenów. Ponadto, w przypadku zabudowy letniskowej, tylko niewielka część będzie użytkowana w sezonie grzewczym.

Projekt planu zakazuje realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz inwestycji dla których ocena oddziaływania wykaże znaczący wpływ. Ponadto plan nakazuje przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na zdrowie ludzi i krajobraz). Ogranicza to potencjalne negatywne oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie (jakość powietrza, wód) na ludzi.

Żadne z przedsięwzięć, do realizacji których plan tworzy warunki nie są przedsięwzięciami, określanymi w przepisach jako te, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko, a dodatkowo plan ustala postać ekstensywną wymienionych funkcji.

9.3. Zwierzęta

Obszary objęte projektem planu położone są w sąsiedztwie ostoi zwierząt (kompleksy leśne, tereny rolne) oraz w granicach ważnych wielkoobszarowych form ochrony przyrody. Realizacja celów ochrony tych obszarów nie wyklucza jednak ekstensywnego osadnictwa. W celu zachowania mozaikowości krajobrazu pożądane jest utrzymywanie ekstensywnego rolnictwa i osadnictwa. Zwierzęta narażone są na negatywne oddziaływanie związane z różnymi aspektami działalności człowieka. Na obszarach opracowania jest to głównie fragmentacja siedlisk spowodowana groźdzeniem terenu i w mniejszym stopniu - hałas i emisja zanieczyszczeń.

Plan określił szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu do czasu realizacji ustaleń planu. Zgodnie z nimi, do czasu realizacji planu, niedopuszczalne jest inne niż rolnicze – w przypadku gruntów rolnych – użytkowanie terenu. Sprzyjać to będzie stopniowej adaptacji świata zwierzęcego do nowych warunków siedliskowych.

Projekt planu zakazuje realizacji przedsięwzięć negatywnie oddziaływających na środowisko. Ponadto plan nakazuje przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko. Ogranicza to potencjalne negatywne oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie (jakość powietrza, wód) na zwierzęta.

9.4. Rośliny⁵⁸

Szata roślinna analizowanych obszarów jest zróżnicowana – od roślinności charakterystycznej dla ogrodów przydomowych towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej i zagrodowej, poprzez niestabilne zbiorowiska wtórnej sukcesji roślin w następstwie zaprzestania użytkowania rolniczego, aż po trwale użytki zielone stabilizowane gospodarką pasterską, Szata roślinna ulega ciągłym przekształceniom pod wpływem czynników zarówno

⁵⁸ Przez **roślinność** rozumie się wpływ na stan roślinności.

środowiskowych, jak i antropogenicznych. Proces przekształceń szaty roślinnej, czyli synantropizacji, jest obserwowany w zbiorowiskach roślinnych zarówno w krajobrazie miejskim, jak i rolniczym. Dla przekształceń szaty roślinnej szczególne znaczenie ma antropopresja. Antropopresja to całokształt bodźców wywołanych działalnością człowieka, zarówno bezpośrednią (np. wykaszanie, karczowanie, wydeptywanie), jak i pośrednią (np. zmiana stosunków hydrologicznych, eutrofizacja gleb i wód)⁵⁹.

Projekt planu zakłada przeznaczenie ok. 6,2 % obszaru planu pod drogi, 78,5% pod ekstensywną zabudowę jednorodziną wolnostojącą (może dojść do powstania ok. 177 budynków mieszkalnych), 13,5% pozostanie użytkami zielonymi z zadrzewieniami na gruntach organicznych – nie ulegnie znaczącemu przekształceniu (Tabela 13).

Przekształcenia szaty roślinnej następują na poziomie gatunkowym oraz fitocenozy. Liczebność poszczególnych roślin danego gatunku w zbiorowisku zależy od czynników siedliskowych. Za takie czynniki najczęściej uznaje się: światło, temperaturę, wilgotność, odczyn gleby, troficzność, skład mechaniczny gleby, zawartość materii organicznej w glebie, odporności na NaCl w glebie, odporność na obecność metali ciężkich w glebie, zaopatrzenia w azot oraz kontynentalizmu⁶⁰.

Tabela 13. Oddziaływanie realizacji planu na szatę roślinną

l.p	minimalny, projektowany udział PBCZ	powierzchnia terenów [ha]	minimalna PBCZ [ha]	udział w powierzchni opracowania [%]	antropopresja
1	< 10%	1,43	0,07	6,2	bezpośrednia znacząca - likwidacja
2	30%	0,41	0,02	1,8	bezpośrednia znacząca - likwidacja
3	70%	18,09	12,7	78,5	bezpośrednia umiarkowana do znaczącej (likwidacja, wykaszanie i wydeptywanie), pośrednia umiarkowana (nawożenie, podlewanie, wymiana gleby, zmiana ukształtowania terenu)
4	100%	3,11	3,1	13,5	brak
5	razem 21 obszarów	23,04	15,9	100,0	
6	średnia			68,9	

W wyniku stopniowej realizacji planu, należy spodziewać się przekształceń szaty roślinnej obszaru planu zarówno na poziomie gatunkowym jak i fitocenozy, przy czym mając na uwadze niewielki i rozproszony obszar planu, przekształcenia fitocenozy nie powinny objąć znacznych obszarów sąsiadujących z obszarami planu.

Plan określił szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu do czasu realizacji ustaleń planu. Sprzyjać to będzie stopniowej adaptacji świata roślinnego do nowych warunków siedliskowych. Zgodnie z planem:

- do czasu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej, niedopuszczalne jest inne użytkowanie tych gruntów niż rolne;
- w przypadku użytków zielonych niewyłączonych z produkcji rolnej nakazuje się ich koszenie oraz konserwację rowów melioracyjnych na nich zlokalizowanych;
- realizację zabudowy należy tak przeprowadzić, aby poza terenem posadowienia budynków i niezbędnych urządzeń nie doszło do trwałej zmiany stosunków wodnych, stosunków wysokościowych i profilu glebowego,
- zakazuje się podnoszenia istniejącego poziomu terenu – zmiany rzędnych wysokościowych terenu, poza miejscem lokalizacji zabudowy.

Wzrośnie udział wielogatunkowej kompozycji roślinnej i zbiorowisk ruderalnych charakterystycznych dla ogrodów przydomowych i zabudowy rekreacji indywidualnej. W ramach powierzchni biologicznie czynnej mogą występować zarówno ubogie gatunkowo trawniki jak i różnorodne zbiorowiska charakterystyczne dla ogrodów przydomowych (roślinności zielonej, krzewów i drzew ozdobnych). W przypadku stosowania nasadzeń ozdobnych należy się spodziewać zwiększonego udziału gatunków introdukowanych, obcych polskiej flory. Niestety chęć urządzania ogrodów zgodnie z powszechnie powielanym wzorcem podmiejskiego ogrodu z licznymi

⁵⁹ B.Fornal-Pieniak, Cz.Wysocki Wybrane metody badań przekształceń szaty roślinnej; Acta Sci. Pol., Formatio Circumiectus 10 (2) 2011, 19–26

⁶⁰ B.Fornal-Pieniak, Cz.Wysocki Wybrane metody badań przekształceń szaty roślinnej; Acta Sci. Pol., Formatio Circumiectus 10 (2) 2011, 19–26

iglakami i roślinami zimozielonym, pociąga za sobą w wielu przypadkach konieczność istotnej modyfikacji siedliska. Usuwane są przystosowane do suchego, niezbyt zasobnego w materię organiczną murawy napiaskowe z gatunkami o kseromorficznej budowie. Na przepuszczalne podłoże złożone z piasku i żwiru nawożona jest ziemia zasobniejsza w materię organiczną (wraz z nasionami roślin z innych siedlisk) oraz zakładane są trawniki ozdobne wymagające znacznie większej ilości wody w podłożu niż naturalne murawy. Wzorcem są także koszone z dużą częstotliwością trawniki i formowana roślinność zimozielona.

Szata roślinna ogrodów przydomowych o ile jest dostosowana do warunków siedliskowych oraz nie zawiera zbyt wielu gatunków obcych rodzimej florze, może być jednak potencjalnie wartościowym, bioróżnorodnym zestawem zastępczych zbiorowisk roślinnych. Podobnie, sezonowo wykorzystywane tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Aby tak się działo, musi wzrosnąć ogólny poziom kultury ekologicznej społeczeństwa, musi być prowadzony monitoring stopnia degradacji zbiorowisk roślinnych jako indikatora wielkości antropopresji, oraz realizowane wszystkie działania ochronne w ramach użytkowania terenów, przeznaczonych pod zabudowę, turystykę, wypoczynek i rekreację.

9.5. Woda

Z uwagi na poczynione w projekcie planu ustalenia, zabudowa i maksymalne, docelowe uszczelnienie ok. 30% powierzchni obszarów planu nie wpłynie negatywnie na stan zasobowy wód tego terenu. Ustalony planem minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 70% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i 30% dla zabudowy usługowo-produkcyjnej, nie wpłynie negatywnie na stosunki wodne i warunki siedliskowe obszaru planu oraz obszarów z nim sąsiadujących. Zatrzymanie (stałe lub czasowe) wód opadowych na terenie działki budowlanej i umożliwienie jej stopniowej infiltracji do gruntu zasili wody podziemne.

Docelowo zaopatrzenie w wodę ma odbywać się z sieci gminnej i jedynie do czasu doprowadzenia wodociągu do działki dopuszcza zaopatrzenie w wodę z ujęć własnych. Ograniczony jest tym samym negatywny wpływ nowej zabudowy poprzez pobór wód podziemnych na ich stan zasobowy.

Nieznaczny wzrost zainwestowania na terenach objętych planem wywoła produkcję ścieków, odprowadzanych do szczelnych zbiorników (a następnie wywożonych do oczyszczalni ścieków) lub do indywidualnego systemu oczyszczania ścieków.

Projekt planu nie przewiduje podłączenie terenów zabudowy do gminnej oczyszczalni ścieków - brak przesłanek ekonomicznych budowy sieci.

Na obszarze opracowania projekt planu zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Minimalizuje tym samym możliwość wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania m.in. na jakość wód.

Plan wskazuje istnienie rowu melioracyjnego w sąsiedztwie obszaru 4 i stwarza warunki do jego prawidłowej konserwacji.

Cele środowiskowe określone w art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej zostały uwzględnione w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna. Oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń projektu planu na środowisko wodne rozpatrzono w odniesieniu do poszczególnych kategorii:

- w zakresie działalności górniczej – presja nie wystąpi, gdyż na terenie planu nie jest prowadzona działalność górnicza,
- w zakresie zrzutów ścieków komunalnych i przemysłowych w tym terenów nieobjętych kanalizacją – zagrożenie wystąpienia presji jest minimalne lub nie wystąpi w zależności od sposobu uwzględnienia regulacji projektu planu w zakresie odprowadzenia ścieków bytowych na etapie realizacji zabudowy,
- w zakresie składowisk odpadów – presja nie wystąpi ze względu na zakaz realizacji składowisk odpadów w granicach projektu planu,
- w zakresie przypadkowego skażenia środowiska gruntowo-wodnego – zagrożenie presją jest trudne do określenia ze względu na przypadkowy charakter zdarzeń,
- w zakresie poboru kruszyw – presja nie wystąpi ze względu na brak terenów związanych z eksploatacją powierzchniową kruszyw,
- w zakresie oddziaływania wywieranego na ilościowy stan wód - pobory wód powierzchniowych i podziemnych – zagrożenie wystąpieniem presji jest minimalne lub nie wystąpi uwzględniając fakt, że dostawę wody zakłada się w oparciu o zbiorczą sieć wodociągową,
- w zakresie spływu wód opadowych z terenów inwestycyjnych – zagrożenie wystąpieniem presji nie wystąpi ze względu na ustalenia ograniczające możliwość zanieczyszczenia wód i terenów substancjami szkodliwymi dla środowiska.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną zasadniczym celem dla jednolitych części wód powierzchniowych określonych jako zły będzie co najmniej osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego. W granicach obszarów Natura 2000 celem środowiskowym powinno być osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód.

Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewidziała następujące cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych, wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka. Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu jednolitych części wód podziemnych, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Realizacja zagospodarowania na podstawie ustaleń projektu planu nie będzie stwarzać istotnych zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych.

9.6. Powietrze

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wywołają emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z indywidualnych systemów ciepła. Zgodnie z przepisami projektu planu zaopatrzenie w ciepło ma odbywać się z urządzeń wykorzystujących konwencjonalne lub odnawialne źródła energii (OZE). Systemy grzewcze w zależności od zastosowanego paliwa, w okresie jesienno-zimowym będzie powodował emisję zanieczyszczeń.

Nie przewiduje się istotnej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz hałasu wywołanych ruchem samochodowym ze względu na niewielkie natężenie tego ruchu – wyłącznie dojazdy do posesji.

Na obszarze opracowania projekt planu zakazuje lokalizacji zakładów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, minimalizuje tym samym możliwość wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania m.in. na jakość powietrza.

9.7. Powierzchnia ziemi⁶¹

Przewidywane planem zagospodarowanie nie spowoduje trwałych zmian w ukształtowaniu powierzchni, przejściowo rzeźba terenu zostanie naruszona podczas realizacji zabudowy.

Przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wyklucza możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania na jakość gleb.

Plan określił szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu do czasu realizacji ustaleń planu. Zgodnie z planem:

- realizację zabudowy należy tak przeprowadzić, aby poza terenem posadowienia budynków i niezbędnych urządzeń nie doszło do trwałej zmiany stosunków wodnych, stosunków wysokościowych i profilu glebowego,
- zakazuje się podnoszenia istniejącego poziomu terenu – zmiany rzędnych wysokościowych terenu, poza miejscem lokalizacji zabudowy.

9.8. Krajobraz⁶² kulturowy i zabytki

W wyniku realizacji planu postępować będzie urbanizacja krajobrazu rolniczego, stanowiącego szczególną formę historycznie ukształtowanego krajobrazu kulturowego miejscowości Płaska, który to krajobraz jest silnie zdeterminowany ochroną pomnika historii - Kanału Augustowskiego.

Obszary planu ze względu na sąsiedztwo z jeziorem Serwy, które jest elementem układu Kanału Augustowskiego, formalnie powinny podlegać ochronie krajobrazu, ale w tej miejscowości, a zwłaszcza na obszarach planu brak jakichkolwiek elementów krajobrazu kulturowego zasługujących na ochronę.

Plan zakazuje realizacji przedsięwzięć mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt lub w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 a przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli nakazuje stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na zdrowie ludzi i krajobraz).

Wpływ na ład przestrzenny zależeć będzie od wyboru projektu budowlanego, upodobań i możliwości finansowych inwestorów. Ustalone planem wskaźniki zagospodarowania terenu, gabaryty budynku i ich lokalizacja ograniczają możliwość dewastacji krajobrazu. Wzrost walorów krajobrazu zależeć będzie od kultury i świadomości inwestorów.

⁶¹ Przez **powierzchnię ziemi** rozumie się glebę i jej jakość, gleby organiczne, gleby klas chronionych oraz rzeźbę terenu.

⁶² Przez **krajobraz** rozumie się pokrycie terenu oraz rzeźbę terenu.

9.9. Klimat

Zmiany w zabudowie i zagospodarowaniu terenu będą miały bardzo niewielkie oddziaływanie na środowisko. W szczególności nie dojdzie do zauważalnych zmian w klimacie (topoklimacie) ze względu na niewielki i rozproszony obszar objęty planem, niewielki teren przeznaczony pod zabudowę oraz ekstensywny charakter zabudowy. Zmiany te są bowiem nieistotne w ujęciu zmian klimatu zachodzących w skali gminy czy rejonu.

9.10. Zasoby naturalne⁶³

W obrębie i w bezpośrednim sąsiedztwie wyznaczonych obszarów nie występują udokumentowane złoża surowców.

9.11. Zależności między wymienionymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Wyznaczone obszary poprzez emisję zanieczyszczeń, emisję niską, hałas mogą oddziaływać na większość analizowanych elementów środowiska w tym ludzi. Elementy dotknięte zanieczyszczeniem pochodzącym z wyznaczonych obszarów (woda, powietrze, gleby) mogą wtórnie oddziaływać na organizmy żywe. Ze względu na wielkość emisji oddziaływania te są całkowicie nieistotne i pomijalne.

9.12. Wpływ ustaleń Planu na ustawowe formy ochrony przyrody

Mimo położenia obszaru planu w granicach form ochrony przyrody: Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Ostoja Augustowska”, obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, zadekretowane projektem planu przeznaczenie i zagospodarowanie terenu przy przestrzeganiu ustaleń planu i obowiązujących przepisów, nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony przyrody, dla których wymienione obszary chronione zostały ustanowione. Ekstensywna zabudowa mieszkaniowa realizowana na terenach o niskiej przydatności dla rolnictwa nie są kwalifikowana jako przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko.

Realizacja planu bezpośrednio ani pośrednio nie zagrazi chronionym gatunkom zwierząt (w tym ptakom) oraz nie będzie oddziaływać na chronione siedliska – co zostało szerzej omówione i uzasadnione w rozdziale 8.1.

Planowane zagospodarowanie nie przyczyni się do aktywacji zjawisk, które można by było uznać za zagrażające celom ochrony przyrody. Zasiedlenie terenu będzie niewielkie i nie wywoła znaczącej antropopresji szczególnie w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń, hałasu, drgań, zanieczyszczenia wód, gleb czy zmiany rzeźby terenu.

Plan zakazuje realizacji przedsięwzięć mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt lub w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 a przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli nakazuje stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na zdrowie ludzi i krajobraz).

W celu podtrzymania walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego rejonu opracowania wskazana jest kontrola zmian w zabudowie i zagospodarowaniu terenu w celu identyfikacji i eliminacji niekorzystnych procesów, które potencjalnie mogą wystąpić jako skutek nieprzestrzegania przepisów. Należy nadmienić, iż wymienione zagrożenia mogą wystąpić niezależnie od realizacji analizowanego projektu planu:

- nierolnicze (np. rekreacyjne, parkowanie) użytkowanie gruntów rolnych niewyłączonych z produkcji rolnej,
- nawożenie lub wymiana gleby w ogrodach przydomowych i rekreacyjnych,
- nadmierne grodzenie terenu, stosowanie „szczelnych” ogrodzeń w miejsce symbolicznych, nieutrudniających migrację drobnych zwierząt;
- pozostawienie odpadów z gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych (dzikie wysypiska);
- polowania i pozyskiwanie zwierząt (chwywanie, trucie, kłusownictwo),
- obce gatunki inwazyjne (głównie roślin),
- ewolucja biocenotyczna w wyniku wtórnej sukcesji,
- presja turystyczna, sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze,

⁶³ Przez **zasoby naturalne** rozumie się udokumentowane złoża surowców.

- wandalizm,
- szkody wyrządzone przez roślinożerców, w tym przez zwierzyne łowną.

10. PODSUMOWANIE PROGNOZY

Po rozpoznaniu oddziaływań i prognozie wynikających z nich zagrożeń, dokonano oceny projektu planu pod kątem spełnienia przez dokument wymogów formalnych, co do zakresu ustaleń, podsumowano oddziaływanie na środowisko oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska zdefiniowanych w dokumentach powiązanych z planem.

Przewidywane zagospodarowanie terenów oraz nieznaczny spadek udziału powierzchni biologicznie czynnej jest konsekwencją zmiany przeznaczenia użytków rolnych (grunty o niskiej klasie przydatności dla rolnictwa) na zabudowę mieszkaniową jednorodziną o niewielkiej intensywności, niewielki teren pod nieszkodliwą zabudowę usługowo-produkcyjną oraz na dojazdy do terenów zabudowy (drogi dojazdowe i wewnętrzne). Żadne z przedsięwzięć, do realizacji których plan tworzy warunki - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowo-produkcyjna, lokalne drogi publiczne i wewnętrzne – nie są przedsięwzięciami, określanymi w przepisach jako te, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko. Ponadto plan ustala postać ekstensywną wymienionych funkcji.

Omawiany projekt planu jest zgodny z obowiązującymi przepisami oraz uwzględnia istotne zasady ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zdrowia ludzi. Projekt planu jest zgodny z przepisami §4 ust. 1 pkt 7 Uchwały Nr XII/89/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, zmienionej Uchwałą Nr L/467/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 25 czerwca 2018 r. oraz Uchwałą Nr LI/468/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 10 września 2018 r.

W wyniku realizacji ustaleń planu może dojść do modyfikacji drzewostanu i ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej, w związku z realizacją zabudowy. Podczas budowy wystąpią lokalne, przemijające oddziaływania takie jak przemieszczanie gruntu, wykopy i ewentualne ich odwodnienie, hałas i zapylenie związane z budową. Realizacja dróg będzie wymagała niwelacji terenu oraz uszczelnienie nawierzchni, choć trudno się spodziewać, aby projektowane drogi wewnętrzne zostały kiedykolwiek całkowicie uszczelnione nawierzchnią bitumiczną czy betonową.

Projekt planu nie spowoduje powstania nowych źródeł znaczących uciążliwości dla środowiska przyrodniczego ani dla zdrowia ludzi. Na całym obszarze ustalony jest zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem inwestycji celu publicznego oraz przedsięwzięć dla których ocena oddziaływanie wykaże brak negatywnego wpływu. Plan zakazuje realizacji przedsięwzięć mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt lub w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 a przy realizacji niezbędnych budynków, urządzeń i budowli nakazuje stosowanie najlepszych dostępnych technik minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na zdrowie ludzi i krajobraz).

Realizacja zmian w sposobie przestrzennego zagospodarowania obszaru planu, nie spowoduje znaczących bezpośrednich oddziaływań (jak również pośrednich, wtórnych i skumulowanych) na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 jak również nie wpłynie na ich integralność. Dokument nie ingeruje też w ciągłość powiązań przyrodniczych (drożność korytarzy ekologicznych) o znaczeniu ponadlokalnym.

Projekt planu w warstwie przestrzennej i tekstowej uwzględnia wszystkie ograniczenia wynikające z położenia w granicach form ochrony przyrody. Uwzględniono wszystkie zakazy, nakazy i ograniczenia określone odpowiednimi przepisami odrębnymi.

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie na formy ochrony przyrody, w tym na obszary Natura 2000, głównie ze względu na relatywnie niewielki obszar objęty planem, istniejące zagospodarowania oraz planowane funkcje a przede wszystkim prognozowane wolne tempo przekształceń, ponieważ nic nie wskazuje na to, aby rezerwy terenów przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługi rekreacji szybko uległy wyczerpaniu. W przypadku realizacji planu w takim tempie jak to ma miejsce do tej pory, nie prognozuje się wystąpienia na dużą skalę zagrożeń określonych w Standardowych Formularzach Danych dla obszarów Natura 2000 „Ostoja Augustowska” i „Puszcza Augustowska”. Ze względu na znaczne oddalenie od innych form ochrony przyrody (parków narodowych, rezerwatów, stanowisk dokumentacyjnych, pomników przyrody) nie wystąpi jakakolwiek presja ze strony realizacji planu na te obszary.

Plan nakazuje dotychczasowe użytkowanie gruntów rolnych, zwłaszcza użytków zielonych do czasu wyłączenia ich z produkcji rolnej w związku z realizacją planu.

Realizacja założeń ochrony historycznie ukształtowanego krajobrazu zespołu zabytkowego Kanał Augustowski znajduje odzwierciedlenie w planie poprzez ustalenie na całym obszarze planu wymagań dla zabudowy i zagospodarowania terenu.

Dokonana ocena i analizy wykazały brak przesłanek do twierdzenia, że realizacja ustaleń projektu planu może w dającej się przewidzieć przyszłości wywołać skutki, które doprowadzą do uruchomienia procesów degradacyjnych środowisko obszarów opracowania i terenów sąsiednich, co w konsekwencji może wpłynąć niekorzystnie na jakość życia ludzi i uniemożliwić zrównoważony rozwój jednostki osadniczej obszaru opracowania. Przy zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju realizacji ustaleń projektu planu i przestrzeganiu obowiązujących przepisów prawa - stan podstawowych geokomponentów środowiska nie ulegnie zmianom, określanym w przepisach jako istotne.

W związku z bardzo dużą liczbą czynników determinujących rodzaj, zakres i charakter oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, na etapie opracowywania projektu planu niemożliwa jest ocena wpływu tego typu inwestycji. Można jednak stwierdzić, że w związku z ustawowym obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla tych przedsięwzięć, na terenie z dużym prawdopodobieństwem nie powstaną inwestycje, które mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.

Niemniej jednak, warto zaznaczyć, że te formalnie nieistotne oddziaływania w zależności od trudnego do przewidzenia zbiegu okoliczności oraz świadomości ekologicznej użytkowników mogą wywołać zmiany możliwe do uniknięcia. Tego typu zmiany są skutkiem rozproszenia inwestycji, niewłaściwej kolejności realizacji przedsięwzięć, sadzeniem obiektów lub zmianą zagospodarowania, które nie jest regulowane przepisami. W szczególności warto zwrócić uwagę na niepoddające się regulacjom i niemonitorowane aspekty realizacji zabudowy mieszkaniowej i rekreacji indywidualnej na użytkach rolnych, takie jak: budowa i postać ogrodzeń, urządzenie i utrzymanie ogrodów a także odłogowanie gruntów ornych oraz zaniechanie koszenia i wypasu łąk w oczekiwaniu na zbycie użytków rolnych po uchwaleniu planu i zmianie ich przeznaczenia. Mniejsze oddziaływanie na krajobraz, siedliska i faunę, miałyby realizacja zabudowy bez wygradzania działek, bez introdukowania roślin ozdobnych, bez nawożenia i ulepszania piaszczystych gruntów lub podmokłych łąk w celu założenia, wątpliwie komponujących się z lokalnym krajobrazem standardowych ogrodów przydomowych z tujami, rododendrami i innymi masowo sprowadzanymi z zagranicy roślinami, obcymi rodzimej flory i tworzącymi zbiorowiska i siedliska o niskiej wartości jako miejsce lęgu i żerowania fauny. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych uzyskana planem, demotywuje rolników do kontynuacji uprawy ziemi i hodowli, bydła i kontynuowania gospodarki pasterskiej na użytkach zielonych okresowo podmokłych gruntów organicznych. O tempie zbywania działek decyduje indywidualnie ustalana przez właścicieli cena i brak jest instrumentów prawnych, które pozwoliłyby po uchwaleniu planu określić kolejność zabudowy terenów, począwszy od najbardziej zmienionych antropogenicznie i najmniej cennych dla środowiska a tych relatywnie najcenniejszych – na końcu.

W wyniku realizacji ustaleń planu może dojść do modyfikacji drzewostanu i ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej, w związku z realizacją zabudowy. Ekstensywna zabudowa z bioróżnorodnymi zbiorowiskami charakterystycznymi dla wiejskich ogrodów przydomowych może być dobrą alternatywą dla wkraczania gatunków ekspansywnych. Potrzeby i wymogi środowiska pozostają spełnione, pod warunkiem racjonalnego oraz zgodnego z prawem ochrony przyrody i ochrony środowiska gospodarowania istniejącymi zasobami, zwłaszcza zbiorowiskami łąkowymi i zadrzewieniami. Zachowanie i wkomponowanie tych zbiorowisk w przyszłe zagospodarowanie terenu nie obniży atrakcyjności przyrodniczej i krajobrazowej większości terenów obszaru planu. W dużym stopniu ostateczny efekt będzie zależał od świadomości użytkowników. Należy ograniczać obce siedlisku, powszechnie stosowane gatunki obce takie jak tuja w licznych odmianach, czy świerki kłujące odmiana srebrna, cyprysniki, bukszpan. Utrzymanie jak najwyższego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz zachowanie drzew i krzewów ma istotne znaczenie dla zachowania naturalnej retencji i ochronę stosunków wodnych. W celu ograniczenia defragmentacji siedlisk i zminimalizowania zmian w krajobrazie należy wyeliminować ogrodzenia pełne i na wysokiej podmurówce a najlepiej ograniczyć się wyłącznie do ogrodzeń "symbolicznych" zaznaczających dyskretnie granice własności. Polskie prawo nie przewiduje jednak regulowania planem miejscowym istnienia a tym bardziej wyglądu czy konstrukcji ogrodzeń. Zasady i warunki sytuowania ogrodzeń mogą zostać ustanowione wyłącznie w oparciu o procedurę regulowaną w art. 37a-37e ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, czyli tzw. uchwałą reklamową⁶⁴.

⁶⁴ zasady i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane.

Na koniec warto przypomnieć, że wobec faktu istnienia w sąsiedztwie (i w całej gminie) dużych rezerw terenów przeznaczonych pod inne funkcje niż rolne czy leśne, plan staje się instrumentem rozpraszania zabudowy. Niemniej jednak uniknięcie tworzenia warunków do rozpraszania zabudowy oraz ochrony gruntów organicznych, w praktyce wiązałoby się z koniecznością odstąpienia od sporządzania planu, w związku z niemożliwością realizacji wniosków właścicieli gruntów.

Projekt planu może przyczynić się do realizacji celów ochrony środowiska zdefiniowanych w dokumentach powiązanych z planem.

Projekt planu wpisuje się w realizację co najmniej dwóch celów Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, w tym:

- wspieranie poprawy warunków życia w małych miastach i wsiach,
- ochronę środowiska przed hałasem,
- wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii cieplnej i rozwój infrastruktury odnawialnych źródeł energii,
- ograniczenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Realizacja planu według analizowanego projektu sprzyjać będzie osiągnięciu celów zapisanych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego, zwłaszcza poprzez tworzenie warunków do:

- wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych poprzez dopuszczenie zaopatrzenia w ciepło z indywidualnych urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE), a także dopuszczenie zaopatrzenie w energię elektryczną z instalacji wykorzystujących OZE,
- racjonalizacji gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej poprzez nakaz podłączenia zabudowy mieszkaniowej do gminnej sieci wodociągowej,
- niepogarszania jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez dopuszczenie odprowadzania ścieków bytowych do indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
- racjonalnego gospodarowania odpadami poprzez nakaz zapewnienia warunków do prawidłowego postępowania z odpadami, w szczególności do segregowania i magazynowania odpadów komunalnych,
- zachowania różnorodności biologicznej, w tym przywracania i utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków poprzez realizację przepisów planu dotyczących ochrony przyrody,
- adaptację do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych poprzez ustalenie wysokiego średniego udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 70%.

Realizacja planu według analizowanego projektu pośrednio sprzyjać będzie osiągnięciu celów strategicznych zapisanych w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, zwłaszcza celom operacyjnym: *Przestrzeń wysokiej jakości* oraz *Gościnny region*.

Projekt planu uwzględnia działania nakreślone w Programie ochrony powietrza dla strefy podlaskiej, w szczególności zmianę paliw na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej.

Projekt planu wpisuje się w PEP2030, gdyż celem sporządzenia planu jest polepszenie warunków życia mieszkańców z jednoczesną ochroną wysokich walorów środowiska przyrodniczego. Przepisy planu sprzyjają poprawie warunków życia ludzi poprzez możliwość wymiany lub rozbudowy istniejącej zabudowy oraz modernizacji infrastruktury.

Problemy przypisane województwu podlaskiemu i działania interwencyjne nie występują na terenie opracowania lub jego nie dotyczą.

Projekt planu uwzględnia ustalone cele w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu, w szczególności zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska poprzez:

- ochronę różnorodności biologicznej,
- racjonalne użytkowanie gruntów,
- ochronę zasobów glebowych dużej wartości produkcyjnej,

Projekt planu uwzględnia ramy klimatyczno-energetyczne do roku 2030, w szczególności poprzez:

- dopuszczenie stosowania mikroinstalacji fotowoltaicznych,
- dopuszczenie stosowania urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła ciepła.

- obowiązek ogrzewania budynków ze źródeł energii cieplnej wykorzystujących paliwa dopuszczone do stosowania obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Projekt planu uwzględnia przepisy Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2003 r., gdyż podstawą tworzenia ustaleń w zakresie ochrony wód oraz obsługi w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej był Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna, zatwierdzony na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie proponuje terenów oraz działań mających na celu kompensację negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na środowisko. Ma to związek z faktem, że na obszarze planu nie będą realizowane inwestycje określane jako zawsze lub potencjalnie negatywnie oddziałujące na środowisko. Ewentualna konieczność podjęcia takich działań będzie każdorazowo brana pod uwagę podczas realizacji kolejnych inwestycji.

W celu zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu na środowisko projekt planu:

- ustala przeznaczenie terenu adekwatnie do walorów środowiska i ograniczeń wynikających z obowiązujących przepisów odrębnych z dziedziny ochrony przyrody oraz z dziedziny ochrony zabytków, w tym pozostawia wolny od zabudowy i zmian użytkowania pas 100 m od wód powierzchniowych (z wyjątkami uzasadnionymi występowaniem innych presji)
- zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury technicznej z zakresu łączności publicznej), jak również inwestycji dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała znaczący negatywny wpływ na ochronę przyrody w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000,
- zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w przypadku, gdy wykonana ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko lub znaczące negatywne oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000,
- zakazuje realizacji instalacji stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii oraz działalności związanej ze stosowaniem substancji niebezpiecznych,
- zakazuje realizacji instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru,
- zakazuje przekraczania ustalonych przepisami odrębnymi standardów jakości środowiska poza terenem objętym inwestycją,
- chroni i nakazuje odnawianie zadrzewień śródpolnych;
- indywidualnie dla poszczególnych terenów ustala i minimalizuje obszary zabudowy, poprzez określenie nieprzekraczalnych linii zabudowy nie tylko od dróg, ale także od obiektów i obszarów chronionych (zbiorników wodnych, rowów melioracyjnych, strumieni i ich dolin, zadrzewień);
- stwarza warunki do ochrony akustycznej – określone planem przeznaczenie przyporządkowuje przepisom regulującym dopuszczalny poziom hałasu w środowisku.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Prognoza oddziaływania na środowisko **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska dla 8 obszarów w miejscowości Mołowiste**, sporządzana była równocześnie z opracowaniem projektu w/w planu. Autorki prognozy i projektu planu współpracowały ze sobą i wymieniały się na bieżąco wynikami prowadzonych analiz i ocen co pozwoliło na przyjęcie racjonalnych z punktu widzenia oddziaływania na środowisko rozwiązań przestrzennych. Celem przyjęcia takiej metody pracy była chęć zminimalizowania ryzyka wystąpienia potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów przestrzennych. W efekcie nie było konieczności opracowania wariantów alternatywnych, zwłaszcza w sytuacji bardzo jednoznacznych (co do przeznaczenia terenu) wniosków właścicieli gruntów.

Mając na względzie cel sporządzenia projektu planu – realizację potrzeb wyartykułowanych we wnioskach właścicieli gruntów, ustalone przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu, będące kompromisem między oczekiwaniami właścicieli i wymaganiami ochrony środowiska, relację planu ze Studium oraz konieczność zapewnienia jak najmniejszego oddziaływania planu na cel i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, jak również konieczność uwzględnienia licznych innych ograniczeń wynikających z istnienia form ochrony przyrody – nie znaleziono istotnie różniących się alternatywnych rozwiązań i przeanalizowano jedynie zmianę chłonności

terenu w zależności od wielkości działki budowlanej. Przeanalizowano trzy warianty minimalnej powierzchni: 1000 m², 1500 m² i 2000 m². Wyniki przedstawia Tabela 14. Mając na uwadze lokalizację poszczególnych obszarów względem terenów zurbanizowanych oraz względem cennych siedlisk i miejsc występowania chronionych gatunków zwierząt, racjonalne wydaje się rozważanie zmiany minimalnej wielkości nowotworzonych działek na 1500 m² dla terenów zabudowy, które położone są na wschód od drogi gminnej oraz w sąsiedztwie kompleksu lasów.

Tabela 14 Prognozowana maksymalna liczba gospodarstw domowych powstałych w przypadku zmiany minimalnej wielkości działki budowlanej z 1000 na 1500 m² lub 2000 m².

obszar	powierzchnia terenu przeznaczanego pod zabudowę mieszkaniową	minimalna wielkość działki budowlanej			max. liczba gospodarstw domowych			średnia liczba osób w gosp.dom.	max. liczba mieszkańców		
		2000	1500	1000	14	19	28		34	46	68
Obszar 1	28796	2000	1500	1000	14	19	28	2,43	34	46	68
Obszar 2	19322	2000	1500	1000	9	12	19	2,43	22	29	46
Obszar 3	1444	2000	1500	1000	1	1	1	2,43	2	2	2
Obszar 5	10980	2000	1500	1000	5	7	10	2,43	12	17	24
Obszar 6	14721	2000	1500	1000	7	9	14	2,43	17	22	34
Obszar 7	19136	2000	1500	1000	9	12	19	2,43	22	29	46
Obszar 8	86537	2000	1500	1000	43	57	86	2,43	104	139	209
razem					88	117	177		214	284	430

13. MONITORING REALIZACJI USTALEŃ PLANU W PRZYPADKU ZNACZĄCEGO WPLYWU NA ŚRODOWISKO

Jak już to zostało wcześniej powiedziane, przewidziane planem zmiany przeznaczenia nie stwarzają ryzyka znaczącego wpływu na środowisko. Niemniej jednak pożądany jest monitoring zmian zachodzących w środowisku, nawet jeżeli zmiany te nie są znaczące. Jest to tym bardziej uzasadnione, jeśli weźmie się pod uwagę istniejące w okolicy duże rezerwy terenów przeznaczonych pod funkcje nierolnicze i nieleśne. Gwałtowne przyspieszenie zagospodarowywania tych rezerw jako następstwo trudnych do przewidzenia zmian gospodarczych w kraju i koniunktury na rynku nieruchomości, może doprowadzić do kumulacji drobnych, jednostkowo nieistotnych oddziaływań.

Zgodnie z art. 32. ust 1 i 2 oraz art. 33 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt jest zobowiązany raz w czasie kadencji rady przeprowadzić i przedstawić radzie gminy analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Analiza taka, między innymi, obejmuje oszacowanie postępu w realizacji uchwalonych planów, jak również bada ich zgodność z obowiązującymi przepisami oraz z kierunkami rozwoju przestrzennego określonymi w studium.

Wobec braku przepisów wykonawczych, które określałyby zakres i metody sporządzania takiej analizy, problematyka skutków realizacji ustaleń planu w odniesieniu do środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi często jest pomijana lub sprowadzana do analizy zgodności z obowiązującymi przepisami.

Należy dążyć, aby w ramach wyżej wspomnianego dokumentu, przeanalizować skutki realizacji obowiązujących planów na środowisko, w szczególności na obszary chronione, zabytki, krajobraz i zdrowie ludzi. Zidentyfikowanie negatywnych skutków, powinno być podstawą do zmiany zarówno studium jak i planu lub choćby precyzyjnego ustalenia kolejności sporządzania kolejnych planów.

W odniesieniu do analizowanego projektu planu zakres analizy powinien uwzględniać między innymi takie zagadnienia:

- tempo realizacji planu poprzez badanie czasu jaki mija od uchwalenia planu do:
 - podziału nieruchomości na działki budowlane,
 - wyłączenia z produkcji rolnej gruntów przeznaczonych pod inne funkcje niż rolnicze,
 - uzyskania pozwolenia na budowę (skutecznego zgłoszenia budowy)
 - zabudowy działek,
 - oddania do użytku budynków
- wielkość rezerw terenów przeznaczonych pod inne niż rolnicze i leśne użytkowanie,
- wielkość arealu odłogowanych gruntów rolnych,

- wtórna sukcesja roślin w tym rozwój gatunków ekspansywnych zwłaszcza nawłoci kanadyjskiej, klonu jesionolistnego, robinii akacjowej, klonu czerwonego. Niedopuszczanie do pojawienia się uciążliwych w innych rejonach Polski roślin takich jak: tawuła kutnerowata, rdestowiec ostrokończysty, kolczurki klapowanej, rzepienia włoskiego, barszczu Sosnowskiego, niecierpka gruczołowatego, jeżyny kaukaskiej, ambrozji bylicolistnej, rukiewnika wschodniego i innych⁶⁵,
- monitoring wskaźników faktycznego zagospodarowania terenu w stosunku do ustalonych planem, w szczególności udziału powierzchni biologicznie czynnej;
- identyfikacja zabudowy lotniskowej wraz z określeniem czasu jaki właściciele spędzają na terenie gminy Płaska – łączna długość pobytu,
- skuteczność przestrzegania zasady, iż ewentualna uciążliwość funkcji musi zamykać się w granicach własnych inwestycji;
- sposób zagospodarowania ogrodów przydomowych (w kategorii tradycji oraz zgodności z siedliskiem)
- prawidłowa eksploatacja bezodpływowych zbiorników na ścieki oraz kontrola ich szczelności;
- zaśmiecenie terenu (prawidłowość działania gminnego systemu zbierania i zagospodarowywania odpadów.

14. WNIOSKI

Z przeprowadzenia niniejszej prognozy wynika kilka wniosków, których uwzględnienie pozwoli w pełniejszy sposób zabezpieczyć stan środowiska przyrodniczego i jakość życia mieszkańców:

1. Zgodnie z prawem ochrony środowiska konieczne jest prowadzenie monitoringu w zakresie uciążliwości mogących mieć wpływ na stan środowiska przyrodniczego i zdrowie ludzi oraz realizację celów ochrony przyrody.
2. Ze względu na dopuszczenie realizacji inwestycji celu publicznego, które mogą znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, w celu kontroli ilościowej i jakościowej takich przedsięwzięć wójt przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych nie powinien rezygnować z przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć.
3. W celu zrekompensowania spadku udziału terenu biologicznie czynnego (o miernej wartości) należy utratę powierzchni zrekompensować podwyższeniem jakości pozostałych terenów biologicznie czynnych. Można to osiągnąć poprzez urozmaicenie kompozycji roślinnej oraz zwiększenie udziału zadrzewień charakterystycznych dla krajobrazu wiejskiego. Rekompensatę utraty masy roślinnej przy ograniczeniu powierzchni można także skutecznie osiągnąć poprzez zastosowanie pnączy.
4. W celu utrzymania lokalnych powiązań przyrodniczych i przeciwdziałania fragmentacji siedlisk, zwłaszcza skrajnie suchych i skrajnie wilgotnych (najmniej odpornych na antropopresję), należy rezygnować z grodzenia terenu lub stosować ogrodzenia symboliczne. Pożądany jest także zakaz stosowania ogrodzeń uniemożliwiających migrację drobnej fauny, z wyjątkiem ogrodzeń od strony ruchliwych dróg publicznych.
5. Należy jak najszybciej opracować, uchwalić i wdrożyć przepisy, o których mowa w art. 37a-37e ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to jest „Zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane”. W przepisach tych należy rozwiązać problem grodzenia działek lotniskowych położonych w sąsiedztwie miejsc żerowania i lęgu zwierząt.
6. W przypadku odłogowania gruntów rolnych należy likwidować ekspansywne gatunki roślin obcego pochodzenia zwłaszcza: klon jesionolistny, dąb czerwony, robinie akacjową, czeremchę amerykańską, nawłoc kanadyjską, rdestowiec ostrokończysty.
7. W toku dyskusji publicznych należy propagować stosowanie tradycyjnych materiałów i form architektonicznych, zarówno w stosunku do budynków, ogrodzeń jak i małej architektury w tym budowli do obsługi ruchu turystycznego (tablice ogłoszeń, deszczochrony, altanki, zadaszenia biwaków, kuchni polowych i miejsc do grillowania, pomosty itp.)
8. Należy popularyzować budownictwo energooszczędne.
9. Ustalona planem minimalna wielkość działki budowlanej 1000 m² nie rokuje zachowania na działkach bogatych florystycznie muraw, łąk i ziołorośli. Warto rozważyć zwiększenie tego wskaźnika o 50%

⁶⁵ Na podstawie: B. Tokarska-Guzik, Z. Dajdok, M. Zając, A. Zając, A. Urbisz, W. Danielewicz, Cz. Hołdyński, Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych, GDOŚ, Warszawa 2012.

a nawet 100%, co ze względu na duże koszty utrzymania zastępczych zbiorowisk ogrodów przydomowych na gruntach tak słabej jakości być może zniechęci właścicieli do zastosowania tych zbiorowisk na całej powierzchni ogrodowej działek. Jednocześnie większy standard powierzchni działki ograniczy liczbę nowych gospodarstw domowych i obciążenia dla środowiska. Mając na uwadze liczebność gminy oraz ujemne trendy zmian, są niewielkie szanse na wykorzystanie prognozowanej chłonności terenu (przy założonych projektem planu wskaźniku 1000 m²), a więc powstania ok. 177 domów. Skalkulowana w tabeli 14 liczba 117 a nawet 88 gospodarstw zdaje się być bardziej realistyczna. W miarę oddalania się od drogi powiatowej w kierunku kompleksu lasów Puszczy Augustowskiej minimalna wielkość działki powinna wzrastać.

10. Wobec faktu istnienia w sąsiedztwie (i w całej gminie) dużych rezerw terenów przeznaczonych pod inne funkcje niż rolne czy leśne, plan staje się instrumentem rozpraszania zabudowy. Niemniej jednak uniknięcie tworzenia warunków do rozpraszania zabudowy oraz ochrony gruntów organicznych, w praktyce wiązałoby się z koniecznością odstąpienia od sporządzania planu, w związku z niemożliwością realizacji wniosków właścicieli gruntów.

11. Mając na uwadze istniejące już rezerwy terenów pod realizację funkcji zabudowy mieszkaniowej/rekreacji indywidualnej oraz usług turystyki, będące skutkiem bardzo powolnej realizacji planu z 2004 roku jak i licznych zmian, które uchwalono później – w celu przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy, decyzję co do przystępowania do sporządzania kolejnych planów należy uzależnić od tempa znikania rezerw, które powinno być stale monitorowane.

15. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

W ramach niniejszego opracowania poddano analizom ustalenia projektu **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska dla 8 obszarów w miejscowości Mołowiste** pod kątem jego możliwego wpływu na środowisko przyrodnicze oraz zdrowie ludzi. Planu obejmują 8 obszarów o łącznej powierzchni ok. 23 ha. Obszary położone są w miejscowości Mołowiste na wschód od drogi powiatowej 1207B, w sąsiedztwie kompleksu lasów Puszczy Augustowskiej.

Podstawowym celem planu jest umożliwienie realizacji zamierzeń inwestycyjnych właścicieli gruntów, którzy złożyli wnioski o zmianę obowiązującego planu. Wnioski dotyczą przeznaczenia gruntów rolnych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz w przypadku jednego obszaru pod zabudowę usługowo-produkcyjną. Projekt planu nie narusza nakreślonych Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego miejscowości Mołowiste. W obowiązującym planie z 2004 r. większość obszaru planu jest przeznaczona pod tereny istniejących użytków rolnych z zabudową zagrodową do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu z zakazem budowy jakichkolwiek obiektów kubaturowych. Plan przewiduje oprócz istniejących dróg publicznych cztery formy przeznaczenia terenu: drogi wewnętrzne, tereny zabudowy jednorodzinnej, teren zabudowy usługowo-produkcyjnej, tereny rolnicze.

Realizacja analizowanych ustaleń projektu planu na gruntach rolnych, często leżących odłogiem i zarastających lasem umożliwi realizację 177 domów mieszkalnych i wzrost liczby stałych lub okazjonalnych mieszkańców do maksymalnej liczby 430 osób. Jednocześnie dojdzie do spadku udziału powierzchni biologicznie czynnej o 30% przy czym ponad 91% powierzchni pozostanie terenami o wysokim udziale powierzchni biologicznie aktywnej, to jest w przedziale 70-100% w tym 13,5% terenu obszaru pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu, czyli jako las i użytki zielone (przy jeziorze Pobjojno).

Obszary objęte planem położone są w granicach licznych form ochrony przyrody: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska”, obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Ostoja Augustowska” oraz Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”. Obszary objęte planem nie są przewidziane do realizacji zadań ochronnych określonych w planie ochrony obszaru Natura 2000 „Ostoja Augustowska”

Bezpośrednie powiązanie projektowanej zabudowy z terenami istniejącej lub projektowanej zabudowy mieszkaniowej lub letniskowej pozwala na stwierdzenie, iż nie dojdzie do nadmiernego rozpraszania zabudowy oraz wszelkich negatywnych zjawisk z tym związanych.

Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne oraz ustalenia dotyczące ochrony środowiska przyjęte w planie pozwalają na zachowanie dobrego stanu i funkcjonowania środowiska, nie prowadzą do istotnych konfliktów w funkcjonowaniu przyrodniczym, tworzą warunki do kształtowaniu ładu w krajobrazie kulturowym oraz nie wpłyną negatywnie na zdrowie ludzi. Plan nakazuje dotychczasowe użytkowanie gruntów rolnych, zwłaszcza użytków zielonych do czasu wyłączenia ich z produkcji rolnej w związku z realizacją planu.

Projekt planu nie spowoduje powstania nowych źródeł znaczących uciążliwości dla środowiska przyrodniczego ani dla zdrowia ludzi. Na całym obszarze ustalony jest zakaz realizacji przedsięwzięć

mogących znacząco oddziałyujących na środowisko z wyjątkiem inwestycji celu publicznego oraz przedsięwzięć dla których ocena oddziaływanie wykaze brak negatywnego wpływu.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność. Nie przewiduje się również negatywnego oddziaływania wynikającego z wykorzystania zasobów środowiska.

Przy spełnieniu zakazów, nakazów i ograniczeń określonych w projekcie planu i w przepisach odrębnych, plan nie budzi obaw o spowodowanie istotnych zmian w środowisku przyrodniczym, i krajobrazie zarówno w trakcie jego realizacji jak i po jej ukończeniu.

16. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I FOTOGRAFII

Spis tabel:

Tabela 1 Charakterystyka obszarów planu – powierzchnia, liczba działek ewidencyjnych.....	5
Tabela 2 Ustalenia projektu planu w zakresie określenia minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej	11
Tabela 3 Prognozowana maksymalna liczba gospodarstw domowych powstałych w wyniku realizacji planu	12
Tabela 4 Oznaczenia mapy geologicznej.....	28
Tabela 5. Formy ochrony przyrody na terenie gminy.....	38
Tabela 6. Analiza odległości obszaru objętego projektem planu od obszarów chronionych.....	38
Tabela 7 Wymagania właściwego stanu ochrony gatunków dla OSO „Puszcza Augustowska” dla JCW PLRW80006469 – Kanał Augustowski.....	40
Tabela 8 Zagrożenia dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony według projektu PZO dla OSO Puszcza Augustowska.....	41
Tabela 9 Występowanie zagrożeń dla funkcjonowania OZW "Ostoja Augustowska".....	42
Tabela 10. Sposób uwzględnienia celów ochrony w projekcie planu.....	47
Tabela 11 Analiza zmian przeznaczenia terenów w odniesieniu do stanu istniejącego i obowiązującego w mpzp, oraz skala ubytku pbcz.. (powierzchni biologicznie czynnej).	48
Tabela 12 Oddziaływanie podstawowych uciążliwości i zagrożeń wynikających z realizacji mpzp na główne komponenty środowiska	49
Tabela 13. Oddziaływanie realizacji planu na szatę roślinną	51
Tabela 14 Prognozowana maksymalna liczba gospodarstw domowych powstałych w przypadku zmiany minimalnej wielkości działki budowlanej z 1000 na 1500 m ² lub 2000 m ²	59

Spis rysunków:

Ryc. 1. Położenie obszarów planu	5
Ryc. 2. Schemat oznakowania obszarów planu	6
Ryc. 3. Rysunek projektu planu.....	7
Ryc. 4. Obszary planu na tle planszy Studium - kerunki zagospodarowania przestrzennego	13
Ryc. 5. Obowiązujące plany miejscowe - rejon obszarów 1, 2, 3, 4.....	14
Ryc. 6. Obowiązujące plany miejscowe - rejon obszarów 5, 6, 7, 8.....	15
Ryc. 7. Użytkowanie obszarów 1 i 2 widoczne na ortofotomapie.....	22
Ryc. 8. Użytkowanie obszarów 3 i 4 widoczne na ortofotomapie.....	23
Ryc. 9. Użytkowanie obszarów 5 i 6 widoczne na ortofotomapie.....	24
Ryc. 10. Użytkowanie obszarów 5 i 6 widoczne na ortofotomapie.....	25
Ryc. 11. Obszary opracowania na tle szczegółowej mapy geologicznej	28
Ryc. 12. Obszary planu na tle mapy hipsometrycznej obrazującej rzeźbę terenu.	29
Ryc. 13. Mapa glebowo-rolnicza (1:5000) rejonu opracowania.....	30
Ryc. 14. Regionalizacja geobotaniczna oraz potencjalna roślinność naturalna.....	33
Ryc. 15. Położenie obszarów planu względem strefa 200 m od brzegu jeziora Serwy.	35
Ryc. 16. Rozmieszczenie gatunków stanowiących przedmiot ochrony OSO Puszcza Augustowska	40
Ryc. 17. Rozmieszczenie przedmiotów ochrony Ostoi Augustowskiej.	43
Ryc. 18. Położenie gminy względem sieci ekologicznej ECONET	46

Spis fotografii

Fot. 1. Obszar 1 - część zachodnia, w głębi zabudowania siedliska.	22
Fot. 2. Obszar 2 - część wschodnia, w głębi obszar 1 część wschodnia.	23

Fot. 3. Obszar 2 część zachodnia.....	23
Fot. 4. Obszar 4.	24
Fot. 5. Obszar 8 - widok z granicy z kompleksem lasów na wschodzie.	25

Niecki, dnia 15 listopada 2022 r.

Karolina Ciulkin

Zgodnie z art. 74a ust. 2 oraz w związku z art. 51 ust. 2 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.)

OŚWIADCZAM

że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.

mgr inż. arch. Karolina Ciulkin

Łomianki, dnia 15 listopada 2022 r.

Dorota Gadomska

Zgodnie z art. 74a ust. 2 oraz w związku z art. 51 ust. 2 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.)

OŚWIADCZAM

że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.

mgr inż. arch. krajobrazu Dorota Gadomska